

**T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN COVID-19 PANDEMİSİ
DÖNEMİNDE YAŞADIĞI ÖĞRENME KAYIPLARINA YÖNELİK
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

Ayşe ERDOĞAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Taner ÇİFÇİ**

**SİVAS
Ocak-2024**

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN COVID-19 PANDEMİSİ DÖNEMİNDE YAŞADIĞI ÖĞRENME KAYIPLARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Ayşe ERDOĞAN

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf
Eğitimi Bilim Dalı İçin Öngördüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Olarak Hazırlanmıştır.

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Taner ÇİFÇİ

Sivas
Ocak-2024

KABUL VE ONAY

Ayşe ERDOĞAN'ın hazırlamış olduğu “İlkokul Öğrencilerinin Covid-19 Pandemisi Döneminde Yaşadığı Öğrenme Kayıplarına Yönelik Öğretmen Görüşleri” başlıklı bu çalışma, 17/01/2024 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından, “Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Sınıf Eğitimi Bilim Dalı”nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Yurdal DİKMENLİ (Jüri Başkanı)

Prof. Dr. Taner ÇİFÇİ (Danışman)

Dr. Öğr. Üyesi İclal GÖKKUŞ (Üye)

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

...../...../.....

Prof. Dr. Murat BURSAL

Enstitü Müdürü

ETİK SÖZÜ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tez Yazım Kılavuzu (Yönerge)'nda belirtilen kurallara uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- ✓ Bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- ✓ Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- ✓ Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere, bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu ve atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- ✓ Bütün bilgilerin doğru ve tam olduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- ✓ Tezin herhangi bir bölümünü, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi veya bir başka üniversitede, bir başka tez çalışması olarak sunmadığımı; beyan ederim.

.../.../2024

Ayşe ERDOĞAN

ÖNSÖZ

Tarih boyunca insanlar farklı salgın hastalıklara maruz kalmışlardır. Bu salgın hastalıklardan biri de 31 Aralık 2019 tarihinde Çin'in Wuhan Kentinde ortaya çıkan Covid-19 pandemisi. Tüm Dünya'da olduğu gibi ülkemizde de hızla yayılan Covid-19 pandemisiyle birlikte ülke genelinde için çeşitli önlemler alınmıştır. Bu önlemlerin başlıcası da okullarda yüz yüze eğitime ara verilmesi olmuştur. Yaklaşık üç eğitim dönemini kapsayan arayla birlikte okullarda uzaktan eğitime geçilmiştir. Bu çalışma ile pandemi döneminde ilkokul öğrencilerinin yaşadığı öğrenme kayıpları çok yönlü tespit edilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmanın tüm aşamalarında yol göstererek önemli katkılarda bulunan tez danışmanım Prof. Dr. Taner ÇİFÇİ'ye, tez savunma jürimde yer alarak değerli önerileriyle tezime katkı sunan Doç. Dr. Yurdal DİKMENLİ ve Dr. Öğr. Üyesi İclal GÖKKUŞ hocalarıma teşekkürlerimi sunarım.

Sabır, fedakârlık, emek ve gayretleriyle beni yetiştiren ve her daim yanımda olan değerli annem Hacer FİŞNE ve babam Hubbat FİŞNE'ye ve kardeşlerime;

Varlığından güç aldığım, her zaman yardım ve destekleriyle yanımda olan kıymetli eşim Serkan ERDOĞAN'a ve pek kıymetli çocuklarım Atahan ve Irmak'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım...

ÖZET

ERDOĞAN, Ayşe, İlkokul Öğrencilerinin Covid-19 Pandemisi Döneminde Yaşadığı Öğrenme Kayıplarına Yönelik Öğretmen Görüşleri, Yüksek Lisans Tezi, Sivas, 2023.

Bu çalışmada ilkokul öğrencilerinin Covid-19 pandemisi döneminde yaşadığı öğrenme kayıplarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amacı gerçekleştirmek için araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji (olgubilim) araştırma deseni kullanılmıştır. Yapılan araştırma kapsamında çalışma grubunu, Sivas ilindeki ilkokullarda görev yapan 50 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenler amaçlı örnekleme türlerinden biri olan kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi kullanılarak seçilmiştir. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler, içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin pandemi döneminde akademik anlamda yaşadığı öğrenme kayıplarının başında kazanımların tamamlanamaması gelmektedir. Öğretmenler ayrıca okuma ve yazmada yavaşlama olduğunu, problem çözme ve dinleme becerilerinin gelişemediğini de belirtmişlerdir. Öğretmenler, pandemi döneminde beceri anlamında öğrencilerde en çok iletişim becerisinin gelişemediğini aktarmaktadır. İletişimle beraber iş birliği yapma, özgüven kazanma ve kendini ifade edilme gibi becerilerde de öğrenme kaybı yaşandığı belirtilmiştir. Pandemi döneminde saygı değerinin de tam anlamıyla verilemediği sonucuna varılmıştır. Ayrıca yardımseverlik, vatanseverlik, sevgi gibi değerlerin kazanımında da öğrenme kayıplarının yaşandığı görülmektedir. Covid-19 pandemisinin yol açtığı öğrenme kayıplarının telafisi için en çok sosyal etkinliklere yer verilmesi önerilmektedir. Araştırma sonuçlarına dayanarak öğrenme kayıplarının yaşanmaması için veliler ile iletişim ve iş birliğine gidilmesi, ödev kontrollerinin yapılması ve faydalı dijital platformlara yönlendirme gibi önlemler alınabileceği sonucuna varılmıştır. Ayrıca kurslar açılması, telafi eğitimleri düzenlenmesi, rehberlik hizmetlerinden faydalanılması gibi önlemlerle yaşanan öğrenme kayıplarının telafi edilebileceğini sonucu çıkarılmaktadır.

Anahtar kelimeler: İlkokul, pandemi, uzaktan eğitim, öğrenme, öğrenme kaybı.

ABSTRACT

ERDOĞAN, Ayşe, Teacher Opinions for The Losses of Learning That Students at Primary School Have Experienced during Covid-19 Pandemic Period, Thesis of Master, Sivas, 2023.

In this study, it is aimed to be determined the losses of learning that students at primary school have experienced during Covid-19 pandemic period. With this aim, in this research, it was used phenomenology research model from the methods of qualitative research. In the scope of the research carried out, study group consists of 50 class teachers who work at primary schools in Sivas. The teachers participating in the research were selected using the easily accessible case sampling method, which is one of the purposeful sampling types. Semi-structured interview form was used as data collection tool. Data which were obtained were analysed with the content analysis method. In the conclusion of the research, inability to complete the gains is the main learning losses experienced academically by the students during the pandemic period. Teachers also pointed out that there was a slowdown in reading and writing, the skills of problem solving and listening didn't improve. Teachers transfer that in terms of skill, communication skill in students couldn't develop the most during the pandemic period. It was pointed out that it was also experienced loss of learning in collaborating, gaining self-confidence and ability to self-expression with communication skill. During the pandemic period, it was concluded that the value of respect couldn't be totally transferred. Moreover, it is observed that it was experienced losses of learning in gaining the values such as helpfulness, patriotism, and love. It is suggested to include social activities the most for compensation of learning losses brought about by Covid-19 pandemic. According to the results of the research, it was concluded that measures such as communicating and collaboration with parents, controlling the homeworks and directing to useful digital programs could be taken to not experience learning losses. Also, it is concluded that it can be compensated learning losses experienced with the measures like opening courses, organization of make-up trainings and benefiting from guidance services.

Key words: Primary school, pandemic, distance education, learning, loss of learning.

İÇİNDEKİLER

ETİK SÖZÜ	iii
ÖNSÖZ.....	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	x
KISALTMALAR LİSTESİ	xi

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	4
1.2. Araştırmanın Amacı	5
1.3. Araştırmanın Önemi	5
1.4. Araştırmanın Problem Cümlesi.....	8
1.5. Araştırmanın Alt Problemleri	8
1.6. Varsayımlar	8
1.7. Sınırlılıklar	9
1.8. Tanımlar	9

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Covid-19 Pandemisi.....	10
2.2. Eğitim.....	17
2.2.1. Eğitimin Temel Özellikleri.....	21
2.2.2. Eğitim-Öğretim İlkeleri.....	22
2.3. Uzaktan Eğitim	30
2.3.1. Uzaktan Eğitimin Avantajları ve Sınırlılıkları.....	32
2.4. Öğrenme ve Öğrenme Kaybı	34
2.5. Covid-19 Salgını Nedeniyle Yaşanan Öğrenme Kayıpları ile İlgili Yapılan Araştırmalar	36
2.5.1. Yurtiçinde Yapılmış Araştırmalar	36

2.5.2. Yurt Dışında Yapılmış Araştırmalar	41
---	----

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli	43
3.2. Çalışma Grubu	44
3.3. Veri Toplama Araçları	45
3.4. Verilerin Analizi	46

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	47
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	53
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	58
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	61
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	65

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma	68
5.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma.....	68
5.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma.....	69
5.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma	70
5.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma.....	71
5.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma.....	71
5.2. Öneriler	72

KAYNAKÇA	74
-----------------------	-----------

EKLER.....	81
-------------------	-----------

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Covid-19’a Karşı Alınan Tedbirler (10 Ocak-11 Mart 2020)	12
Tablo 2: İlk Vakanın Görölmesinin Ardından Alınan Önlemler	13
Tablo 3: Normalleşme Kararları	15
Tablo 4: Türkiye’de Covid-19 Nedeni ile Eğitimin Aksamasından Etkilenen Öğrenci Nüfusu.....	17
Tablo 5: EBA Uygulaması Kullanım Programı	34
Tablo 6: EBA Ders Programı	34
Tablo 7: Katılımcılara İlişkin Demografik Bilgiler.....	44
Tablo 8: Akademik Anlamda Yaşanan Öğrenme Kayıpları	47
Tablo 9: Becerilere Dayalı Yaşanan Öğrenme Kayıpları	54
Tablo 10: Değerlere Dayalı Yaşanan Öğrenme Kayıpları.....	58
Tablo 11: Alınan Önlemler.....	61
Tablo 12: Öneriler	65

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Türkiye Günlük Koronavirüs Tablosu.....	14
Şekil 2: İllere Göre Haftalık Vaka Sayısı (100bin kişide)	14
Şekil 3: Eğitim Türleri.....	18
Şekil 4: Eğitim-Öğretim İlkeleri.....	23
Şekil 5: Boston Gazetesi “Mektupla Steno Dersleri” ve Steno Örneği.....	30

KISALTMALAR LİSTESİ

EBA	: Eğitim Bilişim Ağı
MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
MERS	: Orta Doğu Solunum Sendromu
MOOC	: Kitleli Çevrimiçi Açık Dersler
OECD	: Ekonomik Kalkınma ve İş birliği Örgütü
SARS	: Şiddetli Akut Solunum Sendromu
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon
WHO	: Dünya Sağlık Örgütü
YÖK	: Yüksek Öğretim Kurumu
HES	: Hayat Eve Sığar
YAYKUR	: Yaygın Yüksek Öğretim Kurumu
AÖF	: Açık Öğretim Fakültesi

BÖLÜM I

GİRİŞ

Eğitim, birbiriyle ilintili ve etkileşimli öğrenci, öğretmen, okul yönetimi, program, veli, ders materyalleri gibi öğelerden oluşan sosyal bir sistemdir. Eğitim kurumları olan okulların işlevi ise yeni nesli verimli ve sağlıklı olacak şekilde yetiştirmek amacıyla toplumsal yaşamın refahının artmasını sağlamaktır. Bu doğrultuda okullarda eğitim-öğretim faaliyetleri belirli bir plan çerçevesinde öğretmenler tarafından yürütülür. Öğretmenler, ilköğretimden üniversiteye kadar eğitim-öğretim faaliyetlerinin büyük bir kısmını öğrencilerle bire bir iletişim kurabileceği sınıf ortamında yerine getirirler. Sınıf, hazır bulunuşluk, öğrencilerin gelişmişlik düzeyi ve diğer özellikler açısından benzer özellikler gösterdiği öğrenci grubuna verilen addır (Murat, Aslantaş, Özgan, 2006). Sınıfta öğretmenler tarafından öğrenme olayı gerçekleştirilir.

Öğrenme, yaşantı sonucu oluşan kalıcı ve izli bir eylemdir. Öğrenme süreci ise bilgiyi parçalara ayırma, gerektiğinde zihinden geri çağırma veya faydalanma sürecidir. Bilginin unutulmaması için tekrar etmek lazımdır (Sulak, Çapanoğlu, 2022). Tekrar edilmeyen veya hayata geçirilemeyen bilgiler zamanla unutulmaktadır. Bu aşamada öğrenme kayıpları ortaya çıkmaktadır. Öğrenme kaybı, uzun süreli belleğe işlenmiş olan verilerin ilerleyen zamanlarda geri getirilmek istendiğinde başarılı sonuç vermemesidir (Arı, 2005). Öğrenme kayıpları; türlü tabiat olayları, pandemiler ve yaz tatilleri sebebiyle eğitime ara verilmesi sonucu öğrencilerin temel veya alan bilgilerinde, beceri ve akademik başarılarında oluşan kayıpları ifade eder (Ferah-Özcan ve Saydam, 2022). Buradan hareketle öğrenme kayıpları, çocukların çeşitli nedenlerle eğitime ara vermeleri ya da eğitime devam edememeleri sebebiyle önceden öğrenilenlerin hatırlanmaması, yeni konuların kazanımlarının yapılamaması sonucu ortaya çıkan eksikler olarak da tanımlanabilir.

Eğitimde öğrenme kaybının yaşanmasındaki etkenlerden biri de salgın hastalıklardır. Yaşadığımız çağda teknolojinin de gelişmesiyle birlikte ulaşım imkânı ve hızının artması sayesinde insanlar yaşanan felaketlerden hızlı haberdar olmuş ve alınacak önlemleri birbirleriyle paylaşmışlardır. Ancak teknolojinin ve ulaşımın gelişmesiyle

küreselleşen dünyada salgın hastalıklar hızla yayılmış ve etki alanı genişlemiştir. Önceki dönemlerde salgın hastalıklar bölgesel ve kıtalarla sınırlı kalmıştır. Son dönemde yaşadığımız ve tüm Dünya'yı etkileyen Covid-19 virüsü Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkmış, 31 Aralık 2019 tarihinde ilk tanının konulmasından sonra insan seyahatlerinin de etkisiyle hızlı bir biçimde yayılmış ve 11 Mart 2020 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından pandemi olarak bildirilmiştir (WHO, 2020a). Covid-19 pandemisiyle ilk defa karşılaşan ülkeler henüz ilaç tedavisi veya aşı olamadığından sosyal mesafe kuralı ile teması en aza indirmenin yollarını aramıştır.

Covid-19 pandemisinden en çok etkilenen kurumlardan biri de eğitimidir. Etkileşimi en aza indirmek ve öğrencilerin sağlığını korumak amaçlı Dünya çapında 102 ülkede okullar kapatılmış ve 900 milyon öğrenci (OECD, 2020a) okuldan mahrum kalmıştır. Covid-19 pandemisinin uzun sürmesinin de etkisiyle eğitim-öğretim alanında önde gelen sorunlar; öğrenme kaybının artması, okul bırakma oranının artması ve beslenme sorunları şeklinde sıralanabilir (Sarı ve Nayır, 2020).

Covid-19 pandemisi küresel anlamda bütün dünyayı etkisi altına almaya başladığında bir takım ülkelerde okulların geçici olarak kapatılması alınan ilk tedbirlerden olmuştur. Ancak okulların kapanmasıyla birlikte eğitim-öğretime devam edebilmek için yeni arayışlar başlamıştır. Covid-19 pandemisi sebebiyle sınıf ortamında eğitime ara veren ülkeler farklı seçeneklerle faaliyetlerini sürdürmeye çalışmışlardır. Televizyon yayını, interaktif öğretim, evde öğretim bu alternatifler arasındadır. Benzer olarak Türkiye'nin eğitim sisteminde de Covid-19 pandemi sürecinde televizyon ve internet tabanlı uygulamalar kullanılmıştır. Türkiye'de 2020'nin 11 Mart gününde ilk vakanın görülmesinden kısa bir süre sonra Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), Covid-19 pandemisine karşı alınan önlemlere dair aileleri ve öğrencileri bilgilendirmiştir (MEB, 2020a).

Tüm kademelerde Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitime geçişe dair uygulamalar başlatılmış, kararın resmî/özel tüm seviyelerdeki kurumları kapsadığı belirtilmiştir. İlk etapta kısa süreli olarak kullanılması planlanan bu uygulama, pandeminin artması sonucunda birkaç defa uzatılmıştır. Bununla birlikte öğrenme kayıplarını önlemek için eğitimde yeni uygulamalar başlatılmıştır. Eğitim kurumları, 23 Mart 2020 tarihinden sonra Eğitim Bilişim Ağı (EBA) internet portalı ve mobil uygulaması üzerinden interaktif dersler vermeye başlamıştır. Buna ek olarak TRT

(Türkiye Radyo Televizyon Kurumu) üç farklı televizyon kanalı yoluyla ilkokul, ortaokul ve lise öğrencilerine EBA televizyon yayını vermiştir. Bu iki pandemi uygulamasına toplam olarak 7.383.213 öğrenci katılım sağlamıştır (MEB, 2020b). Ayrıca öğrencilerin internet ve televizyon yayınlarına erişim imkanları konusunda detaylı bilgiler elde edilememiştir.

Eğitim kurumlarının kapalı olduğu sürede eğitim etkinlikleri, çoğunlukla uzaktan yürütülmeye çalışılmıştır. Yapılan araştırmalar Covid-19 pandemisi nedeniyle yapılan uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin; odaklanmada zorluk ve sosyalleşmenin azalması gibi olumsuzluklar yaşadığını göstermiştir. Bu süreçte yapılan eğitim uzaktan olduğundan öğrencilerin eğitim-öğretim sürecine aktif katılımını sağlayacak şartları aileler hazırlayacaktır. Ancak veliler tarafından eğitim kurumu ile eğitim sürecinin benzer görülmesi ve ailelerin pandemi ile öğrenme ve yetenek gelişimine dair yeterince bilgi sahibi olmamaları, öğrenme kayıplarının yaşanmasında başka bir etken olarak düşünülebilir. Bununla birlikte velilerin teknolojiye yönelik olumsuz düşünceleri veya ekonomik koşulların yetersiz olması nedeniyle evlerde bilgisayar ve internet vb. gerekli teknolojik altyapının olmaması da öğrencilerde öğrenme kayıplarına sebep oluşturmaktadır (Sarı ve Nayır, 2020).

Bireylerin ileriki hayatlarının şekillenmesinde ilkokul döneminin büyük önemi vardır. Bu dönemde kazanılan alışkanlıklar, beceriler ve değerler bireyleri hem üst öğrenime hem de yaşama hazırlamaktadır. Çocukluk döneminde anne babaların çocuklarına kazandırmak istedikleri özellikleri aslında toplum tüm çocuklara kazandırmayı amaçlar. Okul ise bireysel ve toplumsal anlayışın birleştiği bir kurum olarak ortaya çıkar (Dewey, 2008). Okullar sadece akademik açıdan başarılı bireylerin yetiştiği kurumlar olarak düşünülemez. Okullar çocuğun erdemli bir kişi olması, insancıl değerleri taşıması konusunda birtakım görevleri yerine getirmesi beklenen örgütlerdir. Özellikle ilkokul dönemi kazanılan iyi alışkanlıklar için temel oluşturmaktadır. İlkokul çağı; çocukların kişilik ve sosyal gelişimin hızlı olduğu bir dönemdir (Samancı, 2014). Eğitim-öğretim hayatına ilkokul ile başlayan çocuklar bilgi almak, duygularını paylaşmak ve kendini ifade edebilmek için iletişim kurmak zorundadır. Arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle olumlu iletişim kuran öğrencilerin sosyal becerileri de gelişmektedir. Ailesinden ayrılarak okula gelen bir çocuğa toplumsal değerleri aşlamak, olumlu alışkanlıklar kazandırmak için ilkokul 1-3. sınıflarda okutulan Hayat Bilgisi dersi önem

arz etmektedir. Eğitimin genel amacı, çocuğun çevresine başarılı bir biçimde uyum sağlamasıdır. Covid-19 pandemisi nedeniyle yapılan uzaktan eğitim sürecinde sınıf ortamından ve okul kültüründen uzak kalan öğrencilerde akademik anlamda olduğu kadar beceri ve değerler anlamında da öğrenme kayıpları yaşanması muhtemeldir.

Bu araştırmanın amacı; Covid-19 pandemisi döneminde ilkokul öğrencilerinin yaşadığı öğrenme kayıplarını açığa çıkarmaktır. Buradan hareketle bu çalışmada ilkokul öğrencilerinin yaşadığı öğrenme kayıpları tespit edilmeye çalışılacaktır. Çalışma; Covid-19 pandemisi nedeniyle yüz yüze eğitim sürecine geçiş yapan sınıf öğretmenlerine ilkokul öğrencilerinde tespit edilen öğrenme kayıplarını telafi etmelerine olanak sağlaması bakımından önem taşımaktadır. Ayrıca olası bir pandemi döneminde yaşanabilecek öğrenme kayıpları tespit edildiğinden hızlı önlem alınabilmesi açısından yetkililere ve sınıf öğretmenlerine kaynak olabilecektir.

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, varsayımları, sınırlılıkları ve çalışmada geçen önemli terimlerin neler olduğu ve bu terimlerin açıklamaları belirtilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Öğrenciler için en iyi öğrenme ortamı; eğitimin sürekli olduğu ortamlarda sağlanmaktadır. Öğrenme ortamından uzaklaşmak ve tekrar edilmeyen bilgiler bir süre sonra unutulmaktadır. Eğitim-öğretim uygulamalarına verilen araların (yarıyıl ya da yaz tatili) öğrenme üzerindeki tesirleri incelendiğinde, sürenin uzamasına bağlı olarak görülen öğrenme kayıplarında da yükseliş olduğu yapılan çalışmalarda belirtilmektedir. Özellikle yaz tatili, deprem ve küresel salgın dönemlerinde görülen öğrenme kayıpları buna örnektir (Baz, 2021). 2020 yılının başından beri Dünya genelinde etkisi görülen Covid-19 pandemisi, pek çok alanda görüldüğü gibi eğitimi de negatif yönde etkilemiştir. Birçok ülkenin Covid-19 pandemisinin yayılmasını yavaşlatmak amacıyla aldığı önlemlerden biri de okulların kapatılması olmuştur. Türk eğitim sisteminde de yüz yüze eğitime ara verilmiştir. Bu dönemde, Türkiye’de okullara ilk etapta 2020’nin 16 Mart’ından 2020’nin Nisan ayının 30’una kadar ara verilmiş, ilk ve ortaöğretim seviyesinde açık öğretim ve uzaktan eğitim sistemleri bünyesinde 3 televizyon kanalı ve Eğitim Bilişim Ağı yoluyla eğitim-öğretimin devam edilmesi kararlaştırılmıştır (MEB, 2020a). Ancak Covid-19 pandemisinin etkilerinin devam etmesi nedeniyle süreç uzatılmıştır. Sürecin uzamasıyla birlikte uzaktan eğitim sistemiyle yeni tanışan öğretmen

ve öğrencilerin sürecin getirdiği olumsuzlukları (teknolojik alt yapı, okul ortamından uzak kalmak vb.) aşması zaman almıştır. Bu durumda öğrencilerde öğrenme kaybının yaşanması kaçınılmaz olmuştur.

1.2. Araştırmanın Amacı

Öğrenme; kişilerin yaşamına yön veren, karakterini şekillendiren, mesleğini belirleyen geniş kapsamlı, yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Bu süreçte önemli olan yararlı, nitelikli öğrenmenin artması ve öğrenmede azalma veya kayıpların yaşanmamasıdır. Ancak tarih boyunca yaşanan doğal afetler, salgınlar yüzünden eğitime verilen aralar öğrenme kayıplarının oluşmasına neden olmuştur.

Salgın hastalıklar uzun yıllar boyunca birçok topluma etki etmiş ve salgın hastalıklardan kaynaklanan milyonlarca ölüm görülmüştür. Salgınlar ile toplumların ekonomisi, kültürü, eğitimi uzun süreli etkilenmiştir. Böylece salgın kaynaklı değişimlerin yaşanması kaçınılmaz olmuştur. Bu değişimlerden eğitim sistemleri de etkilenmektedir. Geçmişten günümüze değin süregelen salgınların, geçtiğimiz yıllarda ve günümüzde olduğu gibi, gelecek zamanda da yaşanacak olması mümkündür. Buradan hareketle salgın hastalıkla yaşamayı öğrenmek ve insanların, kültürlerin, eğitim-öğretim sürecinin bu durumdan pozitif etki alması ve minimum hasarla atlatmaları adına araştırmalar yapmak yaşanan kayıplarını en aza indirmeye yardımcı olması açısından önem arz etmektedir. İlkokul öğrencilerinde görülen öğrenme kayıplarının tespit edilmesi, ileriki dönemlerde yaşanabilecek öğrenme problemlerinin çözülebilmesi için önem arz etmektedir.

Bu çalışmanın amacı; Covid-19 pandemisi sürecinde ilkokul öğrencilerinin derslere devam edememe, evde yeterli desteği alamama, derslere katılamama ve teknolojik koşulların elverişsizliği nedeniyle yaşanan öğrenme kayıplarını açığa çıkarmaktır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Covid-19 pandemisine maruz kalan bütün ülkeler için öncelikli amaçlardan biri de eğitim-öğretimin ara verilmeksizin devam etmesini sağlamaktır. Türkiye’de ilk pozitif vakanın görülmesiyle okullarda eğitime (16 Mart 2020) ara verilmiş ancak pandeminin artmasıyla birlikte süreç uzatılmıştır. 2019-2020 yılı eğitim-öğretim döneminde marttan itibaren dönem sonuna kadar eğitim kurumları kapalı kalmıştır. Bu süreçte 3 televizyon

kanalı ve EBA üzerinden eğitimlerin sürdürülmesine karar verilmiştir. Ancak yetersiz alt yapı, maddi olanaksızlıklar vb. nedenlerle birçok öğrenci eğitimden mahrum kalmıştır. 2020-2021 yılı eğitim-öğretim sürecinde ise interaktif eğitim süreci geliştirilerek devamı sağlanmıştır. Günümüzde her sınıfa ait ders içerikleri olan EBA ağının sanal sınıf uygulamaları ile uzaktan eğitimin ilerleyen zamanlardaki eğitim-öğretim süreçlerinde de fazlalıkla yararlanılacağı ve hayatımızda daha fazla yer alacağı görülmektedir. Bu hususta, sonraki zamanlarda interaktif eğitim sistemlerinin etkisini ve de verimli olmasını artırma konusunda, Covid-19 sürecinde interaktif eğitimi kullanan eğitimcilerin algı, bilgi, tecrübe ve görüşlerinin belirlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Araştırma ile süreci deneyimleyen öğretmen görüşlerinden yararlanarak ilkökul öğrencilerinde yaşanan öğrenme kayıplarının giderilmesi yönünde EBA ders içerikleri zenginleştirilmesi hususunda yetkililere yol göstermesi açısından çalışma önem arz etmektedir.

2019-2020 eğitim döneminde 1. sınıfa giden öğrenciler sadece bir dönem yüz yüze eğitim görmüş Covid-19 pandemisinin seyrinin azalmasıyla tekrar 3. sınıfta okula devam edebilmişlerdir. Aynı şekilde 2. sınıfta okuyan öğrenciler ise 4. sınıfta yeniden yüz yüze eğitime devam etmişlerdir. 3. ve 4. sınıfta okuyan öğrenciler Covid-19 pandemisi nedeniyle yapılan uzaktan eğitim sürecinde ilkökoldan mezun olmuşlardır. Covid-19 pandemisinin başlamasıyla uzaktan eğitime geçiş yapan ve pandemi seyrinin azalmasıyla tekrar aynı öğrencileriyle yüz yüze eğitime devam ederek süreci deneyimleyen öğretmenler yaşanan öğrenme kayıplarını karşılaştırma yaparak ortaya koyacağından çalışma önem arz etmektedir.

Alanyazın incelendiğinde Covid-19 pandemisinin başlaması ile birlikte okullarda uzaktan eğitime geçilmesinin ardından araştırmacılar tarafından öncelikle ilkökullarda yaşanabilecek öğrenme kayıpları tespit edilmeye çalışılmış (Baz,2021), sürecin uzamasıyla birlikte yaşanan öğrenme kayıplarının tespiti ile ilgili çalışmalar da yapılmıştır (Sulak, Çapanoğlu 2022). Yapılan çalışmalar incelendiğinde tespit edilen öğrenme kayıplarının genellikle akademik anlamda olduğu görülmektedir. Bu çalışma ile ilkökul öğrencilerinde akademik anlamda yaşanan öğrenme kayıplarının yanı sıra beceri ve değerler anlamında yaşanan öğrenme kayıpları da tespit edilmiştir. Çocukların gelecekte toplum tarafından kabul görmüş erdemlere sahip bireyler olarak yetişmesi, iyi bir öğrenim görüp başarılı olması kadar önemsenir. Bu çalışma ile öğrencilerde yaşanan öğrenme kayıpları çok yönlü tespit edilmiştir. Alanyazın incelendiğinde özellikle yurt içi

yapılan çalışmalarda Covid-19 pandemisi nedeniyle okul ortamından uzak kalan öğrencilerde yaşanan öğrenme kayıpları araştırılırken aynı anda akademik, beceri ve değerler açısından yapılan çalışmaya rastlanılmamıştır. İlkokul öğrencilerin eğitim hayatının temellerinin atıldığı bir dönemdir. Okullarda akademik başarının yanı sıra öğrencilerde belirli becerilerin (iletişim, yaratıcılık, iş birliği, öz yeterlilik) ve değerlerin (sevgi, saygı, vatanseverlik, yardımseverlik) gelişmesi yönünde çalışmalar yapılır. Covid-19 pandemisi ile okul ortamından uzak kalan öğrencilerde beceri ve değerler yönünde öğrenme kayıplarının yaşanması kaçınılmaz olmuştur. Bu çalışma ile tespiti yapılan beceri ve değerler anlamındaki öğrenme kayıpları ileride olası yaşanacak bir uzaktan eğitim döneminde bu alanda alınacak tedbirlere yol gösterici olacaktır.

Yıllardır insanlar çeşitli salgınlarla ve doğal afetlerle mücadele etmişlerdir. Ancak eskiden ulaşım ve iletişimin gelişmemesi salgınların yayılma hızını da azaltmıştır. Günümüzde ise teknolojinin ve ulaşım ağının gelişmesi ile birlikte yaşanan salgınların bulaşma hızı artmıştır. Bu nedenle yaşanacak herhangi bir salgın veya doğal afet anında uzaktan eğitime geçilmesi kaçınılmaz olmuştur. Nitekim 06/02/2023 yılında Türkiye’de yaşanan ve 11 ili kapsayan büyük depremin ardından öncelikle tüm illerde bulunan okullarda iki hafta eğitime ara verilmiştir (MEB 2023). Bunun yanı sıra Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) 2023’ün 17 Şubat tarihinde merkez üssü Kahramanmaraş olan deprem sebebiyle 2022-2023 Akademik Yılı Bahar Döneminde eğitim sürecinin uzaktan öğretim yoluyla sürdürülmesi yönünde karar almıştır (YÖK, 2023). Buradan da anlaşılacağı gibi ülke olarak her an yaşanabilecek olası durumlara karşı tedbirli olmalıyız. Bu çalışma ile tespit edilen öğrenme kayıpları olası durumlarda alınacak tedbirler için hem öğretmenlere hem de dijital ders içerik üreticilerine çok yönlü hazırlık açısından ve ne gibi önlemler alacakları yönünde kaynak teşkil etmesi açısından önemlidir.

Bu araştırma; 2019-2020 eğitim döneminde 1. ve 2. sınıf okutup tekrar aynı öğrencileriyle 2021-2022 eğitim öğretim yılını 3. ve 4. sınıf olarak tamamlayan ve uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitimi aynı öğrencileriyle deneyimleyen sınıf öğretmenleriyle yapılmıştır. Sınıf öğretmenleri uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitimi yaşayarak tecrübe ettikleri için verdikleri bilgiler öğrencilerin birebir yaşadığı ve gözlemlenen durumlardır. Ayrıca bu çalışma ile yaşanan öğrenme kayıpları hem akademik alanda hem de beceri ve değerler alanında tespit edilmeye çalışılması bakımından diğer çalışmalardan farklı olacaktır. Bu çalışma ile öğretmenler ayrıca

pandemi döneminde öğrencilerde öğrenme kaybı yaşanmaması için aldıkları önlemleri paylaşmışlardır. Ayrıca pandemi döneminin yol açtığı öğrenme kayıplarının telafisi için önerilerde bulunmuşlardır. Çalışma bu bakımdan olası bir uzaktan eğitim dönemini yaşayacak olan öğretmenlere ve yetkililere yol gösterici olacaktır.

Bu araştırma; olası bir pandemi durumunda eğitim-öğretime ara verilmesiyle süreci deneyimleyen öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda gerek MEB yetkililerinin gerekse öğretmenlerin yaşanabilecek öğrenme kayıplarını en aza indirmesine imkân sunması bakımından önem arz etmektedir.

1.4. Araştırmanın Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesi; “Covid-19 pandemisi döneminde ilkokul öğrencilerinin yaşadığı öğrenme kayıpları ne olmuştur?” olarak belirtilmiştir.

1.5. Araştırmanın Alt Problemleri

Bu çalışmada aşağıda yer alan alt problemlere yanıt aranacaktır.

- Sınıf öğretmenlerinin Covid-19 pandemisi sürecinde ilkokul öğrencilerinin akademik anlamda öğrenme kayıplarına dair görüşleri nelerdir?
- Sınıf öğretmenlerinin Covid-19 pandemisi döneminde ilkokul öğrencilerinin becerilerine dayalı öğrenme kayıplarına dair görüşleri nelerdir?
- Sınıf öğretmenlerinin Covid-19 pandemisi döneminde ilkokul öğrencilerinin değerlere dayalı öğrenme kayıplarına dair görüşleri nelerdir?
- Sınıf öğretmenlerinin Covid-19 pandemisi döneminde ilkokul öğrencilerinde öğrenme kaybı olmaması için aldığı tedbirlere dair görüşleri nelerdir?
- Sınıf öğretmenlerinin Covid-19 pandemisi döneminin neden olduğu öğrenme kayıplarının telafisi için ne tür tavsiyelerde bulunmuşlardır?

1.6. Varsayımlar

Bu çalışmada aşağıda yer alan varsayımlardan yola çıkılmıştır:

- Araştırmaya katılacak öğretmenlerin görüşme formunda yer alan sorulara objektif olarak cevap verdikleri varsayılmaktadır.

- Veri toplamada kullanılan araç ve yöntemler araştırma amacına uygun bilgileri toplayabilecek niteliktedir.
- Araştırmaya Covid-19 pandemisi sürecini deneyimleyen ve öğrencilerindeki öğrenme kayıplarını gözlemleyen sınıf öğretmenleri katılmıştır.

1.7. Sınırlılıklar

Bu araştırmada;

Uygulanacak görüşme formları, 2022-2023 eğitim-öğretim döneminde Sivas ilinde merkez ilçede görev yapan 50 sınıf öğretmeni ile sınırlandırılmıştır.

1.8. Tanımlar

Bu araştırmada yararlanılan bazı terimlerin tanımları ve açıklamaları şöyledir:

Pandemi: “Bir hastalığın ya da enfeksiyon etmeninin ülkelerde, kıtalarda ya da tüm dünya gibi oldukça geniş bir alanda yayılması” (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020).

Covid-19: “Yeni koronavirüsün neden olduğu hastalığa verilen isimdir. Hastalık kaynağı 07/01 tarihinde, öncesinde insanlarda görülmemiş, yeni bir koronavirüs türü (2019-nCoV ya da SARS-CoV-2) olarak tanımlanmıştır. Sonraki günlerde bu virüsün neden olduğu hastalığın adı COVID-19 olarak kabul edilmiştir” (tr.euronews.com).

Eğitim: “Eğitim, insanın davranışında kendi yaşamı yoluyla ve kasten istendik değişim oluşturma sürecidir.” (Ertürk, 2016).

Senkron Uzaktan Eğitim: Uzaktan eğitim; “Fiziksel bakımdan ayrı mekânlarda bulunan öğretmen ve öğrencilerin teknoloji (bilgisayar, internet, tv, video, yazılı-görsel materyaller vb.) yoluyla etkileşimde bulundukları (öğrenme-öğretme etkinliğini gerçekleştirdikleri) bir sistemdir” (Yalın, 2015). Senkron eğitim ise eğitimci ve katılımcıların sanal ortam üzerinde aynı zamanda farklı mekanlardan bir araya gelerek birbirleriyle etkileşim haline geçtiği çevrimiçi öğrenme tekniklerinden biridir.

Öğrenme: “Yaşayarak bir davranışın kazanımı veya değiştirilmesi için gerekli süredir” (Açıkgöz, 2003).

Öğrenme Kaybı: “Öğrenme kaybı, uzun süreli belleğe işlenmiş olan verilerin ilerleyen dönemde geri getirilmek istendiğinde başarıya ulaşmamasıdır” (Arı, 2005)

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu kısımda, araştırmanın genel konusuna bağlı olarak Covid-19 pandemisi, uzaktan eğitim, öğrenme ve öğrenme kaybı ile ilkökul öğrencilerinin koronavirüs salgını döneminde maruz kaldığı öğrenme kayıplarına ilişkin Türkiye’de ve yurt dışında yapılan araştırmalar bulunmaktadır.

2.1. Covid-19 Pandemisi

Tarih boyunca insanlar farklı salgın hastalıklara maruz kalmışlardır. Salgın hastalıklar bıraktıkları etki ve yayılma hızı bakımından ülkeleri ekonomi ve eğitim başta olmak üzere pek çok alanda olumsuz etkilemektedir. Geçmişten günümüze kadar Dünya genelinde yaşanan salgın hastalıklar şu şekildedir (Kılıç, 2020):

Veba (kara ölüm): Tedavisi bulunmadan önce hastalığa yakalananların kısa sürede ölümüne yol açan bir hastalık olan veba, genel olarak hayvanlarda bulunan Yersinia pestis isimli mikroorganizmanın neden olduğu halk dilinde "kara veba" adıyla da bilinen hastalık en çok pirelerden bulaşmıştır. Tarihte ilk tespit edilen veba salgını 541 senesinde Mısır’da görülmüş ve yayılmıştır.

Kolera: 19. yüzyılın başlarından itibaren Dünya’nın birçok ülkesinde görülen kolera hızla başlayan şiddetli sulu ishale neden olur ve ölümcül bir hastalıktır. Sağlıklı bir kişinin kolera bulaşmış bir yiyeceğe veya suya dokunması hastalığın bulaşmasına neden olabilir. İlk kolera salgını 1817-1824 yıllarında Asya’da görülmüştür.

Çiçek: 17. yüzyılın sonlarında Avrupa’daki çocuk kayıplarının hemen hemen üçte birine neden olan çiçek salgını her dönemde ve iki cinsiyette de görülen, iltihaplı kabarcıklar çıkararak yüzde iz bırakan, ağır, ateşli ve bulaşıcı bir rahatsızlıktır.

Grip: Grip adıyla başlayan ilk salgın 1973’te İtalya ve Fransa’yı etkilemiştir. Grip salgını İspanyol gribi (H1N1), Asya gribi (H2N2), Domuz gribi gibi farklı dönemlerde yaşanmış ve ölümcül sonuçlara yol açmıştır.

Covid-19: Bu salgınlardan birisi de 2019 yılında kapımızı çalan Covid-19 pandemisidir. Tüm Dünya’da olduğu gibi ülkemizde de hızla yayılan Covid-19 virüsünün

2019'un 31 Aralık tarihinde ilk defa Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıktığı düşünülmektedir İnsanlarda ve hayvanlarda hastalık etkeni olabilecek geniş bir virüs ailesinden olan bu virüs "Koronavirüs" olarak isimlendirilmiş, Koronavirüs "Orta Doğu Solunum Sendromu (MERS)" ve "Şiddetli Akut Solunum Sendromu (SARS)" gibi önemli hastalıklara sebebiyet veren virüs ailesi olarak tanımlanmıştır (Covid19, ["https://covid19.saglik.gov. tr/"saglik.gov.tr](https://covid19.saglik.gov.tr/))

Kısa zamanda yaygın bir hal alması ile dünya gündemini hızla değiştiren Koronavirüs, ülkeleri acil eylem planları oluşturma ve uygulama yönünde girişimlere sürüklemiştir. 11 Şubat'ta, WHO Koronavirüs olarak SARS-CoV-2'nin neden olduğu hastalığı Covid-19 olarak adlandırmış, virüsün hayvansal yapıda olduğu, muhtemelen konuk olarak yaşadığı yarasalar ve pangolin adlı hayvanlardan insana bulaştığı düşünülmüştür. Koronavirüs, ilk başlarda kuşlar, tavuklar ve memelilerde görülürken daha sonraları insanlar arasında yayılım göstermeye başlamıştır. Covid-19, Sars ve Mers en fazla yıkıcı etkiye sahip koronavirüs çeşitleridir. Bu yüzden koronavirüs hayvanlardan insanlara bulaşmakta ve daha sonra insanların arasında çok hızlı bir şekilde yayılmaktadır (Alkan, 2022).

Covid-19 vakalarının hızla artmasıyla birlikte Türkiye'de de önlemler alınmaya başlanmıştır. Hastalığın 2020 yılının ilk aylarından itibaren hızla yayılmasıyla birlikte 2020'nin 30 Ocak'ında Dünya Sağlık Örgütü başta küresel acil durum (WHO, 2020b), 2020'nin 11 Mart'ında ise Koronavirüs pandemi olarak bildirmiştir (WHO 2020c).

Türkiye'de 11 Mart 2020'de ilk defa Covid-19 vakası görülünceye kadar alınan tedbirler aşağıda yer almıştır (Anadolu Ajansı, 2020a):

Tablo 1: Covid-19’a Karşı Alınan Tedbirler (10 Ocak-11 Mart 2020)

Tarih	Alınan Önlem
10.01.2020	T.C. Sağlık Bakanlığı’na bağlı “Koronavirüs Bilim Kurulu Operasyon Merkezi” oluşturulmuştur.
14.01.2020	Covid-19 Rehberi oluşturulmuştur.
20.01.2020	Hastalığı taşıdığı düşünülen bir kişiden ilk numune alınmıştır.
23.01.2020	Wuhan’a uçak seferleri durdurularak; Çin’den gelen tüm yolcular için çeşitli önlemler alınmıştır.
01.02.2020	Wuhan kentindeki Türk vatandaşları ülkelerine getirilmiştir.
05.02.2020	Çin’e bütün uçuşlar durdurulmuştur.
07.02.2020	Çin ile hayvan ticareti durdurulmuştur.
25.02.2020	Türk Hava Yolları (THY)’na ait Tahran uçağı Ankara’ya indirilmiş, içinde bulunan 132 yolcu ve mürettebat karantinaya alınmıştır.
29.02.2020	Irak, İtalya ve Güney Kore’ye yapılan tüm uçuşlar durdurulmuştur.

Tablo 1’de görüldüğü gibi Covid-19’un Dünya’da hızla yayılmasıyla birlikte Türkiye’de de her alanda birtakım önlemler alınmıştır. Ancak 11/03/2020 tarihinde ilk Covid-19 vakası Türkiye’de görülmüştür. Türkiye’de ilk vakanın tespit edilmesiyle birlikte sıkı tedbirler uygulamaya konmuştur. Henüz aşısı ve tam tedavisi belli olmayan hastalıkla öncelikle yayılım hızını azaltıcı önlemler alınmaya başlanmıştır. Bu anlamda Türkiye Cumhuriyeti’nde ilk vakanın görülmesiyle birlikte alınan tedbirler aşağıdadır: (Budak ve Korkmaz, 2020).

Tablo 2: İlk Vakanın Görülmesinin Ardından Alınan Önlemler

Tarih	Alınan Önlem
12.03.2020	İlk ve ortaokullarda 7 gün; üniversitelerde 21 gün eğitim sürecine ara verilmiştir. Kamu personellerinin yurt dışına çıkışı izne bağlanmıştır. Spor müsabakalarının seyirci olmaksızın yapılmasına kararlaştırılmıştır.
14.03.2020	Azerbaycan ve Gürcistan sınırları lojistik haricinde geçişlere kapatılmıştır.
16.03.2020	Camilerde toplu halde namaz kılınmasına kısıtlama getirilerek yasaklanmıştır.
17.03.2020	Koronavirüs sebebiyle ilk ölüm kayıtlara geçmiştir. İsviçre, İngiltere, İrlanda, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan ve Mısır ile geliş-gidişler durdurulmuştur. Pandemi tedavisinde kullanılması adına İran'a tıbbi malzeme yardımında bulunulmuştur.
19.03.2020	Bulgaristan ve Yunanistan sınır kapıları kapatılmıştır. Spor müsabakaları durdurulmasına karar verilmiştir. Tüm bilimsel, kültürel ve sanatsal faaliyetler ertelenmiştir. İç hastalıkları, göğüs hastalıkları, enfeksiyon hastalıkları ve klinik mikrobiyoloji uzmanı doktorlardan en az ikisinin görev yaptığı kurumlar pandemi hastanesi olarak ilan edilmiştir.
21.03.2020	65 yaşın üstündeki vatandaşlara sokağa çıkma yasağı uygulanmıştır. Hayat Eve Sığar (HES) kampanyası hayata geçirilmiştir. Vefa Sosyal Destek Grupları oluşturulmuştur. Güzellik salonları, kuaför ve berber gibi dükkânlar kapatılmıştır. Lokantaların yalnızca paket servis hizmeti vermesi kararlaştırılmıştır.
22.03.2020	Kamu personellerinin çalışma saatleri azaltılmıştır. Toplu taşımaların kapasitelerinin yarısı kadar yolcu almaları kararlaştırılmıştır.
23.03.2020	Marketlerin açılış saatleri 09:00-21:00 olarak değiştirilmiştir. Marketlerden alışveriş yapacak mevcut müşteri sayısı kısıtlanmıştır. Tüm okulların uzaktan eğitim uygulamasına geçişi sağlanmıştır.
25.03.2020	Maddi destek amaçlı yardımlar yapılmıştır.
27.03.2020	Koronavirüs bilgileri Sağlık Bakanlığınca günlük tablolar halinde sunulmuştur.
04.04.2020	Yaşı 20'nin altında olan vatandaşlar için sokağa çıkma yasağı getirilmiştir.
08.04.2020	Karantinaya alınan yerleşim yeri sayısı 156'ya yükselmiştir.
14.04.2020	THY bütün yurt dışı uçuşlarını 20 Mayıs 2020'ye kadar durdurduğunu açıklamıştır.
15.04.2020	Hapishanelerdeki kalabalığı azaltmak için 90.000 mahkûm serbest bırakılmıştır.
16.04.2020	Özel sektör işverenlerine üç ay boyunca işçi çıkarmaları yasaklanmıştır. Sağlık alanında görev yapanlara yönelik şiddetin önlenmesine dair yasa çıkarılmıştır.
17.04.2020	İstanbul'a deniz yoluyla giriş çıkış yasaklanmıştır. Hafta sonunu kapsayacak şekilde (18-19 Nisan) 31 ilde ikinci kez sokağa çıkma yasağı getirildi.
18.04.2020	Askere alım ve askerden terhis tarihleri ertelenmiştir.
22.04.2020	Ukrayna'dan getirilen 298 Türk vatandaşı Manisa'daki öğrenci yurdunda karantinaya alınmıştır.
23.04.2020	Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı evlerden kutlanmıştır. Resmî tatil hafta sonu ile birleştirilerek 4 gün bir sokağa çıkma yasağı uygulanmıştır.

Toplum farkındalığını artırmak amacıyla kitle iletişim araçlarıyla bilgi verilerek uyarılarda bulunulmuş, sosyal alanların kullanımı yasaklanmış, toplu taşıma araçlarında kısıtlama ve maske zorunluluğu getirilmiştir. İnsanları bilgilendirmek ve olayın önemini vurgulamak için “günlük koronavirüs tablosu ve vaka haritaları” yayınlanmıştır.

Şekil 1: Türkiye Günlük Koronavirüs Tablosu Kaynak: (Koca, 2020a)

Şekil 1’de görüldüğü gibi Sağlık Bakanlığı tarafından günlük olarak koronavirüs tablosu yayınlanmıştır. Tabloda pandemi başlangıcından beri yapılan toplam test sayısı, vaka sayısı, vefat sayısı, yoğun bakım hasta sayısı, entübe hasta sayısı ve toplam iyileşen hasta sayısı yayınlanarak insanlar bilgilendirilmiştir. Ayrıca tabloda günlük test sayısı, vaka sayısı, o gün ölenlerin sayısı ve iyileşenlerin sayısı yer almıştır.

Şekil 2: İllere Göre Haftalık Vaka Sayısı (100bin kişide) Kaynak: (Koca, 2020b)

Şekil 2’de görüldüğü gibi Sağlık Bakanlığı’nın internet sitesinde haftalık olarak Türkiye’de Covid-19 ile yaşanan vaka sayıları il il yayınlanmıştır. Türkiye’de Koronavirüs salgını nisan ayı itibariyle en üst seviyeye çıkmıştır. Vakaların artmasıyla birlikte alınan önlemler daha da sıkılaştırılmıştır.

Pandemi dolayısıyla epey tehlikeli bir süreci arkasında bırakan Türkiye’de, 4 Mayıs 2020 tarihinde normalleşme takvimi belirlenmiştir. Uygulamaya koyulan normalleşme kararları aşağıda bulunan tabloda verilmiştir (Budak ve Korkmaz, 2020):

Tablo 3: Normalleşme Kararları

Tarih	Alınan Karar
04.05.2020	11 Mayıs 2020'den itibaren kuaför, berber ve güzellik salonlarının açılacağı bildirilmiştir.
06.05.2020	Sağlık Bakanı, kontrollü sosyal yaşama geri dönüş yapılacağını açıklamıştır.
08.05.2020	Hafta sonu geçerli olmak üzere 24 ilde (9-10 Mayıs) sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.
10.05.2020	65 yaş üstü vatandaşlara günde dört saat sokağa çıkma izni verilmiştir. 61 il ve 303 yerleşim biriminde alınan karantina önlemleri kaldırılmıştır.
11.05.2020	Kuaför, berber ve güzellik salonları ile alışveriş merkezleri açılmıştır. 9 ilde daha sokağa çıkma kısıtlamaları kaldırılmıştır.
13.05.2020	14 yaş altı vatandaşlara günde dört saat sokağa çıkma izni verilmiştir.
15.05.2020	15-20 yaş arası vatandaşlara günde dört saat sokağa çıkma izni verilmiştir.
23.05.2020	Ramazan Bayramı boyunca tüm ülkede 4 gün sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.

Bulaşma oranı yüksek olan Covid-19 pandemisinde ülkeler “evde kalın” çağrısını desteklemek ve teması en aza indirmek için eğitim-öğretime de ara vermişlerdir. Covid-19 pandemisi başladığı andan itibaren Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Bilim Kurulu üyelerinin ortak kararları doğrultusunda, yaklaşık 18 milyon öğrenci ve 1 milyon öğretmeninin sağlığı göz önüne alınarak 16 Mart 2020 tarihinden itibaren Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı eğitim kurumlarında 1 hafta, YÖK’e bağlı üniversitelerde ise 3 hafta eğitimin kesintiye uğrayacağı Cumhurbaşkanlığı tarafından duyurulmuş, hemen ardından 20/03/2020’de Türkiye’nin de aralarında olduğu 124 ülkenin bütün eğitim düzeylerinde yüz yüze eğitim bir süreliğine durdurulmuştur. Ön hazırlık sürecine fırsat vermeden Türkiye’yi etkileyen Covid-19 pandemisinin eğitim-öğretime en az kesintiye uğratacak şekilde atlatılması için ilk olarak 2011- 2012 yılından bu yana internet tabanlı eğitim platformu adına kullanılan Eğitim Bilişim Ağı (EBA) ile Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) birlikte çalışmalar yapmış, ilk ve orta dereceli okullarda MEB bünyesinde interaktif eğitim ders konuları uzman içerik oluşturucular, profesyonel stüdyo ve yapım ekiplerinin desteği ve ülkemizin uydu altyapısını destekleyen televizyon kanalları vasıtasıyla tüm ülkeye hizmet vermiştir.

Vaka sayılarının artışının doğal sonucu olarak 2020-2021 eğitim-öğretim dönemi yine interaktif eğitim yöntemiyle 31 Ağustos 2020 tarihinde başlamış, Millî Eğitim Bakanlığı eğitimin 2020 yılı 21 Eylül tarihine kadar interaktif eğitim şeklinde yapılacağını duyurmuş, daha sonra kademeli olarak örgün eğitime geçileceğini

açıklamıştır. 2020'nin 12 Ekim tarihinde okul öncesinde ve ilkokulda haftada iki gün örgün eğitime başlanmış, diğer günlerde de uzaktan eğitimle dersler sürdürülmüştür. 16 Kasım 2020'den 20 Kasım 2020'ye kadar yapılan ara tatilden sonra tekrar uzaktan eğitime geçilmiş, yarıyıl tatili sonrası 15 Şubat 2021'de başlayan 2020-2021 eğitim öğretim yılının 2. yarı yılı, öncelikli olarak köy gibi nüfusu az olan bölgelerdeki ilkokulların, mart ayının 1'i sonrasında ise ülke genelindeki bütün özel ve resmi ilkokullar ile bu okulların kapsamında olan okul öncesi eğitim sınıfları ve özel eğitim sınıflarında, haftada iki gün kontrollü ve öğrenci sayısı azaltılmış biçimde örgün eğitime geçilmiştir. Covid-19 pandemisinden dolayı vaka ve kayıp sayılarında yaşanan artışla birlikte 2021 senesinin 8 Nisan gününde 3. ve 4. sınıflarda, 13 Nisan tarihinde de 1. ve 2. sınıflarda örgün eğitime tekrardan ara verilmiştir. Ana sınıfları, 8 ve 12. sınıfların dışında bütün seviye ve sınıf kademelerinde 15 Nisan'dan sonra interaktif eğitim uygulamasına geçilmiş olup, pandemi sürecinin kötüye gitmesi sebebiyle bütün düzeylerde ve sınıf kademelerinde 30 Nisan'dan sonra örgün eğitim tekrardan kesintiye uğramıştır. Türkiye genelinde 17 Mayıs tarihinden itibaren uygulamaya koyulan tam kapanmanın bitmesiyle beraber ana sınıfı eğitimi veren kurumlar, özel eğitim kurumlarıyla 8 ve 12. sınıfların Destekleme Yetiştirme ve Takviye kurslarında örgün eğitime tekrar başlanmıştır. Fakat bu kurumların haricinde kalan yüz yüze ve yaygın eğitim programlarını uygulayan tüm özel ve resmi kurumların da interaktif eğitim uygulaması 1 Haziran tarihine dek sürmüştür. 1 Haziran'dan sonra bütün ilkokullar ve ilkokullar kapsamında yer alan okul öncesi eğitim kurumları tekrardan haftada 2 gün örgün eğitime geçmiş olup, 2 Temmuz tarihine dek bütün sınıf seviyelerinde haftanın yalnızca belirli günlerinde örgün eğitime aşamalı biçimde geçiş yapılmasına olanak verilmiştir. 2021-2022 Eğitim-Öğretim yılı gerekli tedbirler alınarak, okul öncesi ve 1. sınıf düzeyleri için 1 Eylül'de, tüm kademe ve sınıf düzeyleri için ise 6 Eylül'de tam zamanlı ve yüz yüze olarak başlamıştır (Alkan, 2022).

Covid-19 pandemisi döneminde okullarda eğitime ara verilmesiyle birlikte öğrencilerde akademik, sosyal, duygusal kayıpların yaşanması kaçınılmaz olmuştur. Okullar ders öğretimi dışında öğrencilerin sosyal gelişimini, becerileri kazanmalarını, değer öğretimini geliştirmektedir. Çocuklarının okuldan uzak kalmalarıyla zekâ ve sosyal gelişim açısından telafisi mümkün olmayan kayıpların oluşacağı belirtilmektedir (Cesuroğlu ve Kölemen, 2021).

Yaklaşık olarak üç eğitim dönemini kapsayan okul kapanmaları neticesinde Türkiye, Covid-19 pandemi sürecinde OECD ülkeleri arasında Meksika'dan sonra okulların en uzun süre kapalı kaldığı ikinci ülke olmuştur (Gencer, Kesbiç ve Arık, 2021). Türkiye'de tüm eğitim kademelerinde yaklaşık 25 milyon öğrenci, ilköğretim düzeyinde ise yaklaşık 6 milyon öğrenci okullarından ve öğretmenlerinden uzak kalmıştır (Sidekli, Altıntaş ve Altıntaş, 2021). Okul ortamından ayrı kalmanın yakın etkilerini özellikle öğrenciler yaşamış, etkilenen öğrenci sayılarına bakıldığında ise durumun ciddi sonuçlar doğurabileceği endişe yaratmıştır.

Tablo 4: Türkiye'de Covid-19 ile Eğitimin Kesintiye Uğramasından Etkilenen Öğrenci Nüfusu

Eğitim Düzeyi	Kadın	Erkek	Toplam
Okul Öncesi	632.944	693.179	1.326.123
İlköğretim	2.421.515	2.550.915	4.972.430
Ortaöğretim	5.450.541	5.953.844	11.404.385
Yükseköğretim	3.312.880	3.886.107	7.198.987
Toplam	11.817.880	13.084.045	24.901.925

Kaynak: (UNESCO,2020)

Covid-19 pandemisi tüm dünyada sosyal ve ekonomik açıdan derin yaralar açarken, insanların günlük hayatlarını, devam eden alışkanlıklarını, yaşam şekillerini, davranış biçimlerini, ilişkilerini ve hayata bakış açılarını da beklenmedik şekilde değiştirmeye zorlamıştır (Alkan, 2022). Pandemi nedeniyle eğitim alanında da kısıtlamalara gidilmiş ve eğitim-öğretim faaliyetleri okullarda yapılamamıştır.

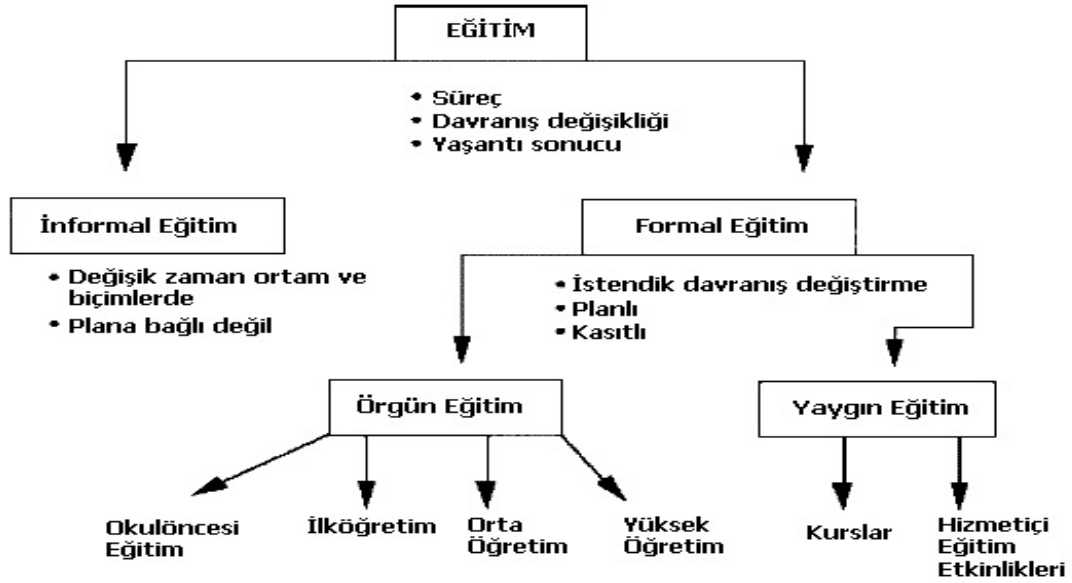
2.2. Eğitim

Bireylerin kişilik gelişimine katkı sağlayan, bu bağlamda bilgi, beceri ve kazanımlar elde ederek yetişkinlik dönemine hazırlamayı amaçlayan sürece "eğitim" adı verilmektedir (Kemertaş, 1999). Aynı zamanda eğitimi; bireyin bilgi, beceri ve davranışların kazanımını sağlayabilmek adına gerçekleştirilen faaliyetlerin tümü olarak tanımlamak mümkündür. Okul ya da yükseköğrenim eğitimi, bire bir alınan özel dersler, mesleki eğitim ya da sosyal faaliyetler okullardaki eğitim faaliyetlerine örnek verilebilir. Bireylerin tüm yaşantısını kapsayan eğitim devamlı bir olgudur. Bu durum bireyin kendini geliştirerek, toplum adına daha yararlı olmasını sağlamıştır. Bilgi edinmek

dışında kişinin gelişmişlik düzeyini artırmak eğitimin insanlar üzerindeki kazanımlarındandır. Eğitim sürecinde kişilerin kendi isteğine bağlı ve de kasten olumlu yönde gelişerek değişmesi yine eğitimin temel unsurlarından birisidir. Eğitimle ilgili tanımlar incelendiğinde tanımların ortak özellikleri şu şekilde sıralanabilir:

- Eğitim bir süreçtir.
- Kişilerin davranışlarında istendik yönde değişimi amaçlar.
- Davranışlardaki değişim bilinçli yapılır.
- Eğitim sürecinde kişilerin kendi hayatları esastır.

Eğitim yoluyla kişilerin bilgi, beceri ve yeteneklerini olumlu yönde geliştirilmesi, problem çözme becerisi kazandırılması, kişiye tüm insanlık adına daha yararlı olabilme düşüncesinin empoze edilebilmesi ve kişilerin kazanımını sağladıkları tüm veri ve de kabiliyetleri rutin hayatta uygulamaya koyulabilmesi asıl amaçlardır (Güven ve Özerbaş, 2018).

Şekil 3: Eğitim Türleri

Şekil 3'te görüldüğü üzere eğitim kendi bünyesinde biçimsel (formal) ve doğal (informal) olmak üzere ikiye ayrılır. Formal eğitim; bireylere istendik davranışlar kazandırmak için okullarda planlı ve programlı bir şekilde yürütülür. Formal eğitim örgün ve yaygın eğitim olmak üzere iki alt türü vardır. Örgün eğitim bireylerin herhangi bir iş ve meslek grubuna dahil olmadan önce okullarda veya okul niteliği taşıyan kurumlarda genel ve özel bilgiler yönünden yetişmelerini sağlamak amacıyla belirli bir plan ve

programa göre düzenlenen eğitimidir (Demirel ve Kaya, 2018). Örgün eğitim kurumları okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğretim kurumlarından oluşmaktadır. Yaygın eğitim ise; toplumda örgün eğitime dahil olamayan, eğitimini çeşitli sebeplerden dolayı tamamlayamamış olan yetişkinlere kurslar ve hizmetiçi eğitimlerle eğitim olanaklarını sunan hayat boyu öğrenim stratejilerindendir (Ökten ve Acar, 2015).

İnformal eğitim belirli bir amaç veya program olmadan süreç içerisinde kendiliğinden oluşan eğitim şeklidir. İnformal eğitimin belirli bir zamanı yoktur. Her an her yerde gerçekleşebilir. İnformal eğitimde istendik davranışların yanı sıra istenmedik davranışlar da gerçekleşebilir (Fidan, 2012).

Kişilerin bilgi, kabiliyet, davranış kazanımı ve de benimsedikleri doğruların geliştirilmesine “eğitim” denir. Okul ortamında öğretmenler tarafından verilen biçimsel (formal) eğitim ile buna ek olarak yaşanan ortam vasıtasıyla da eğitim alınabilir. Eğitim, bireylerin tüm yaşamı boyunca devam eden dinamik bir süreçtir. Çünkü yaşam için elzem olan temel kabiliyetlerin yanında, kişisel gelişim ve topluma faydalı olmak adına da önem arz eder.

Eğitim, bireylerin hayatını kolaylaştırmak ve iyileştirmek için verilir. Eğitim hem kişisel hem de profesyonel gelişimi sağlayabilmek adına gereken becerilerin edinilmesine, bilgi ve tecrübenin çoğalmasına ve daha kaliteli bir yaşam sürebilmek için gerekli olan değerlerin kazanımına imkân verir. Bununla birlikte, toplum ve ekonominin ivmeli olarak yükselmesi de eğitim ile doğru orantılıdır.

Bireylerin sosyokültürel anlamda gelişmelerini sağlama konusunda eğitimin rolü büyüktür. Bundan başka, eğitim insanların yeryüzündeki topluluklar ve kültürler hakkında daha fazla bilgi edinmesine ve topluma daha iyi bir birey olarak kazandırılmasına olanak verir. Bu bağlamda, eğitilmiş kişilerin sayıca çoğalması, içinde bulunulan coğrafyanın ve ekonominin gelişimine katkı yapar. Eğitim yoluyla, bireylerin düşünce yapılarını ve benimsenen değerlerini zenginleştirmek suretiyle empati kurabilen ve hoşgörülü olabilen bireylerin çoğalması da mümkündür. Eğitimin, bireyler üzerinde oldukça faydası vardır. Eğitimin faydaları aşağıdaki gibi sıralanabilir (Güven ve Özerbaş, 2018):

- İnsanların kendilerini kişisel ve akademik anlamda geliştirmesine olanak sağlayan eğitimle insanlar daha iyi ve kaliteli bir yaşantıya sahip olma imkânı bulabilirler.
- Sosyokültürel gelişmişlik bağlamında eğitim, bireylerin yaşadığı çevre ve kültürü ile ilgili çokça bilgi edinmesine ve de yaşamı boyunca daha iyi bir birey olması yönünde gelişmesine katkıda bulunur.
- Eğitim yoluyla, bireylerin düşünce yapılarını ve benimsedikleri değerlerini zenginleştirmek ayrıca empati kurup anlayış gösterebilen, hoşgörü sahibi bireyler olmalarını sağlamak mümkündür.
- Eğitim, kişilerin düşünce yapılarını ve de fikirlerini etkin ve daha doğru bir biçimde dile getirebilme yeteneklerinin gelişim göstermelerinde etkili olur. Kişilerin, etkin ve doğru bir iletişim kurup geliştirebilmeleri konusunda eğitimin rolü büyüktür.
- Eğitim, bireylerin herhangi bir sorunla karşılaştığında sorunu analiz edip çözüme ulaştırma becerilerini geliştirip iyileştirmelerine yardımcı olur. Ayrıca doğru, çözüm odaklı ve etkili kararların alınmasını sağlamakta etkilidir.
- Eğitim, bireylerin yeni fırsatlar oluşturmaya yardımcı olarak hayatlarının daha refah içinde ve anlamlı kılınmasında destek olur. Eğitim, insanların hayatında yeni ufuklar açılmasına olanak verir ve yeni fikirler üretmesine yardımcı olur.
- Eğitimli kişilerin sayıca çoğalması, kişilerin yaşadıkları topluma ve o toplumun ekonomisine olumlu yönde katkı da sağlar.
- Eğitim insanlara ilgi alanlarına uygun ve onları mutlu eden alanlarda iyi bir iş bulma ve daha yüksek maaş kazanma fırsatı verir.
- İnsanların toplum ve kültür hakkında daha fazla bilgi edinmelerine yardımcı olur ve dolayısıyla eğitim, insanlar arasındaki farklılıklara yönelik anlayışı ve hoşgörüyü artırabilir.

2.2.1. Eğitimin Temel Özellikleri

- Eğitim, dinamik bir süreçtir. Dolayısıyla bu durum süreç tamamlanıncaya kadar devam eder.
- Eğitim sürecinde asıl amaç bireyde kalıcı davranış değişikliklerinin sağlanmasıdır.
- Eğitim yoluyla bireylerin karakterlerinde değişimler ve farklılıklar görülebilmektedir.
- Eğitim, aynı zamanda kültür sahibi olma süreci şeklinde de tanımlanır. Ayrıca kişinin topluma adapte olması da denilebilmektedir.
- Ana sınıfı eğitimi ile başlayan eğitim süreci, sırasıyla ilkokul, ortaokul, lise ve yükseköğretim ile devam eder. Buna ek olarak okul haricinde de eğitim devam eder.
- Kişi sürekli olarak gelişim gösteren ve daima yeni bilgiler öğrenerek günlük yaşantısında uygulayan bir varlıktır. Dolayısıyla, eğitim süreci devamlı bir olgudur.
- Yer veya mekân sınırlaması olmaksızın günlük hayatta edinilen tecrübeler eğitim süreci açısından büyük önem arz etmektedir.
- Eğitim süreci içerisinde çeşitli bilimsel araştırmalardan, çalışmalardan faydalanılır.

Kişilerin bilgi, kabiliyet, davranış kazanımı ve de benimsedikleri doğruların geliştirilmesine “eğitim” denir. Okul ortamında öğretmenler tarafından verilen biçimsel (formal) eğitim ile buna ek olarak yaşanan ortam vasıtasıyla da eğitim alınabilir. Eğitim, bireylerin tüm yaşamı boyunca devam eden dinamik bir süreçtir. Çünkü yaşam için elzem olan temel kabiliyetlerin yanında, kişisel gelişim ve topluma faydalı olmak adına da önem arz eder.

Eğitim, bireylerin hayatını kolaylaştırmak ve iyileştirmek için verilir. Eğitim hem kişisel hem de profesyonel gelişimi sağlayabilmek adına gereken becerilerin edinilmesine, bilgi ve tecrübenin çoğalmasına ve daha kaliteli bir yaşam sürebilmek için gerekli olan değerlerin kazanımına imkân verir. Bununla birlikte, toplum ve ekonominin ivmeli olarak yükselmesi de eğitim ile doğru orantılıdır. Bireylerin sosyokültürel anlamda

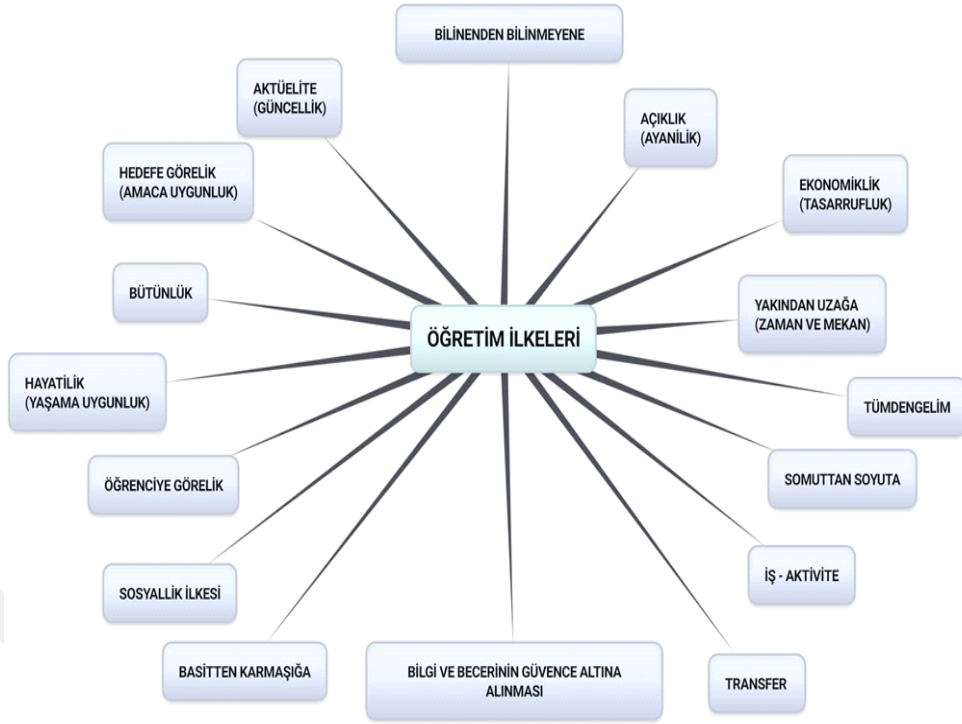
gelişmelerini sağlama konusunda eğitimin rolü büyüktür. Bundan başka, eğitim insanların yeryüzündeki toplumlar ve kültürler hakkında daha fazla bilgi edinmesine ve topluma daha iyi bir birey olarak kazandırılmasına olanak verir. Bu bağlamda, eğitilmiş kişilerin sayıca çoğalması, içinde bulunulan coğrafyanın ve ekonominin gelişimine katkı yapar. Eğitim yoluyla, bireylerin düşünce yapılarını ve benimsenen değerlerini zenginleştirmek suretiyle empati kurabilen ve hoşgörülü olabilen bireylerin çoğalması da mümkündür.

Eğitimin, bireyler üzerinde oldukça faydası vardır. Eğitimin başlıca faydaları aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- İnsanların kendilerini kişisel ve akademik anlamda geliştirmesine olanak sağlayan eğitimle insanlar daha iyi ve kaliteli bir yaşantıya sahip olma imkânı bulabilirler.
- Sosyokültürel gelişmişlik bağlamında eğitim, bireylerin yaşadığı çevre ve kültürü ile ilgili çokça bilgi edinmesine ve de yaşamı boyunca daha iyi bir birey olması yönünde gelişmesine katkıda bulunur.
- Eğitim yoluyla, bireylerin düşünce yapılarını ve benimsedikleri değerlerini zenginleştirmek ayrıca empati kurup anlayış gösterebilen, hoşgörü sahibi bireyler olmalarını sağlamak mümkündür.
- Eğitim, kişilerin düşünce yapılarını ve de fikirlerini etkin ve daha doğru bir biçimde dile getirebilme yeteneklerinin gelişim göstermelerinde etkili olur. Kişilerin, etkin ve doğru bir iletişim kurup geliştirebilmeleri konusunda eğitimin rolü büyüktür.

2.2.2. Eğitim-Öğretim İlkeleri

Eğitim-öğretim ilkeleri, eğitimde belirlenen hedeflere ulaşılmasında, öğrenme-öğretme etkinliklerinin planlanmasında ve uygulanmasında rehberlik eden temel düşüncelerdir. Öğretim ilkeleri, öğretim strateji, yöntem ve tekniklerinin seçimi ve uygulanmasında yol gösterici niteliktedir ve dersler buna göre yürütülür. Bu ilkelerin dikkate alınması sürecin etkili olmasını sağlar. Etkili öğretim için gerekli ilkeler şunlardır: (Yeşilyurt, 2020):

Şekil 4: Eğitim-Öğretim İlkeleri

Şekil 4'te görüldüğü gibi eğitimin ilkeleri; bilinenden bilinmeyene, açıklık, ekonomiklik, yakından uzağa, tümdengelim, somuttan soyuta, iş-aktivite, transfer, bilgi ve becerilerin güvence altına alınması, basitten karmaşığa, sosyallik, öğrenciye görelilik, hayatilik, bütünlük, hedefe görelilik ve aktüelite olarak sıralanabilir.

Çocuğa Göre Öğretim İlkesi (Öğrenciye Görelilik):

Okullar öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını karşılarken aynı zamanda onların yeteneklerini de geliştirmelidir. Bu yüzden öğretim programları hazırlanırken öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve yetenekleri dikkate alınmalıdır. (Bilen, 2006). Öğretmenler, etkinliklerde öğrencilerin ilgilerini tespit etmeli, yapılan etkinlikler öğrencilerin ilgi ve yetenekleriyle örtüşmeli ve motive edici olmalıdır. Öğretmenler yapılan etkinlikler esnasında öğrencilerle sürekli iletişim halinde olmalı ve öğrencilerin keşfetme, araştırma ve merak duygusunu geliştirmesine fırsat vermelidir. Öğretmenler, eğitim-öğretim esnasında öğrencilerin yaş ve hazır bulunuşluklarını dikkate almalıdır. Aynı şekilde beceri ve yetenek gerektiren konularda da öğrencinin seviyesi iyi ölçülmelidir. Aynı şekilde öğrenci için çok basit gelen konularda da öğrenci sıkılabilir ve öğrenmeden uzaklaşabilir. Her iki açıdan da değerlendirildiğinde eğitim-öğretim sürecinde öğrenci seviyesi ve beklentisi ön planda tutulmalıdır. (Karabacak, 2015).

Eğitim ve gelişim sürecinde öğrencinin özellikleri dikkate alınmalıdır. Buna göre süreç, öğrencilerin istekliliği, ilgisi, ihtiyaçları, beklentileri, yetenekleri, becerileri, zekâsı, yaşı ve olgunluk gibi bireysel özellikleri dikkate alınarak düzenlenmeli ve yürütülmelidir.

Hayatilik İlkesi (Yaşamsallık):

Eğitim sisteminin ve okulun nihai hedefi, bireyleri potansiyellerini geliştirerek hayata hazırlamaktır. Bu prensip okul öğrencileri için geçerlidir. Okullar; öğrencileri sadece hayata hazırlamakla kalmayıp, okulların da hayatın kendisi olması gerektiğini ve yaşamda kullanılan bilgilerin aktarılmasına odaklanılır (Akpınar, 2012). Yaşamsallık ilkesi; eğitim içeriğinin seçilmesinde, öğretilmesinde ve değerlendirilmesinde günlük yaşamın ihtiyaçlarının dikkate alınmasını amaçlamaktadır. Bu yüzden okul programları öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerine göre düzenlenir. Öğrenci, okul yaşamı için gerekli bilgi, beceri ve alışkanlıkları kazanmalı; öğrendiği her şey hayatı için gerekli olmalıdır. Öğrenci için amaç yararlı bilgi ve beceriler kazanmaktır. Öğrencilerin öğrendiği her şey hayatı için gerekli olmalı, okul hayata hazırlık değil okul, yaşamın kendisi olmalıdır. Çünkü bilgi, öğrenci tarafından yaşamda kullanıldığı ölçüde anlamlıdır. Bu nedenle öğrencilere hayatları boyunca fayda sağlayacak bilgi ve becerilerin kazandırılması gerekmektedir. Örneğin; öğrencilere kişisel bakım becerileriyle onlara diş fırçalama, tuvalet eğitimi gibi sosyal yaşamın kurallarını öğretmek hayatları boyunca kullanabilecekleri bilgiler edinmeleri sağlar.

Güncellik İlkesi (Aktüalite):

Bu ilkeye göre; bireyin yaşının yanı sıra duygusal, fiziksel ve zihinsel özellikleri de dikkate alınarak öğretme ve öğrenme uygulamalarının planlanması gerekir. Yapılacak etkinliklerde hayatın gerçeklerine, güncel olaylara ve sorunlara, yer verilmelidir. Öğrencilerin ilgi ve meraklarından yararlanılmalıdır (Taşpınar, 2012). Öğretmenler etkinliklere çocuğun yakın çevresindeki güncel olaylardan başlamalıdır. Konular güncel olay ve sorunlarla ilgili olmalıdır. Güncel olmak aynı zamanda öğrendiğiniz bilgilerin pratiğe aktarılmasını da kolaylaştırır. Güncel konuların sınıf ortamına dahil edilmesi ya da konuların güncel olay ve konularla ilişkilendirilerek öğretilmesi aynı zamanda ülkede ve dünyada olup bitenlere de duyarlı bireylerin yetiştirilmesine yardımcı olur. Aktüalite ilkesi öğrencilere o günlerde ihtiyaç duyabilecekleri güncel bilgilerin verilmesini ve işlenen konu ile güncel yaşam arasında bağlantı kurmalarının sağlanmasını içerir.

Örneğin; biyoloji dersinde öğrencilere mikroplardan ve hastalıklardan korunma yolları anlatılırken Covid-19 gribi salgınından bahsedilmesi, dersler kış aylarında yapılıyorsa soğuk algınlığına örnek olarak verilmesi ya da domuz gribinden bahsedilmesi gibi. Güncellik ilkesi aynı zamanda ilgili akademik yılda gerçekleştirilecek müfredatlardaki etkinliklerin resmi tarihlere uygun olmasını da ifade etmektedir. Mesela 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı etkinliklerinin o hafta içindeki bir tarihte yapılması beklenir. Öte yandan güncellik ilkesine uygun olarak, bilim, teknoloji, ekonomi vb. alandaki yeniliklerin de derslere yansıtılması beklenir. Örneğin Covid-19 pandemisiyle uzaktan eğitimden yararlanan öğretmenlerin zenginleştirilen dijital platformları araştırıp sonraki dönemlerde derslerde kullanması beklenir.

Yaparak-Yaşayarak Öğrenme İlkesi:

Öğrenme bireyin yaşamı boyunca kalıcıdır. Öğrenme; bireyde önemli bir davranış değişikliğinin meydana geldiği bir süreç olması nedeniyle “kendi deneyimi yoluyla” kavramı, öğrencinin öğrenme-öğretme sürecine aktif katılımını, eylem ve deneyim yoluyla öğrenmesini vurgulamaktadır. Günümüzün eğitim dünyasında öğrenciler derse sadece dinleyerek katılıp anlamaya çalışmak yerine, sorular sorar ve bazı konuları kendi planına göre öğrenir. Öğrencilerden kendi tekniklerini kullanarak araştırma yapmaları, derse aktif olarak katılmaları, gözlem ve karşılaştırma yapmaları beklenir. Derslerde katılımcı öğrenci arzu edilir veya hedeflenir. Çünkü yaparak ve yaşayarak öğrenme, öğrenciler için en verimli ve aktif öğrenme durumlarını yaratır. Öğrencilerin öğretim sürecindeki etkinliklere katılmaları ölçüsünde kalıcı öğrenme gerçekleşir. Öğretmen bilgiyi aktararak kısa sürede öğrencinin sorunu çözmesinin yerine, öğrencilere bilgi üretmeyi veya bilgiye erişmeyi öğretmek ve onlara yaşamları boyunca kendi sorunlarını aktif olarak çözebilme becerisini kazandırmak gerekir. Bu durum öğrencilerin yaparak yaşayarak aktif bir yaşam sürmelerine olanak sağlar (Sünbül, 2011).

Bireylerin, eğitim sürecini günlük hayatlarına entegre ederek öğrenmeyi gerçekleştirmiş olmalarına “Yaparak ve yaşayarak öğrenme ilkesi” denir. Faaliyetlerin kapsamında eğitmenden ziyade öğrencinin odak noktasında olması ve aktif olarak rol alması bulunur. Öğrencinin, araç-gereçlerle ve de uygulamalarla kurabildiği ilişkinin ölçüsü, duyu organlarının alacağı uyaranlar ile doğru orantılıdır. Bu durum da öğrenmenin kalıcı ve de verimli olmasını sağlar. Yaparak ve yaşayarak öğrenmeye örnek vermek gerekirse; materyaller hazırlamak, projeler sunmak, şiir veya kompozisyon yazmak,

açılacak olan resim sergisine çizim yapmak, belirli gün ve haftalar için afiş oluşturmak gibi etkinlikler sıralanabilir.

Açıklık İlkesi (Ayanilik):

Etkinlik hazırlama aşamasında öğrencilere kazanım sağlamanın yanı sıra dikkat edilmesi gereken bazı hususlar daha vardır. Örneğin yapılacak olan etkinlikte öğrenci tarafından daha net ve kolay anlaşılabilir bir dil kullanılmalıdır. Kısaca kazanımı sağlanacak olan konular net ve anlaşılır özellikte olmalıdır. Öğitmen anlaşılır dil ile iletişim sağlamalı, öğrenci bilgiyi iyice anlayıp kafasında şekillendirmeli, içerik (kazanım kapsamındaki konular) öğrencinin düzeyine uygun olmalı ve anlayabileceği derecede açık bir şekilde öğretilmelidir. (Yeşilyurt, 2020). Bununla birlikte, açıklık ilkesi hem öğrenme hem de öğretme süreci içinde beş duyu organının önemini de vurgulamaktadır. Bu sürece duyular dahil edilmezse kaliteli ve etkin bir öğrenme sağlanamaz. Açıklık ilkesinde, içeriğin mümkün olduğu kadar somut hale getirilmesi, öğrenme-öğretme süreci içerisinde öğrencinin birden fazla duyu organına uyaran veren bir takım öğretim yöntem ve de tekniklerinin tercih edilerek kullanılması, içeriğin amacına uygun, net ve kolay anlaşılır bir biçimde sunulması gereklidir.

Ekonomiklik İlkesi:

Sağlık, tarım, askeriye vb. farklı alanlardaki birçok etkinlikte olduğu gibi eğitim sektöründe de faaliyet yürütmek maliyet içermektedir. Bu maliyet hesaplanırken eğitim için harcanan emeğin, zamanın, enerjinin, paranın ve malzemelerin toplam değerine dikkat edilir. Minimum gider ile maximum eğitim değerine ulaşmak eğitim ekonomisi ilkesinin temelini oluşturur. Ekonomiklik ilkesi, olabilecek en az maliyet ile en fazla eğitim değerini öğrencinin elde etmesi; sınıf içerisinde zamanı, gösterilen çabayı ve araç-gereci en verimli (en üst seviyede) kazanım sağlayacak şekilde öğretmenin kullanması; eğitim giderlerinin olup olabilecek en az maliyetle elde edilebilecek en büyük yararı sağlayacak biçimde sistemin planlanıp yürütülmesi anlamını taşımaktadır (Akpınar, 2012). Öğrenme-öğretme sürecinde gerçekleştirilecek bütün etkinliklerin mümkün olan en kısa sürede daha az vakit, gayret, gider ve güç ile üstün performans sağlayacak biçimde gerçekleştirilmesi beklenir. Bu sebeple eğitimin iyice detaylı bir şekilde planlanması önemlidir. Ekonomiklik ilkesi kullanılan materyalin ve gücün en az miktarda ve en kısa sürede, mümkün olan en fazla sayıda hedefe ulaşmasını amaçlar.

Somuttan Soyuta İlkesi:

Kazanımı sağlanacak olan bilgiler en somut (duyu organlarıyla algılanabilen) halden en soyut (yalnızca düşünce ve hayal gücü ile algılanabilen) hale doğru sıraya koyulmalıdır. Çünkü zihinsel gelişim süreci de somut varlıktan soyut varlığa doğru gerçekleşmektedir. Bireylerin somut varlıkları öğrenmesi soyut varlıklara oranla daha basittir. Dolayısıyla öğrenme ve öğretme sürecinde öğrencilere öncelikli olarak somut veriler öğretilmeli, sonrasında soyut veriler öğretilmelidir (Demirel, 2007). Kişilerin, özellikle olarak somut kullanım süresi 12 yaşa kadar uzadığı bilinen çocukların, alışkın ya da hakkında bilgi sahibi olmadıkları içeriklerde somut (nesnel) kavramları soyut kavramlara göre daha çabuk ve kolay algılayarak kazanım sağladıkları tespit edilmiştir. Nitekim bireyler somut (nesnel) bilgileri kolay bir biçimde sunarak duyu organlarına hitap edebilirler. Bu nedenle dersler somut içeriklerle başlamalı ve aşamalı olarak soyutlama yönünde ilerlemelidir. (Küçükahmet, 2001). Fakat öğrenci soyut kavramları algılama aşamasında olmakla beraber yaşça büyük olsa bile soyut bir kavramın somut hale getirilerek işlenmesi öğrenmenin daha etkili olmasına katkı sağlar. Soyut konuların daha somutlaştırılabilmesi adına en başta bilgisayar teknolojileri olmak üzere birden çok duyuyu harekete geçiren araç ve gereçlerden yararlanılabilir. Diğer taraftan soyut içeriklerin kazanımının sağlanmasında da yine somut(nesnel) olay, örnek ve de unsurlardan yararlanılabilir. Örnek vermek gerekirse peri bacalarının nasıl oluştuğunun anlatıldığı bir derste, fotoğraf veya video gibi görsel sunumlardan yararlanmak, 2 ile 2'nin toplamı 4 eder demek yerine iki çilek ile iki çileği toplarsak dört çilek eder benzeri bir cümle kurmak somuttan soyuta ilkesinin somutlaştırılmış örnekleridir.

Bilinenden Bilinmeyene İlkesi:

Ön öğrenme veya ön bilgi, yeni bilginin edinilmesini kolaylaştırmada, onu anlamada, özümsemede ve yeni bilginin edinilmesine rehberlik etmede etkili bir işlev görür (Senemoğlu, 2010). Öğrenme ve öğretme süreci tasarlanırken öğrencinin önceki bilgi ve deneyimlerinden yararlanılmalıdır. Çünkü öğrencilerin bilgilerine dayanarak bilmedikleri konulara yoğunlaşmaları öğrenme açısından daha faydalı ve işlevseldir. Öğrencinin öğrenmesi yeni ve eski bilgilerini karşılaştırdığında daha anlamlı ve kalıcı olur. Bunu başarmanın en yaygın yolu, öğrencilerin eski bilgilerini dersten önce veya dersin başında gözden geçirmek ve hatırlamaktır. Bazı açılardan hazır bulunuşluluklarını somutlaştırmak faydalıdır. (Demirel, 2007). Öğrenme, önceden öğrenilen bilgilere de

dayalı bir süreç olduğu için öğrencinin ön bilgileri, öğrendiği yeni bilgileri anlamlandırmada kritik önemdedir. Öğretilecek her yeni bilgi, daha önce öğrenilenlerle bağlantı kurularak öğretilmelidir. Bu anlamlı öğrenmenin temelini oluşturur.

Yakından Uzağa İlkesi:

Yakından uzağa ilkesi, öğrenciye yer ve zaman açısından en yakın olan yerden giderek daha uzak olan yerlere veya zamana gitmesi gerektiğini belirtir. Aktarılabacak bilgiler derlenirken doğal ve sosyal olarak öğrencinin yakın çevresi başlangıç noktası olarak alınmalıdır. Öğrencinin yakın çevresi ailesi, akrabaları, okulu, mahallesi, ilçesi, ili ve ülkesinden oluşur (Demirel, 2007). Bireyler ve elbette öğrenciler, etkileşim içinde oldukları yakın çevrelerindeki olay ve olgularla daha fazla ilgilenmektedir. Bu nedenle öğretim etkinlikleri planlanırken ve yürütülürken zamansal, sosyal ve fiziksel ortam, konu seçimi, verilecek örnekler ve dersin hayatla bağlantısı yakından uzağa doğru bir sırayla gözetilmelidir. Örneğin, iklim konusunu ele işlediğimiz bir derste Sivas ilinde bir okulda ders işleyen bir öğretmen karasal iklimden, Mersin ilinde bir okulda ders işleyen öğretmen ise Akdeniz ikliminden iklim çeşitlerini öğretmeye başlamalıdır.

Yakından uzağa ilkesinde aktarılabacak bilgiler öğrencinin en yakın çevresinden (aile, arkadaşlar, mahalle gibi) uzaktaki çevrelere (başka şehirler, ülkeler, deneyimler gibi) kadar uzanmalıdır. Bu sayede öğrenci kendi yaşamını başka yaşamlarla ve gerçekliklerle ilişkilendirebilir ve bunlara ilişkin fikir geliştirebilir.

Basitten Karmaşığa İlkesi:

Bu ilkeye göre öğrenme ve öğretme süreci öncelikle basit kavram ve konuları içermeli, daha sonra zor ve karmaşık konuları ele almalıdır. Bilindiği üzere basit konuları zor konulara göre öğretmen açısından öğretmek, öğrenci açısından öğrenmek daha kolaydır (Turan, 2007). Ayrıca öğrenme-öğretme sürecindeki etkinliklerin basitten karmaşığa, kolaydan zora doğru düzenlenmesi öğrencilerin başarıyı deneyimlemelerine olanak sağladığı için bu prensibin uygulanması akademik benlik saygılarının gelişmesine de katkı sağlamaktadır. Ancak bu ilkeye uyulmazsa öğrenciler zor veya karmaşık konularla ilk kez ve doğrudan karşılaştıklarında öğrenmede zorluklar ortaya çıkabilir. Bu durum onların akademik özgüvenlerini ve gelecekteki öğrenmelerini olumsuz yönde etkileyebilir. Öğrenciler kendilerine kolay gelen konuları öğrenmekte zorluk yaşamadıkları için bu konuda derinlemesine bilgi sahibi olurlar. Daha sonra giderek

zorlaşan veya karmaşık konuları bu temel üzerine inşa edeceği için fazla zorluk çekmeyecektir.

Basitten karmaşığa ilkesine göre öğretilecek bilgiler en temel, basit bilgilerden daha zor, daha üst düzey bilgilere doğru organize edilmelidir. Çünkü basit, karışıklığın temelini oluşturur. Öğretilecek bilgiler öğrenilmesi en kolaydan en zora doğru sıralanmalıdır. Aksi takdirde öğrenci zor bilgi korkusu, güven eksikliği ve öğrenmeye karşı direnç yaşayabilir.

Günümüzden Geçmişe ve Geleceğe İlkesi:

Kazanımı sağlanacak bilgilerin sıralaması zamansal olarak öncelikle günümüz şartları anlatıldıktan sonra, geçmişten bugünün şartlarına nasıl geldiği, en son olarak da gelecek zamanda şartların nasıl olabileceği şeklinde olmalıdır.

Bireylerin yeteneklerini, bilgi ve değer edinmelerini geliştirmelerine destek olan sürece “Eğitim” denmektedir. Eğitim kelimesi içerisinde; sınıf eğitimi, online(çevrimiçi) eğitim ve sosyal eğitim gibi kavramlar barındırır.

Okul eğitimi: Toplumlar kendi yaşamlarına uygun bireyleri kendilerine özgü eğitim sistemi içinde yetiştirirler. Bu sistem de okullar kamu hizmeti sunmak için oluşturulmuştur (Fidan, 2012). Eğitim kurumlarında verilen, tüm öğrenim sürecindeki öğrencileri (ilkokul, ortaokul, lise ve üniversite) kapsayan eğitim türüne “Okul eğitimi” adı verilir. Bu eğitimde matematik, fen bilimleri, sosyal bilgiler, yabancı dil ve sanat gibi disiplinlerin öğretilmesi amaçlanır.

Sosyal eğitim: Toplum tarafından kabul görülen değerlerin ve normların öğretildiği bir eğitimidir. Aile içinde verilen eğitim sosyal eğitime örnek verilebilir.

Online eğitim: İnternet yoluyla sanal sınıflarda verilen dersleri kapsar. Örnek vermek gerekirse, EBA (Eğitim Bilişim Ağı) ya da MOOC (Massive Open Online Courses) gibi dijital ortamlarda öğrenim sağlanır. 21. Yüzyılda gelişen teknolojiyle birlikte uzaktan eğitim sistemi eğitim-öğretimin bir parçası olmuştur.

2.3. Uzaktan Eğitim

Eğitim toplumların gelişmesinde önemli rol oynamaktadır. Bu yüzden eğitim sistemlerine yeterli önem verilmelidir. Dünyadaki hızlı nüfus artışı karşısında artan eğitim talebinin karşılanması, toplumların çözmesi gereken önemli eğitim sorunlarından biridir. Aynı zamanda bilgi çağının gerektirdiği yaşam boyu öğrenmenin de dikkate alınması gerekmektedir. Günümüzde gelişen teknolojiyle birlikte uzaktan eğitim sistemi aktif olarak kullanılmaktadır.

Uzaktan eğitim, öğretmen ve öğrencilerin farklı ortamlarda bulunarak aynı anda veya farklı zamanlarda gerçekleşecek biçimde bir araç kullanarak eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdürdükleri bir eğitim şeklidir. Uzaktan eğitimde temel amaç eğitimi engelleyen veya aksamasına neden olan zaman ve yer etkenlerinden bağımsız bir şekilde bir noktadan birden çok noktaya eğitim etkinliklerini ulaştırmaktır (Demiröz, 2022). Uzaktan eğitim öğrencilerin fiziksel olarak aynı ortamda bulunmasını gerektirmeyen, öğrenci ve öğretmenlerin sanal ortamda ders işleyebildikleri, planlı bir öğretim şeklidir.

Uzaktan eğitim, bir asırdan fazla bir süredir uzaktan eğitim, açık öğretim, telekonferans uygulamaları ve son yıllarda internet teknolojileri kullanılarak gerçekleştirilmektedir. Uygulamada özel hazırlanmış ders kitabı içerikleri, televizyon, radyo ve bilgisayar programları kullanılmaktadır. Uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme araçları etkili bir şekilde kullanılabilir. Covid-19 pandemisiyle birlikte eğitim hayatımıza yön veren uzaktan eğitimin geçmişi 150 yıl öncesine kadar uzanmaktadır. Dünya’da ilk uzaktan eğitim çalışması 1728 yılında Boston Gazetesinde “Steno Dersleri” ile başlamıştır.

of (o)	u	and, end (nd)	—	them (thm)	—
that (tha)	o	to, too, two (too)	—	is, his (s)	—
was (os)	e	be, by, but (b)	—	great (gr)	—
they* (the)	o	you, your (oo)	—	with (ith)	—
this (ths)	o	than, then (thn)	—	without (itht)	—

Şekil 5: Boston Gazetesi “Mektupla Steno Dersleri” ve Steno Örneği

Kaynak :(www.uzaktan-egitim.net)

Şekil 5’te Caleb Philips adlı eğitmene ait 20 Mart 1728 tarihli Boston Gazetesi’nde mektupla steno dersleri verileceği ilanı ve steno ders örneği yer almaktadır.

Uzaktan eğitim, ilk yıllarda kitap, broşür, dergi gibi yazılı kaynaklarla uygulanırken radyo ve televizyonla birlikte daha geniş kitlelere ulaşmıştır. İnternetin ortaya çıkması ve hızla yayılması ile uzaktan eğitim faaliyetleri 1990’lı yıllardan itibaren tüm Dünya’da hızla yayılmıştır (Alkan, 2022). Günümüzde e-öğrenme veya çevrimiçi öğrenme (online) kavramları uzaktan eğitim kavramının yerine sıklıkla kullanılmaktadır.

Uzaktan eğitim kelimesi ilk olarak Wisconsin Üniversitesi’nin 1892 Yılı Kataloğunda geçmiş ve yine aynı üniversitenin yöneticisi William Lighty tarafından 1906 yılında yazılan bir yazıda kullanılmıştır. Geçmişi 19.yy’a kadar giden uzaktan eğitimin, bugünkü anlamda ortaya çıkışı 1920’li yıllara dayanmaktadır (Adıyaman, 2002).

Türkiye’de uzaktan eğitim faaliyetleri halkın sosyo-ekonomik düzeyiyle doğru orantılı gelişmiştir. 1927 yılında, dönemin Milli Eğitim Bakanı Mustafa Necati tarafından eğitim konusuna dair problemlerin masaya yatırıldığı bir toplantıda uzaktan eğitime geçilmesi fikri ilk defa gündem olmuştur. Toplantı konularının içinde hayatları

boyunca okul ortamında eğitim almamış bireylere uzaktan eğitim yoluyla okuma-yazma becerisi kazandırılarak okur yazar nüfusun çoğalması gerektiği tartışılmıştır. Fakat bu dönemde mektupla uzaktan eğitimin gerçekleştirilmesi planlanan bu uygulamaya, halkın %90'ının okur-yazar olmaması ve öğretmen olmaksızın okuma-yazma öğretilmeyeceği düşüncesi nedeniyle başlanmamıştır. Türkiye' de, 1950 yılında hayata geçirilen mektupla öğretim uygulaması ilk uzaktan eğitim faaliyeti olması sebebiyle önem taşır. Buna ilaveten, 1952 senesinde tarım-hayvancılık uygulamalarını konu edinen radyo yayınları, 1960'lı senelerde mektup yoluyla öğretim faaliyetleri, 1975 senesinde YAYKUR (Yaygın Yüksek Öğretim Kurumu)'nun açılması, 1982 senesinde Anadolu Üniversitesi'ne bağlı Açık Öğretim Fakültesi (AÖF)'nin açılmasıyla uzaktan eğitim faaliyetleri geliştirilmiştir. Şimdilerde ise, uzaktan eğitim faaliyetleri mevcutta bulunanlar hariç yeni çalışma kolları geliştirmekte ve de sanal ortam eğitim uygulamalarını geliştirerek hayata geçirmektedir. 2019 yılında çıkan Covid-19 pandemisiyle birlikte eğitim sisteminde uzaktan önem kazanmıştır.

2.3.1. Uzaktan Eğitimin Avantajları ve Sınırlılıkları

Her öğretim yönteminde olduğu gibi uzaktan eğitim sisteminin de avantajları ve sınırlılıkları bulunmaktadır. Uzaktan eğitim öğrencilere zaman ve yer kısıtlaması olmaksızın öğrenme ortamı sunmaktadır. Uzaktan eğitimde aynı zamanda öğretmen ve öğrenciler karşılıklı iletişim imkânı bulabilmektedir.

Kaya, (2002), uzaktan eğitimin avantajlarını:

- Bireylere farklı eğitim seçenekleri sağlama,
- Fırsat eşitsizliğini azaltma,
- Eğitimde niteliği artırma ve eğitim maliyetlerini düşürme,
- Öğrenciye zengin eğitim ortamları sunarken aynı zamanda bağımsızlığını destekleme,
- Kitle eğitimleriyle uzmanlardan daha fazla bireylerin yararlanmasını sağlama,
- Bireye hem öğrenme sorumluluğu kazandırma hem de kendi öğrenmelerini yönetebilmesine imkân sağlama şeklinde açıklamaktadır.

Uzaktan eğitimin sınırlılık olarak sayılabilecek yönleri, genellikle bu bileşenlerde toplanmıştır (Özcan, 2020). Bunlar;

- Teknolojik sistemlerden kaynaklı aksaklıklar,
- Uzaktan eğitim uygulamasına geçişte kullanılacak olan sistemin kurulum ve erişim giderinin fazla olması,
- Daimî olarak sistemde güncelleme yapılması gerektiği,
- Müfredatta yer alan bazı uygulamalı derslerin uzaktan eğitim yoluyla pratikte yapılmasında karşılaşılabilecek zorluklar,
- Ders konusuyla ilgili ders materyali hazırlayıp sunmada yaşanabilecek sorunlar,
- Bireysel çalışmayı aktif olarak uygulayamayan öğrencilerin yaşayabileceği motivasyon düşmesi ihtimali olarak bahsedilebilir.

Covid-19 pandemisi sürecinde uzaktan eğitim faaliyetleri EBA (Eğitim Bilişim Ağı) sistemindeki online sınıf teknolojisiyle yürütülmüştür. Hem öğrenciler hem de öğretmenler eş zamanlı olarak online dersler işlemişlerdir. Öğretmenlerin okula gitmeksizin evlerinden ders anlatarak işlenecek konuların çevrimiçi ortamda yürütülmesine olanak veren bu uygulama ile öğretmenler, televizyon yayınındaki konularla eş zamanlı biçimde dersi anlatmış ve EBA (Eğitim Bilişim Ağı) üzerinden öğrencilere ödev verebilmişlerdir. Eğitim Bilişim Ağı TV kanalı olarak bilinen EBA TV'deki yayınlar ve bu yayınların tekrarları sayesinde öğrencilerin konuları takip etme ve istediklerinde tekrar izleme fırsatları olmuştur.

Tablo 5: EBA Uygulaması Kullanım Programı (www.eba.gov.tr).

	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi
08:30-09:00	HAZIRLIK-	HAZIRLIK-	HAZIRLIK-	HAZIRLIK-	HAZIRLIK-	HAZIRLIK-
09:10-09:40	5-8.	1-4.	5-8.	1-4.	5-8.	1-4.
09:50-10:20	9-10.	11-12.	9-10.	11-12.	9-10.	11-12.
10:30-11:00	SINIFLAR	SINIFLAR	SINIFLAR	SINIFLAR	SINIFLAR	SINIFLAR
11:10-11:40	HAZIRLIK+	HAZIRLIK+	HAZIRLIK+	HAZIRLIK+	HAZIRLIK+	HAZIRLIK+
11:50-12:20	1-4.	5-8.	1-4.	5-8.	1-4.	5-8.
12:30-13:00	11-12.	9-10.	11-12.	9-10.	11-12.	9-10.
13:10-13:40	SINIFLAR	SINIFLAR	SINIFLAR	SINIFLAR	SINIFLAR	SINIFLAR
13:50-14:20	HAZIRLIK-	HAZIRLIK-	HAZIRLIK-	HAZIRLIK-	HAZIRLIK-	HAZIRLIK-
14:30-15:00	5-8.	1-4.	5-8.	1-4.	5-8.	1-4.
15:10-15:40	9-10.	11-12.	9-10.	11-12.	9-10.	11-12.
15:50-16:20	SINIFLAR	SINIFLAR	SINIFLAR	SINIFLAR	SINIFLAR	SINIFLAR
16:30-17:00	HAZIRLIK+	HAZIRLIK+	HAZIRLIK+	HAZIRLIK+	HAZIRLIK+	HAZIRLIK+
17:10-17:40	1-4.	5-8.	1-4.	5-8.	1-4.	5-8.
17:50-18:20	11-12.	9-10.	11-12.	9-10.	11-12.	9-10.
18:30-19:00	SINIFLAR	SINIFLAR	SINIFLAR	SINIFLAR	SINIFLAR	SINIFLAR
19:10-19:40	HAZIRLIK-	HAZIRLIK-	HAZIRLIK-	HAZIRLIK-	HAZIRLIK-	HAZIRLIK-
19:50-20:20	5-8.	1-4.	5-8.	1-4.	5-8.	1-4.

Tablo 6: EBA Ders Programı (www.eba.gov.tr)

Sınıf	Saat	Tekrar Saati	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
1-2-3-4	08.50	-	TBA SPOR	TBA SPOR	TBA SPOR	TBA SPOR	TBA SPOR
4	09.00	15.00	TÜRKÇE-4	SOSYAL BİLGİLER-4	TÜRKÇE-4	İNGİLİZCE-4	SOSYAL BİLGİLER-4
4	09.30	15.30	MATEMATİK-4	FEN BİLİMLERİ-4	MATEMATİK-4	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ-4	FEN BİLİMLERİ-4
3	10.00	16.00	TÜRKÇE-3	HAYAT BİLGİSİ-3	TÜRKÇE-3	HAYAT BİLGİSİ-3	İNGİLİZCE-3
3	10.30	16.30	MATEMATİK-3	FEN BİLİMLERİ-3	MATEMATİK-3	FEN BİLİMLERİ-3	TÜRKÇE-3
2	11.00	17.00	TÜRKÇE-2	HAYAT BİLGİSİ-2	TÜRKÇE-2	HAYAT BİLGİSİ-2	İNGİLİZCE-2
2	11.30	17.30	MATEMATİK-2	MATEMATİK-2	MATEMATİK-2	TÜRKÇE-2	HAYAT BİLGİSİ-2
1	12.00	18.00	OKUYORUM YAZIYORUM	OKUYORUM YAZIYORUM	OKUYORUM YAZIYORUM	OKUYORUM YAZIYORUM	OKUYORUM YAZIYORUM
1	12.30	18.30	TÜRKÇE-1	HAYAT BİLGİSİ-1	TÜRKÇE-1	HAYAT BİLGİSİ-1	TÜRKÇE-1
1	13.00	19.00	MATEMATİK-1	MATEMATİK-1	MATEMATİK-1	TÜRKÇE-1	HAYAT BİLGİSİ-1
ÖZEL EĞİTİM	13.30	19.30	TÜRKÇE	TÜRKÇE	BİLİŞSEL BECERİLER	TÜRKÇE	BİLİŞSEL BECERİLER
ÖZEL EĞİTİM	14.00	20.00	MATEMATİK	HAYAT BİLGİSİ	MATEMATİK	HAYAT BİLGİSİ	TÜRK İŞARET DİLİ
1-2-3-4	14.30	20.30	YABANCI ÖĞRENCİLER İÇİN TÜRKÇE	YABANCI ÖĞRENCİLER İÇİN TÜRKÇE	YABANCI ÖĞRENCİLER İÇİN TÜRKÇE	TBA	TBA
YETİŞKİN KUŞAĞI	21.00	-	BİZDEN	ÖĞRETMENLER ODASI	BİZDEN	ÖĞRETMENLER ODASI	BİZDEN

Tablo 5 ve 6’da görüldüğü üzere, uzaktan eğitim süreci EBA ve TRT aracılığı ile üç farklı öğretim kademesine yönelik internet ve televizyon kanalıyla öğrencilere ve öğretmenlere sunulmuştur.

2.4. Öğrenme ve Öğrenme Kaybı

İnsanlar yaşamları boyunca karşılaştıkları farklı durumlarla etkileşime girerler. Öğrenme, bu etkileşim sonucunda kişide meydana gelen davranış değişiklikleridir. Öğrenme geçici bir olay değildir, kalıcıdır. Çevreyle etkileşim olduğu sürece öğrenme hayatın her anında gerçekleşir. Okul öğrenimi sırasında öğrenciler, arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle etkileşim kurarak daha önce bilmedikleri birçok şeyi öğrenirler. Okulda

arkadaşlarıyla oynarken oynadığı oyunun kurallarını öğrenir, sınıfta öğretmenini dinlerken daha önce hiç bilmediği yeni bilgiler öğrenir ve öğretmeniyle çeşitli etkileşimler kurarak bakış açısını genişletir. Öğrenme; insanların belli durumlar ve olaylar karşısında tepki ve davranış oluşturma, gerektiğinde bu davranışları değiştirip yenilerini oluşturabilme becerisidir. Öğrenmenin üç temel özelliği vardır. Bir bilgi veya becerinin öğrenme sayılabilmesi için; kalıcı olması, öğrenme sonucunda davranış değişikliği meydana getirmesi ve davranıştaki değişimin yaşantı ürünü olması gerekir (Arı, 2004).

Öğrenme süreci öğrenciler açısından düşünüldüğünde, bilgilerin istendik bir şekilde, okulda belirli bir plan ve program dahilinde oluşturulmasıdır. Öğrenilen bilgilerin istendik ve kalıcı olması öğrenme sürecinden beklenen temel etmenlerdir. Öğrenme süreci unutma ya da bilgilerin hatırlanamaması (bellekte geri getirilememesi) durumu ile kesintiye uğrayabilir. Öğrenilen bilgilerin hatırlanamamasının sebepleri olarak öğrenilen bilgilerin sık tekrar edilmemesi, uzun süre kullanılmaması veya üzerinde çalışılmamasıdır. Okullarda öğrenilen bilgiler, uzun süre kullanılmadığı ya da tekrar edilmediği zaman öğrenilen bilgilerde unutmadan kaynaklı kayıplar yaşanmaktadır. Okulların kapalı olduğu süre ne kadar uzarsa öğrenilen bilgilerde meydana gelecek kayıpların miktarı da o kadar artmaktadır. Öğrenilen bilgilerin zamana bağlı olarak hatırlanamaması veya geri getirmekte güçlük yaşanması öğrenme kaybı olarak ifade edilebilmektedir (Arı, 2005).

Öğrenciler için, eğitim-öğretim sürecinin süreklilik gösterdiği yer öğrenmenin de en verimli şekilde gerçekleştiği yerdir. Fakat bazı durumlarda eğitim-öğretim dönemine ara verildiğinde öğrencilerin öğrenme düzeni bozulmakta ve öğrenmeyle ilgili becerilerinde unutmaya dolayısıyla da kayıplara sebep olmaktadır. Öğrenim kayıplarının yaşanmaması için eğitim ve öğretim faaliyetine ara verilmemesi gerekmektedir.

Öğrenme kaybı, öğrenilen bilgilerin tamamen unutulduğu anlamını taşımamaktadır. Öğrenme kaybı tanım olarak; uzun dönemli hafızaya işlenilmiş verilerin istenildiğinde geri getirilememesi halidir. Uzun süreli belleğe kaydedilen bilgilerin çoğu etkili kodlanmadığında, tekrar edilmediğinde veya istenilen öğrenme ortamı sağlanamadığında unutulmaktadır. Unutmayı azaltmak için “öğrenilenlerin kullanılması” ve “öğrenilenlerin ara sıra gözden geçirilmesi “çalışmaları, yaşanabilecek öğrenme kayıplarını en aza indirmek için yapılabilir (Arı, 2005).

Covid-19 salgınının ortaya çıkmasıyla da eğitim-öğretim faaliyetlerine ara verilmiştir. Koronavirüs salgını da tıpkı tabiat olayları gibi aniden ortaya çıkıp yayılmış, tüm insanlığın hem maddi hem de manevi kayıplar vermesine sebep olmuştur. Gerek kendilerinin gerekse de yakın çevrelerindeki insanların virüsle enfekte olması, aile fertlerinin işinden olması vb. durumların ortaya çıkardığı maddi ve ruhsal çöküntüler, öğrencilerin okul başarılarını kötü yönde etkileyerek başarı oranlarını düşürmüştür. Bununla birlikte örgün eğitimin kesintiye uğraması sebebiyle öğrenciler, okulun onlara sunmuş olduğu sosyal yardımdan da mahrum kalmışlardır (Baz, 2021). Ayrıca vaka sayılarındaki artış ve salgın hastalığın önlenmesine dair araştırma-çalışmaların vakit alması, eğitim ve öğretim ile alakalı bir belirsizlik oluşturmuştur. Eğitim-öğretim faaliyetlerine hangi yönde devam edileceği, öğrencilerin okul başarısının ne şekilde değerlendirmeye tabi tutulacağı, lise ve yükseköğretim sınavlarının hangi tarihlerde yapılacağı vb. konularda fazlaca yaşanan bu belirsizlik, tüm öğrencilerin akademik açıdan gelişimlerini negatif yönde etkilemiştir. (Turner, Huges ve Presland, 2020). Tüm bu gelişmelerle birlikte öğrencilerde Covid-19 salgını nedeniyle öğrenme kayıplarının yaşanması da kaçınılmazdır.

2.5. Covid-19 Salgını Nedeniyle Yaşanan Öğrenme Kayıpları ile İlgili Yapılan Araştırmalar

2.5.1. Yurtiçinde Yapılmış Araştırmalar

Baz (2021), tarafından Covid-19 salgını sürecinde öğrencilerin olası öğrenme kayıplarını tespit etmek amacıyla yapılan değerlendirme çalışmasında; Koronavirüs salgını sürecinde yaşanan öğrenme kaybını artıran faktörler; öğrencilerin kazanım sağlama verimlerinin desteklenmesinde ve interaktif eğitim portallarına ulaşmada yaşanan güçlükler olarak bilinmektedir. Bunlara ek olarak, görülen öğrenme kayıplarının birbirinden farklı ölçme yöntemleri ile tespit edilmesinin, uygulanacak telafi derslerinin içeriğinin oluşturulması adına önemli olduğunu göstermiştir.

Sulak ve Çapanoğlu (2022), tarafından branşı sınıf öğretmenliği olan öğretmenlerin görüşleri baz alınarak interaktif eğitimin gerçekleştiği süreçte yaşanan öğrenme kayıplarının incelendiği çalışmada; nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji (olgubilim) araştırmasıyla desenlenmiştir. Bu konuda uzman görüşü olarak bu görüşleri bilgi edinme aracı olarak kullanmış ve bu doğrultuda anketi dolduranın yorumuna dayalı,

ucu açık sorulardan oluşan bir anket hazırlamıştır. Anket sonucunda toplanan veriler üzerinde çalışmasına devam edip, içerik çözümlemesi yapmıştır. Araştırma sonucuna bakıldığında, öğrenme kaybı olgusuna dair fikir ve tanım açısından ortak paydada bulunan sınıf öğretmenlerinin anket sonuçlarına bakılmıştır. Sınıf öğretmenleri çoğunlukla öğrenme kayıplarının telafisi için elektronik araç-gereçler, öğrenci velileriyle sürekli iletişim halinde olma, gerek görüldüğünde öğrenci ve ailelerle bire bir görüşme, ders konularıyla ilgili faaliyetler ve materyaller, devamlı ödev takibi ve konu videolarını kullanmayı tercih etmişlerdir.

Ceran ve Ergül (2022) tarafından yürütülen salgın hastalık döneminde ilkökul müfredatı kapsamında yer alan fen bilimleri dersinin konularında sıkça görülen öğrenme kayıplarının ve söz konusu kayıpların tespit edilerek telafi edilmesinde kullanılan metotların sınıf öğretmenlerinin deneyimlerinden yola çıkarak açığa çıkarılmasının amaçlandığı çalışmada nitel(subjektif) araştırma yöntemlerinden fenomenoloji(olgubilim) kullanılmıştır. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile toplanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Toplanan araştırma verilerinin çözümlemesi sonucunda en çok öğrenme kaybı yaşanan konuların ilkökul 3. sınıfların fen bilimleri ders müfredatında yer alan “Maddeyi Tanıyalım,” 4. Sınıf konularında “Madde ve Özellikleri” ve “Basit Elektrik Devreleri” olduğu yönünde tespitte bulunulmuştur. Bununla birlikte tüm konularda öğrenme kaybı yaşandığına dair tespitlerin oransal değeri yüksektir. Ayrıca fen bilimleri dersinde öğrenme kaybına neden olan unsurlar arasında sosyal ve duygusal özellikler, dersin işleniş şekli, iletişim ve katılımın azlığından kaynaklı problemler, yetersiz kalan aile desteği ve zamanın kısıtlı olması yer almaktadır. Öğrenme kaybının tespit edilmesinde ise öğretmenlerin kendilerine özgü metotları, alternatif yollar ve de geleneksel değerlendirme metotları uygulanıp kullanılmıştır. Dolayısıyla öğrenme kayıplarının telafi edilip bu açığın kapatılmasında sınıf öğretmenlerinin deney ve gözlem metotları, bilimsel araştırma yeteneklerini uygulamaya koyabilen yaklaşımlar, kişi bazlı uygulamalar, öğretmen merkezli metotlar, öğrenci merkezli metotlar ve de teknolojik sistemlerin işlenecek derse uyarlanarak kullanımı yollarına başvurdıkları belirlenmiştir.

Ferah-Özcan ve Saydam, (2022) tarafından pandemi döneminde görülen matematik dersine ait öğrenme kayıplarına dair sınıf öğretmenlerinin düşüncelerinin araştırıldığı bir çalışma yapılmıştır. 2021 senesi bahar akademik yarısında Türkiye’nin

çeşitli illerinde görevde bulunan, on (10) sınıf öğretmeninin katılımıyla gerçekleştirilen araştırma sonucuna bakıldığında sınıf öğretmenlerinin ilkökul matematik dersinde öğrenme kayıpları yaşayan öğrencilerin muhakeme yeteneklerinin yeterli olmadığını, hayata başladıklarında eksik kalacaklarını, öğretmenler konuyu anlatırken öğrenme-öğretme yönünden bazı negatif ve istenmeyen etkilerinin olduğunu ve bunun doğal sonucu olarak da öğrencilerde sosyal ve duygusal yönden olumsuz sonuçları olduğunu tespit ettikleri söylenmiştir.

Özgürden ve Okur, (2022) tarafından yapılan bu araştırma Koronavirüs salgını boyunca uygulamaya koyulan acil interaktif eğitimin K12 seviyesinde görülen öğrenme kaybını incelemek ve bahse konu öğrenme kaybına çözüm bulma amacı taşımaktadır. Yapılan araştırma vesilesi ile interaktif eğitim sürecinin kazanım edinme üzerindeki pozitif etkilerini çoğaltmak hedef alınmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum araştırması kullanılmıştır. Salgın hastalık döneminde uygulanan K12 seviyesi acil interaktif eğitimin sosyal öğrenmede artış sağlaması ile birlikte tüm derslere bakıldığında dersin öğreniminde eksiklik görüldüğü, teknoloji veya internete erişim sorunu, aile desteğinin yetersiz ya da hiç olmaması, eğitim kurumuna olan uzaklığın öğrenme-öğretme sürecini kötü yönde etkilediği ilkökul öğretmenleri ile yapılan münazaralarda tespit edilmiştir. Velilerin ve öğretmenlerin, öğrencilerde görülen öğrenme kayıplarının telafi edilebilmesi konusunda izlenebilecek yolları belirlenmeye çalışılmış ve de tavsiyeler verilmiştir.

Coşkun ve Kara, (2022) tarafından yapılan “The İmpact of the COVID-19 Pandemic on Primary School Students’ Mathematical Reasoning Skills: a Mediation Analysis” adlı araştırma; COVID-19 pandemisinin Türkiye’yi nasıl etkilediğini ortaya koyma amacıyla pandemi öncesi ve esnasında Türkiye’nin farklı bölgelerinden 1379 ilkökul öğrencisi ve velinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada öğrenciler yaşa göre değişiklik gösteren matematik beceri testine tabi tutulmuş, test sonuçlarına bakıldığında pandemi öncesi grubun 10 soruda 8 doğru yaptığı görülürken, pandemi sonrası ise bu rakamın 7’ye düştüğü görülmüş, bu verilere dayalı olarak ilkökul öğrencilerinin matematiksel düşünme becerilerinde öğrenme kayıplarının olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bozkurt (2020), tarafından eğitimi kavramsal münazaralar anlamında inceleyip değerlendirdiği çalışmada; acil interaktif eğitim (emergency remote education) ve interaktif eğitim (distance education) terimlerini tanımlamıştır. Ayrıca salgın dönemi boyunca görülen zorlu durumlar için eğitim teknolojileri, uzaktan eğitim uygulamasında içerik tasarlama, eğitim-öğretim teknolojileri, ölçme ve değerlendirme, enformasyon ve etik, internet ortamının kullanımına ait yeterlilikler ve teknolojik beceriler, eğitsel özellikte yeni roller, elektronik dönüşüm, eğitim-öğretimde açıklık ilkesi, dijital bölünme, sosyal sınıf anlamında eşitlik, travma ve anksiyete, hoşgörü ve anlayış pedagojisi, destek ve yardım topluluklarının mekanizmaları ve de üniversite eğitiminin ekonomik yükü alanlarında çalışmalar yürütülmüştür. Bu çalışmadan elde edilen veriler doğrultusunda Covid-19 salgınının eğitimin birçok alanını hem doğrudan hem de dolaylı yoldan fazlasıyla etkisi altına aldığı, koşullar ne olursa olsun eğitimde süreklilik sağlayabilmek için köklü değişikliklere ve strateji belirlemeye ihtiyaç duyulduğu anlaşılmıştır.

Arı (2005) çalışmasında, ilkokul dördüncü sınıfa giden öğrencilerin, öğrenme kaybı yaşamasına neden olan etmenler ve eğitim-öğretim dönemi sonunda Türkçe ile Matematik derslerine yönelik edindikleri kazanımlarda, üç ay süren yaz tatilinin ardından herhangi bir öğrenme kaybı yaşayıp yaşamadıkları üzerinde durmuştur. Çalışmaya yönelik araştırmayı yürüten tarafından Matematik ve Türkçe ders konularını kapsayan 25 soruluk başarı ölçme testleri hazırlanmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerde Matematik ve Türkçe derslerinde öğrenme kaybı yaşandığı sonucuna varılmıştır. Sonuçlar karşılaştırıldığında, 3 aylık yaz tatilinin ardından ilkokul öğrencilerinin Matematik dersinde yaşadıkları öğrenme kaybı Türkçe dersine oranla yaklaşık üç kat daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Güngör (2020) tarafından “Türkiye’de Covid-19 Pandemisi Süresince Alınan Önlemlerin Kriz Yönetimi Perspektifinden Değerlendirilmesi” adlı çalışmanın amacı, Türkiye’deki yetkililerin Covid-19 kriz sürecine nasıl tepki verdiklerini ve krize karşı nasıl bir kriz yönetim planı uyguladıklarını değerlendirmektir. Bu amaçla, çeşitli yazarların önerdiği ideal kriz yönetimi ilkelerini ve kriz döneminde konuşmacıların sahip olması gereken nitelikleri belirlemek için uzman literatürdeki kriz yönetimine ilişkin çalışmalardan yararlanılmıştır. Tüm bu bulgular ışığında Türk hükümetinin 11 Temmuz 2020 tarihine kadar salgın sürecinde aldığı önlemler incelenmiştir. Çalışma sonucunda

Türk hükümetinin özellikle salgının ilk yedi ayında yani kriz aşamasında oldukça başarılı bir kriz yönetim süreci yürüttüğü sonucuna varılmıştır.

Özer ve Suna, (2020)'nın yürüttüğü çalışma konusu; çevrimiçi eğitime geçmekte zorunluluğun oluşturabileceği etkiler ile uzaktan eğitimde öğrencilerin karşılaşacağı olması muhtemel fırsat eşitsizliğinde görülecek artışları her yönüyle ele almaktır. Buna ek olarak, ülkemizin pandemi döneminde MEB (Millî Eğitim Bakanlığı) tarafından yapılan yenilikleri ayrıntılı bir biçimde incelemekte ve de pandemiden sonraki dönemde eğitim-öğretim faaliyetlerinin geçireceği değişim-dönüşümden bahsetmektir. Millî Eğitim Bakanlığı, salgın hastalıktan dolayı çevrimiçi eğitime başlamış, eğitim-öğretime dair tüm etkinlikleri internet tabanlı platform olan EBA ve de televizyon kanalı vasıtasıyla sürdürmüştür. Covid-19 salgınından sonra eğitim-öğretim sürecinin internet portalları üzerinden yürütülme oranının artacağı öngörülmekte, bu bağlamda da hızla dönüşüm gösterecek iş piyasasının talepleri doğrultusunda eğitim faaliyetlerinin yeni kazanımları sağlayabilmek için tüm süreçlerin incelenmesinin önemine vurgu yapılmaktadır. Bunların haricinde, Koronavirüs salgını sonrasında yeni eğitim-öğretim dönemde salgın hastalığın neden olabileceği fırsatta eşitsizlik yaşanması ihtimalinin kimse için kalıcılık arz etmemesi ve de daha da ilerlememesi adına özellikle dezavantajlı eğitim kurumlarında iyileştirici takviye programlarının uygulanmasının öneminden bahsedilmektedir.

Alanoğlu ve Atalan (2021), tarafından yapılan bu araştırmanın amacı Koronavirüs pandemisi döneminde derslere Eğitim Bilişim Ağı ile EBA Televizyon Kanalı üzerinden sürdürmek zorunda kalan öğrenciler için avantaj ve dezavantajların öğretmen görüşleriyle ortaya çıkarılması ile bu durumun tüm öğrencilerin bireysel araştırma yapma ve de otoregülasyon yetenekleri üzerindeki etkisini göstermektir. Bu amaçla çalışmada nitel araştırma yöntemine başvurulmuştur. Bir kısmını araştırmacıların yapılandığı görüşme formu dağıtılarak 2020 ile 2021 eğitim döneminde Elazığ yöresine bağlı Kovancılar ilçesinde görevini icra eden 18 öğretmenin bu konudaki görüşü alınmıştır. Örneklemesi metodu olarak kolay erişilebilir durum örneklemesi kullanılarak çalışma grubu belirlenmiştir. Elde edilen analiz verileri sonucu öğretmenler eğitim-öğretimin sürdürülebilir olması ve teknolojik gelişmelere ayak uydurabilme becerilerinin artırılması gibi etmenleri EBA portalı ve EBA Televizyon Kanalı'na dair avantajlar, internet erişimi ve altyapının yetersiz olması gibi etmenleri ise dezavantajları şeklinde olduğu açıklanmıştır. Öğretmenlerin belirttiği bir diğer husus ise; internete erişim kolaylığının ve

kullanımının artması ile öğrencilerin bireysel bazda araştırma yapabilme becerilerine çokça olumlu etkisinin olduğunu, erişim imkânının olmaması, motivasyonda düşüklük ve gereksiz bilgi ediniminin ise söz konusu becerilerine olumsuz yönde etki etmesidir. Bundan başka, öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde dersleri takip etme zorunluluğunun olması, buna bağlı olarak da sorumluluk bilinçlerinin artarak otoregülasyon becerilerinin gelişmesi fakat her öğrencinin internete erişim konusunda eşit fırsatlara sahip olmamasından dolayı bazı öğrencilerin yaşadığı imkânsızlıklar ve benimseyecekleri bir rol-modelin olmaması vb. unsurların da otoregülasyon becerilerini olumsuz yönde etkilediğini belirtmişlerdir.

2.5.2. Yurt Dışında Yapılmış Araştırmalar

Engzell, Freya, ve Verhagen (2021) tarafından yapılan “Learning Loss Due To School Closures During The COVID-19 Pandemic” adlı araştırma Hollanda’da bir ilkokulda yaklaşık 350.000 öğrencinin katılımıyla gerçekleşmiş, temel derslerde iki yılda bir yapılan ulusal sınavın salgın nedeniyle uygulanan karantina öncesi ve sonrası sonuçları ile geçmiş üç yıldaki sınav sonuçları karşılaştırılmış, bulgulardan yola çıkılarak yaklaşık %3’lük bir öğrenme kaybı olduğu, bu kaybın bir yıllık öğrenme kazanımlarının beşte birine denk geldiği ve öğrenme kaybının eğitim seviyesi daha düşük olan ailelere sahip öğrencilerde %60 daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Dorn, Hancock, Sarakatsannis ve Viruleg (2020) tarafından yapılan “COVID-19 and Learning Loss-Disparities Grow and Students Need Help” adlı çalışmada, Amerika’da ilkbahar döneminde okula ara verilmesinin ardından Eylül 2020’de mevcut durum değerlendirilmiş, ilkokul düzeyindeki öğrenciler için matematikte 3 aylık öğrenmeye eşit öğrenme kaybı olduğu belirlenmiştir.

Skar, Graham ve Huebner (2021) tarafından yapılan “Learning Loss During the COVID-19 Pandemic and the Impact of Emergency Remote Instruction on First Grade Students’ Writing: A Natural Experiment” adlı çalışmada; Covid-19 pandemisi sırasında öğrenme kaybı ve acil uzaktan eğitimin birinci sınıf öğrencilerinin yazı yazmasına etkisi karşılaştırılmıştır. Çalışmada; Norveç’te pandemi başlamadan önce eğitim gören birinci sınıf öğrencileri ile pandemi sonrası aynı okullarda eğitim gören öğrencilerin yazı yazma, el yazısı yazma akıcılığı ve yazı yazmaya karşı tutumları karşılaştırılmıştır. Pandemi sırasında birinci sınıfa devam eden öğrencilerin yazma kalitesi, el yazısı akıcılığı ve el yazısı yazmaya karşı tutum puanlarının daha düşük olduğunu tespit edilmiştir.

Setyawan ve Puspitarini (2022) tarafından yapılan “Potential Learning Loss to Basic Motion Ability in Elementary School Students During Physical Education Learning during a Pandemic” isimli çalışma ile; pandemi sırasında Beden Eğitimi derlerinde ilkokul öğrencilerinde temel hareket becerilerinde yaşanan öğrenme kaybı tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma nitel yöntemle yapılmıştır. Araştırmada toplanan veriler ile betimsel analiz yapılmıştır. Araştırma sonucunda; Covid-19 sırasında uygulanan uzaktan eğitim nedeniyle ilkokul öğrencilerinde bilgi ve becerilerde kayıplar yaşanmış ve öğrencilerin uzaktan eğitimde evde olmalarından ötürü temel hareket becerilerinin azalması nedeniyle beden eğitimi öğreniminde yüksek düzeyde öğrenme kaybı yaşandığı tespit edilmiştir.

Zhao (2021) tarafından yapılan “Build back better: Avoid the learning loss trap” adlı çalışmada pandemi sırasında kaybedilen her türlü öğrenmenin uzun vadede kademeli olarak telafi edilmesi mümkün olduğunu belirtmektedir. Okullar yeniden açıldığında öğrencilerin matematik ve okumaya odaklanmasını sağlamanın tehlikeli olduğunu savunmaktadır. Çünkü araştırma sonuçları öğrencilerin okuma ve matematikten çok daha önemli olan arkadaşlarla etkileşim, sosyal ve duygusal rahatlık, öğrenmeye karşı tutumları konularında kayıplar yaşadığını göstermiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma ilkökul öğrencilerinin Covid-19 pandemisi döneminde yaşadığı öğrenme kayıplarını tespit etmek amacıyla yapılacak nitel bir çalışmadır. Araştırma yöntemi olarak nitel(subjektif) araştırma desenlerinden olgubilim(fenomenoloji) kullanılmıştır. Olgu kelimesi tanım olarak, kainatta bulunan, doğrudan veya dolaylı bir biçimde gözlenebilen nesne, olay ya da durumlardır. Fenomen(phenomenon)'in sözlük anlamı ise kişinin özel hayatı(subjective experience) olup, dış dünyayı ve kendisini öznel bir şekilde algılayıp yaşamasıdır. Olgular içinde bulunduğumuz evren ile ilgili olaylar, tecrübeler, algılar, yönelimler, terimler ve durumlar gibi farklı şekillerde karşımıza çıkar. Olgubilim(fenomenolojik yaklaşım), kişinin davranışlarını anlamak istiyorsak, o kişinin kendine has algılama biçimi ve yaşantısı hakkında bilgi sahibi olmamız gerektiğini savunur. Kişinin, kendini ve yaşadığı çevreyi anlamlandırma şekli davranışı şekillendiren en önemli unsurdur. Yani kişinin o anda deneyimlediği fenomenidir. Olgubilim(fenomenoloji) deseni bilincinde olduğumuz halde detaylı ve kapsamlı bir algıya sahip olmadığımız olguları konu almaktadır. Bahsedilen olgular yaşamımızın olağan akışı içinde gerçekleşen olayları, kavramları, algıları, durumları, tecrübeleri ve yönelimleri kapsamaktadır. Fenomenoloji araştırmalarında başvuru bilgi kaynakları araştırma konusunun incelediği olguyu deneyimleyen ve de bu olguyu gösterebilecek veya yansıtabilecek kişiler ya da topluluklardır. Fenomenoloji, kişilerin kendi bakış açısı doğrultusunda algı ve tecrübelerini öne çıkarmayı temel alan bir araştırma desendir (Ersoy, 2016). Rutin hayatımızda aşına olmak, olguları tam manasıyla anlayıp algıladığımız anlamını taşımamaktadır. Birtakım fikir sahibi olduğumuz ancak tam manasıyla kavrayıp ele alamadığımız olgular hakkında araştırma yapmayı amaçlayan çalışmalar, olgubilim bünyesinde yer almaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Burada bireylerin olayla ilgili tecrübesi olmalıdır. Bu çalışmanın içeriğinde araştırılan olgu, ilkökul öğretmenlerinin Covid-19 pandemisi döneminde öğrencilerde görülen öğrenme kaybına, bu sürecin öğrenme alanları kapsamında dersin işleniş biçimine etkilerine, bunlara yol açan sebeplere ve öğrencinin geleceğine etkisine odaklanıp bu sorunları

anlamlandırmaktır. Asıl hedef sınıf öğretmenlerinin bu olguya dair tecrübelerini anlamak olduğundan, söz konusu çalışmada insan deneyimlerini konu alıp anlamlandırmayı amaçlayan olgubilim(fenomenoloji) deseni kullanılmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

2022-2023 eğitim-öğretim akademik yılında Sivas ilinde bulunan resmi ilkokullarda görev yapan gönüllü elli (50) ilkokul öğretmeni araştırmaya katılan katılımcıları oluşturmaktadır. Araştırma yöntemi olarak katılımı sağlayan öğretmenlerin belirlenmesi için amaçlı örneklemelerden olan kolay ulaşılabilir durum örnekleme metoduna başvurulmuştur. Amaçlı örneklem; çalışmanın hedefine bağlı olarak, fazla veri içeren olay ve durumların belirlenerek detaylı analiz yapılmasına imkân vermektedir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2017). Kolay ulaşılabilir durum örnekleme metodunda ise, araştırmacı yakın olan ve erişilmesi kolay olan bir örnekleme grubu seçer. Bu örnekleme yöntemi araştırmaya hız ve pratiklik kazandırır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Araştırmaya katılan öğretmenler için gerçek isimlerinin yerine takma isimler (K1, K2, K3, ...) kullanılmıştır. Çalışmaya katılan öğretmenlere ait demografik bilgiler Tablo 7’deki gibidir:

Tablo 7: Katılımcılara İlişkin Demografik Bilgiler

Cinsiyet	n	%
Kadın	27	54
Erkek	23	46
Kıdem yılı		
1-5	1	2
5-10	2	4
10-15	20	40
15 ve daha çok	27	54
Okutulan sınıf		
1.sınıf	15	30
2.sınıf	8	16
3.sınıf	14	28
4.sınıf	13	26

Tablo 7’ye göre katılımcıların %54’ünü kadın(n=27), %46’sını (n=23) erkek öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin kadın ağırlıklı olduğu söylenebilir. Çalışma grubundaki öğretmenlerin %2’si(n=1) 1-5 yıl arasında, %4’ü (n=2)

5-10 yıl arasında, %40'ı (n=20) 10-15 yıl arasında, %54'ü (n=27) 15 ve daha fazla yıl çalışma süresine sahiptir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun on beş yıl ve daha fazla süre mesleki deneyiminin olduğunu söylemek mümkündür. Öğretmelerin pandemi döneminde okuttukları sınıflar incelendiğinde %30'unun (n=15) birinci sınıf okuttuğu, %16'sının (n=8) ikinci sınıf okuttuğu, %28'inin (n=14) üçüncü sınıf okuttuğu ve %26'sının (n=13) dördüncü sınıf okuttuğu görülmektedir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin pandemi döneminde en çok birinci sınıf okutan öğretmenlerinden oluştuğu söylenebilir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada görüşme formu kullanılarak veriler toplanmıştır. Görüşme, sözlü iletişim yoluyla veri toplama tekniği olarak tanımlanmaktadır (Karasar, 2012). Araştırmada görüşme yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu yöntemde daha önceden belirlenmiş sorular vardır. Sorular belirli bir sırayı takip etmez ve ek sorular sorulabilir (Bilim, 2015). Araştırmada görüşme soruları uzman görüşü alınarak hazırlanmıştır. Hazırlanan görüşme formu bir uzman ve iki sınıf öğretmenine inceletilmiş ve görüşler doğrultusunda düzeltmeler yapılarak son halini almıştır. Görüşme formunda 5 adet soru bulunmaktadır. Görüşme formu; sınıf öğretmenlerinin Covid-19 pandemisi sürecinde yaşanan uzaktan eğitimden yüz yüze eğitime geçiş sonrası yaşanan öğrenme kayıplarını tespit etmeyi amaçlayan soruları kapsamaktadır. Veri toplama aracında beş adet açık uçlu soru bulunmaktadır:

- Covid-19 pandemisi sürecinde akademik anlamda öğrenme kayıpları nelerdir?
- Covid-19 pandemisi sürecinde ilkokul öğrencilerinin becerilerine dayalı öğrenme kayıpları nelerdir?
- Covid-19 pandemisi sürecinde ilkokul öğrencilerinin değerlere dayalı öğrenme kayıpları nelerdir?
- Covid-19 pandemisi sürecinde öğrencilerinin öğrenme kaybı yaşamaması için aldığımız önlemler nelerdir?
- Covid-19 pandemisi sürecinin yol açtığı öğrenme kayıplarının telafi edilebilmesi için önerileriniz nelerdir?

3.4. Verilerin Analizi

Verilerin analiz edilmesi için içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. İçerik analizi; çoğunlukla söz konusu içeriklerdeki temalar, örüntüler, kalıplar, sık geçen kelimeler gibi içeriğin önemli olduğu düşünülen parçalarını belirlemek ve analiz etmek için kullanılır. Aslında yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve okuyucunun anlayabileceği biçimde düzenleyip yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Veriler kodlanarak temalar oluşturulmuştur. Katılımcılar K1, K2, K3... şeklinde kodlanarak belirtilmiştir.

Nitel araştırmalarda geçerlilik ve güvenilirliğin sağlanması için çeşitli yöntemler bulunmaktadır. Nitel araştırmaların raporlaştırılmasında katılımcıların özellikleri ile ilgili bilgilerin verilmesi, nitel araştırmanın inandırıcılığını arttırmaktadır (Johnson ve Christensen, 2012). Bu araştırmada da katılımcıların özellikleri ile ilgili bilgiler verilerek araştırmanın inandırıcılığı artırılmaya çalışılmıştır. Araştırmanın tutarlılığını artırmak için çalışmada elde edilen bulguların tamamı yorum ve genelleme yapılmadan doğrudan okuyucuya sunulmuştur. Ayrıca araştırmada doğrudan alıntılar yapılarak katılımcıların ifadelerine yer verilmiş, böylece okuyucuların karşılaştırma yapmalarına olanak sağlanmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine yönelik olarak elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Birinci alt problemde sınıf öğretmenlerinin Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinin akademik anlamda öğrenme kayıplarına yönelik görüşleri incelenmiş ve Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 8: Akademik Anlamda Yaşanan Öğrenme Kayıpları

Akademik Başlıklar	f
Kazanımların tamamlanamaması	27
Yavaş ve yanlış yazma	21
Yavaş okuma	17
Problem çözme becerilerinin gelişmemesi	6
Ölçme-değerlendirmede yetersizlik	6
Defter kullanma becerisinin gelişmemesi	4
Dinleme becerilerinin gelişmemesi	3
Çarpma ve bölme işlemlerinde yetersizlik	3

Tablo 8 incelendiğinde katılımcıların Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinde yaşanan öğrenme kayıplarını en çok kazanımların tamamlanamaması (27) olarak açıkladıkları görülmektedir. Bu konuda katılımcı (K32), pandemi döneminde kazanımların tamamlanamamasını ve gerekçelerini şu şekilde açıklamıştır: “İnterneti olmayan öğrenciler derslere katılamadı. Telefon, tablet vs araçlara erişimde sıkıntı yaşayanlar oldu. Kardeşlerin aynı anda tek cihazdan bağlanabilmesi sıkıntı olduğu için devamsızlıklar arttı. Buna bağlı olarak derslerde kazanımlar tam anlamıyla işlenemedi. Birçok öğrenci kazanımları almadan sınıf geçti.” Görüldüğü gibi öğretmen pandemi döneminde uzaktan eğitime katılım konusunda sıkıntılar yaşandığı için öğrencilere kazanımların tam anlamıyla verilemeden sınıf geçirildiğine dikkat çekmektedir. Benzer şekilde (K36), pandemi sürecinde kazanımların tamamlanamamasına ilişkin şu ifadeleri kullanmıştır: “Öğrenme için planlanan süre pandemi sürecinde yeteri kadar kullanılamadı. Kazanımların verilmesinde eksiklikler yaşandı...” Alıntıda öğretmen

pandemi döneminde planlamanın iyi yapılamamasından kaynaklı kazanımların istenen zamanda verilemediğini vurgulamaktadır. Katılımcılar ayrıca kazanımların tamamlanamaması ile ilgili aşağıdaki ifadeleri kullanmışlardır:

“Tüm öğrenciler çevrimiçi ortamlarda istenen derslere katılamamıştır. Web 2 araçlarının kullanımını çok iyi bilmeyen eğitimciler öğrencilerine ulaşamamışlar ya da ekran kapalı olduğu için öğrenciler derslere katılıyor görünmüşler ama katılmamışlardır. Dolayısıyla da akademik başarı düşmüştür.” (K5)

“Derslerin planlı ve düzenli işlenmediği için öğrenciler kazanımları tam öğrenemediler. Canlı derslere katılan öğrenciler başarılı oldular. Canlı derslere katılamayan öğrenciler derslerde çok zorlandılar. Derslere katılamayan öğrenciler kazanımları tamamlayamadılar.” (K15)

“Gerekli altyapı veya internete sahip olmayan öğrenciler uzaktan eğitim olarak canlı derslere katılmakta sıkıntı yaşadılar. Akranları faydalanırken çoğu öğrencimiz mahrum kaldı. Haliyle MEB tarafından düzenlenen TRT EBA canlı yayını ile desteklenmeye çalışıldıysa da yetersiz kaldı. Yetersiz öğrenciler kazanımları tamamlayamadı.” (K27)

“İnternet, tablet ve bilgisayar konularındaki eksiklikler nedeniyle derslere tam anlamıyla katılım olmamıştır. Bu yüzden derse katılamayan öğrencilerde öğrenme kayıpları olmuştur. Kazanımlar zamanında verilememiştir.” (K30)

“Akademik anlamda her sınıf seviyesinde öğrenme kayıpları meydana gelmiştir. Bazı sınıflar ilk yıl uzaktan eğitime katılmış diğerleri hiç katılamamıştır. Bu da akademik kayıpları beraberinde getirmiştir.” (K9)

“Çocukların sahip oldukları maddi imkân ya da yetersizlikler çocukları etkilemiştir. İnternet olmayan evler vardı. Bağlatmak zorunda kaldılar. Tablet telefon sayısı yeterli olmadı bazen derslere giremediler. Kardeşler derse sırayla giriyorlardı. Yani pandemi çocuklar üzerinde hem bir gevşeme hem de sahip oldukları yetersizlikler konusunda bir farkındalık sağladı.” (K25)

“Uzaktan eğitim sürecinde her öğrencinin imkânı olmadığından derslere katılım az olmuştur.” (K38)

“Pandemi sürecinin özellikle ilk zamanları, birçok öğrenciyle uzaktan iletişim kurulamamıştır. Öğretmenlerin ve öğrencilerin teknolojik donanımına sahip olmaması

büyük öğrenme kayıplarına neden olmuştur. Pandemi sürecinin ikinci yarısında teknolojik alt yapı kısmen sağlanmış olsa da, özellikle taşra bölgelerinde yaşanan öğrenciler için öğrenme kayıpları devam etmiştir.” (K4)

Alıntılarda da görüldüğü gibi katılımcılar Covid-19 pandemisi sürecinde öğrencilerin çeşitli nedenlerle uzaktan eğitime erişim sıkıntısı yaşamasından dolayı derslere aktif katılım sağlayamadığını, kazanımların tamamlanamamasından dolayı öğrenme kayıplarının yaşandığını belirtmektedir.

Katılımcılardan bazıları (21), pandemi döneminde ilkokul öğrencilerinde akademik anlamda yaşanan öğrenme kayıpları ile ilgili olarak kazanımların tamamlanamamasının yanı sıra öğrencilerin yazı yazmada yavaşladıklarını ve imla ve noktalama anlamında yazım hataları yaptıklarını belirtmişlerdir. Bu konu ile ilgili olarak (K8),” *Pandemi süreci her yönden kayıplarla doludur. Öğrenme kayıpları çok fazladır. Okuma ve etkinlikleri uzaktan eğitimle yapsak da yazı konusunda çok zorlandık. Çocukların yazıları bu süreçte hiç ilerlemedi. Pandemi dönüşü yazı konusuyla çok uğraştık...*” Görüldüğü gibi öğretmen pandemi sürecinde öğrencilerle yazı yazma konusunda sıkıntı yaşandığını vurgulamaktadır. Yine (K20), “*...Yazı yazma hızı düştü. Yazım ve noktalama kuralları unutuldu. Yazı yazarken sayfa düzenine tam uyulmadı.*” İfadeleriyle yazı yazma konusunda öğrenme kaybı yaşandığını belirtmiştir. Benzer şekilde diğer katılımcılar da yazı yazma ve yazım kurallarına uyulmaması yönünde aşağıdaki ifadeleri kullanmışlardır:

“Öğrenciler 1. Sınıfı uzaktan eğitimle geçirdikleri için yazı yazarken zorlanıyorlar. Harfleri büyük-küçük ayrımı yapmadan yazıyorlar. Başlıkları ortalamakta ve yazım kurallarına uymakta sıkıntı yaşıyorlar.” (K22)

“1. Sınıf okuttuğum için okuma-yazma, defter kullanımı sınıf düzeni gibi konularda eksiği olan bazı öğrencilere düzeltme, eksiklerin giderilmesi gibi konularda çalışmalar yapılamadı.” (K35)

“Okuldan uzak kaldıkları için yazma ve noktalama işaretleri konusunda kayıpları var...” (K2)

“İlkokul öğrencisi yaş ve duyuşsal boyut itibarıyla yüz yüze eğitime, göz temasına daha eğilimli. Bu nedenle bu süreçte gerek okuma-yazma öğrenimi gerekse akademik

diğer öğrenmeleri yeterince gerçekleşememiştir. Uzaktan eğitimde birebir geri dönütler vermek zor olmuştur. Her öğrenciyle bireysel ilgilenmek mümkün olmamıştır.” (K10)

“Biz sınıf olarak okuma yazmayı pandemide ekseriyetle uzaktan eğitimle gerçekleştirdik. Bu dönemde gerçekten zorlandık...Yazı yazma, okuma hızlandırma çalışmaları uzaktan zor kontrollü bir çalışma bizi öğrencileri biraz zorladı.” (K11)

“İlkokul dönemi eğitimin temellerinin atıldığı bir dönem olduğu için, pandeminin girmesiyle birçok anlamda eksiklik yaşadıkları aşikâr. En önemlisi okuma ve yazma olarak geri kaldılar. Okumaya geçme süreçleri ve yazma becerilerinin gelişimi maalesef gecikti...” (K16)

Alıntılarda da görüldüğü gibi katılımcılar Covid-19 pandemi sürecinde öğrencilerin yazı yazmada yavaşladığını ve yazı yazma becerilerinin istenen düzeyde gelişmediğini belirtmişlerdir. Aynı zamanda katılımcıların bazıları (17) Covid-19 pandemi sürecinde akademik anlamda yaşanan öğrenme kayıpları ile ilgili olarak yavaş okumaya vurgu yapmışlardır. Katılımcılardan (K20) “...Okumaya yeterince zaman ayıramadığı için okuma hızı yavaşladı. Çocuklar okuduklarını anlatma imkânı bulamadıkları için okuduğunu anlama etkinlikleri istenen düzeyde yapılamadı.” İfadeleriyle pandemi döneminde okumada görülen eksiklere dikkat çekmiştir. Benzer şekilde (K23) “...Okuma yazmaya henüz geçmiş öğrencilerin Türkçe dersinde okuma, yazma anlamında birçok eksiği olmuştur.” sözleriyle okuma anlamında öğrencilerin sorun yaşadığına dikkat çekmektedir. Benzer şekilde bazı katılımcılar da yavaş okuma ile ilgili olarak aşağıdaki ifadeleri kullanmışlardır:

“...Özellikle Türkçe dersinde okuma-okuduğunu anlama konularında eksikler oluştu” (K21)

“İlkokul dönemi eğitimin temellerinin atıldığı bir dönem olduğu için, pandeminin girmesiyle birçok anlamda eksiklik yaşadıkları aşikâr. En önemlisi okuma ve yazma olarak geri kaldılar. Okumaya geçme süreçleri ve yazma becerilerinin gelişimi maalesef gecikti...” (K16)

Katılımcıların görüşlerine dayanarak Covid-19 pandemisiyle birlikte öğrencilerde okuma hızının düştüğü belirtilebilir. Aynı zamanda pandemiyle birlikte öğrencilerde “problem çözme becerilerinin gelişmesi” konusunda da öğrenme kayıplarının yaşandığı söylenebilir. Bu durum ile ilgili olarak (K16) “... Matematikte problem çözme-soruyu

anlama ve yorumlama bölümleri tam anlaşılamadı...” sözleriyle problem çözme anlamında öğrenme kayıplarının olduğunu belirtmektedir. Benzer şekilde (K23) *“...Matematik dersi kazanımları yeterince verilememiş özellikle problem çözmede ilerleme kaydedilememiştir.”* sözleriyle problem çözmede yaşanan öğrenme kayıplarına vurgu yapmaktadır. Alıntılarda da belirtildiği gibi pandemi döneminde özellikle matematik dersi anlamında problem çözme becerisinin gelişemediği yönünde öğrenme kayıplarının yaşandığı görülmektedir.

Katılımcıların (5) bir kısmı da Covid-19 pandemisi yüzünden yaşanan öğrenme kayıplarından bir diğerini ölçme ve değerlendirmede yaşanan aksaklıklar olarak belirtmektedir. (K43) *“Uzaktan eğitim öğrenme kayıpları ile doludur. Derse katılım az olmuştur. Katılan öğrencilere istenen düzeyde geri bildirim yapılamamıştır. Kazanım değerlendirme çalışmaları eksik olmuştur. Sınavlar yapılamamıştır. Ölçme-değerlendirme anlamında kayıplar olmuştur.”* Alıntıda katılımcı uzaktan eğitimde öğrencilerden geri bildirim alınamadığını ve sınavların yapılamadığını belirtmektedir. Ders sonrası yapılan sınavlar öğrencilerin eksiklerini görmede öğretmene yol gösterir. Uzaktan eğitimde ölçme değerlendirme istenen düzeyde yapılamadığından öğrencilerin konu eksikleri tespit edilememiştir. Katılımcı (K41) *“Pandemi döneminde uzaktan eğitim yaptık. Öğrencilere dersleri bilgisayar eşliğinde anlattık. Ancak sınıftaki gibi anında geri dönüt alamadık. Ders süresi bittiğinde neleri öğrendiklerini ölçemedik. Kazanımlar tamamlanamadan yeni konulara geçmek zorunda kaldık. Bu anlamda öğrencilerin öğrenme kaybı yaşadığını söyleyebilirim.”* sözleriyle ölçme-değerlendirmede yaşanan aksaklıklara dikkat çekmektedir. Benzer şekilde bazı katılımcılar da ölçme-değerlendirmede yaşanan öğrenme kayıpları ile ilgili olarak şu ifadeleri kullanmışlardır:

“... Uzaktan eğitimde birebir geri dönütler vermek zor olmuştur. Her öğrenciyle bireysel ilgilenmek mümkün olmamıştır.” (K10)

“Öğrenme için planlanan süre pandemi sürecinde yeteri kadar kullanılamadı. Kazanımların verilmesinde eksiklikler yaşandı. Ölçme-değerlendirme istenilen düzeyde yapılamadı. Bilgi akışı genelde tek yönlü olarak yansıtıldı...” (K36)

Alıntılarda da görüldüğü gibi katılımcılar pandemi sürecinde ölçme ve değerlendirme anlamında da eksiklikler olduğunu belirtmektedir. Bunun yanı sıra katılımcılar (4) pandemi döneminde uzaktan eğitim sebebiyle öğrencilerde defter kullanım becerisinin de gelişemediğine değinmektedirler. (K35), *“1. Sınıf okuttuğum için*

okuma-yazma, defter kullanımı sınıf düzeni gibi konularda eksiği olana bazı öğrencilere düzeltme, eksiklerin giderilmesi gibi konularda çalışmalar yapılamadı...” ifadeleriyle öğrencilerde defter kullanımı konusunda eksiklerin olduğunu belirtmektedir. Bu ifadeleri destekleyici şekilde (K40), “İlkokulda özellikle de 1. Sınıfta okuma-yazma etkinliklerinin üzerinde çok durmak gerekir. Maalesef pandemi döneminde bu konuda çok eksikler yaşadık okuma konusunda ailelerden destek alsak da doğru yazı yazma, defteri doğru kullanma konusunda öğrencilere birebir destek olamadık. Yüz yüze eğitime geçtiğimizde birçok öğrencinin defteri özensiz kullandığını ve yazım hatalarının çok olduğunu gördük.” ifadelerini kullanmıştır. Benzer şekilde bazı katılımcılarda defter kullanım becerisinin gelişmemesi yönünde şu ifadeleri kullanışlardır:

“Öğrenciler 1. Sınıfı uzaktan eğitimle geçirdikleri için yazı yazarken zorlanıyorlar. Harfleri büyük-küçük ayrımı yapmadan yazıyorlar. Başlıkları ortalamakta ve yazım kurallarına uymakta sıkıntı yaşıyorlar. Uzaktan eğitimde defter düzeni tam kontrol edilemediğinden yüz yüze eğitimde yazı düzeni, imla kuralları ve noktalama işaretleri konularında eksikler oluştu...” (K22)

“Öğrenciler okuma ve yazmada çok sorun yaşamışlardır. Uzaktan eğitimde defter kontrolü birebir yapılamadığından hatalar tam düzeltilememiştir...” (K45)

Alıntılarda da belirtildiği gibi katılımcılar defter kullanım becerisinin pandemi döneminde yeterince gelişemediğini belirtmektedir. Katılımcılar (3) pandemi döneminde ilkokul öğrencilerinde yaşanan öğrenme kayıplarından bir diğerini de “dinleme becerisinin gelişmemesi” olarak belirtmektedir. (K11), “Biz sınıf olarak okuma yazmayı pandemide ekseriyetle uzaktan eğitimle gerçekleştirdik. Bu dönemde gerçekten zorlandık. Dinleme becerisi konusunda sıkıntı yaşandı. Çünkü aileler her daim çocuklarımızın eli kolu olmak durumundaydı...” ifadeleriyle pandemi döneminde dinleme becerisinin gelişemediğine değinmektedir. Benzer şekilde (K12), “benim sınıfım 2. Sınıfın 2. Döneminde uzaktan eğitim almaya başladıkları için özellikle okuduğunu anlama ve dinleme becerilerinde geri kaldılar...” ifadelerini kullanmaktadır. Pandemi döneminde ilkokul öğrencilerinde yaşanan öğrenme kayıplarından bir diğerini de katılımcılar (3) “çarpma ve bölme işlemlerinde yetersizlik” olarak belirtmektedir. (K3), “Matematik dersi bazında çarpma ve bölme işlemlerini öğrenmede ciddi zaman kaybı oldu. Çocuklara bu konuları yüz yüze eğitimde tekrar vererek öğrenmelerini sağladık.” şeklindeki ifadesiyle çarpma ve bölme işlemlerini öğretirken zorlandıklarını belirtmektedir. Aynı konu ile ilgili

olarak (K12), “... Matematikte ise çarpma ve bölme konularında sonraki süreçte çok zorluk yaşadık.” ifadelerini kullanmıştır.

Bulgulara dayanarak pandemi döneminin her alanda olduğu gibi eğitimde de telafisi zor kayıplara neden olduğu söylenebilir. Özellikle eğitim hayatının temellerinin atıldığı ilkokul döneminde öğrenciler yüz yüze eğitimden uzun bir süre mahrum kalmışlardır. Covid-19 pandemisi döneminde ilkokul öğrencilerinde yaşanan öğrenme kayıplarının tespitinde katılımcıların çoğunluğu (27) çoğu öğrencinin uzaktan eğitime aktif katılamamasından dolayı kazanımların verilemediğini belirtmişlerdir. Katılımcılardan (21) bazıları da öğrencilerin yavaş ve yanlış yazmalarından kaynaklanan öğrenme kayıplarına değinmiştir. Ayrıca katılımcılar, öğrencilerin yazı yazarken imla ve noktalama kurallarına tam anlamıyla uymadıkları yönünde de görüş bildirmişlerdir. Bunun yanı sıra katılımcılar (16) ilkokul döneminde okumanın ve okuduğunu anlama becerisinin öneminden bahsederek pandemi döneminde bu yönde öğrenme kaybı yaşandığını da belirtmişlerdir. Alıntılardan da görüleceği gibi katılımcıların (6) bir kısmı pandemi döneminde problem çözme becerilerinin gelişemediğini, (6) ölçme ve değerlendirmede yetersiz kalındığını, (4) defter kullanım becerisinin, (3) dinleme becerisinin gelişemediğini, (3) çarpma ve bölme işlemlerinde yetersiz kalındığını belirtmişlerdir. Bu bulgulara dayanarak Covid-19 pandemisinin ilkokul öğrencilerinde akademik anlamda birçok öğrenme kaybına neden olduğunu söylemek mümkündür.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

İkinci alt problemde sınıf öğretmenlerinin Covid-19 pandemisi sürecinde ilkokul öğrencilerinin becerilerine dayalı öğrenme kayıplarına yönelik görüşleri incelenmiş ve Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 9: Becerilere Dayalı Yaşanan Öğrenme Kayıpları

Beceriler	f
İletişim	25
İş birliği	18
Özgüven eksikliği	15
Yaratıcılık	7
Arkadaşlık ilişkilerinin gelişmemesi	4
Kendini ifade edememe	4
Öz denetim	1
Öz yeterlilik	1

Katılımcılara göre Covid-19 pandemisi döneminde en fazla (25) iletişim alanında öğrenme kaybı yaşanmıştır. Bu konuda (K15) şunları anlatmıştır: *“Okula gelemeyen öğrencilerin en büyük sorunu iletişim eksikliği oldu. Öğrenciler pandemi dönemi sürecinde iletişime geçemediği için okulda sorunlar oluştu.”* Öğretmen yüz yüze eğitimden mahrum kalan öğrencilerin iletişim sorunu yaşadığını belirtmiştir. Benzer şekilde (K27) de çocukların iletişim sorunu yaşadığını şu şekilde ifade etmiştir: *Hiçbir şey yüz yüze, bire bir doğal iletişim kadar etkili olmaz. Çünkü aynı duyguyu yaşamak yeterli değildir. Ses, diyalog, sosyallik olarak insanlar birbirleriyle temas halinde olmalı. Bu da uzaktan zor.”* Görüldüğü gibi öğretmen uzaktan eğitim döneminde okul ortamından mahrum kalan çocuklarda iletişimin gelişemediğine değinmiştir. Benzer şekilde bazı katılımcılar da şu ifadelere yer vermiştir:

“Eğitim yüreklere dokunma işidir. Bunun da ilk adımı göz teması ile atılır. Ekran karşısında maalesef yüz yüze iletişimin tüm artılarından mahrum kalındı. Özgüveni düşük öğrencilerin bu hali daha da arttı.” (K31)

“Uzaktan eğitim olduğu için birebir arkadaşlarıyla iletişim kuramadılar. Birlikte oynayamadılar. Birlikte vakit geçiremediler. Bu durum iletişimi olumsuz etkiledi.” (K8)

“Eğitim daha çok sanala yöneldi. Çocukları devamında telefon ve tableten uzaklaştırmak zor oldu. Oyun oynamayı bilmeyen, iletişim kurmayı bilmeyen bir grup ortaya çıktı.” (K25)

Katılımcılara göre Covid-19 pandemisi döneminde en fazla (25) iletişim alanında öğrenme kaybı yaşanmıştır. Bu konuda (K15) şunları anlatmıştır: *“Okula gelemeyen öğrencilerin en büyük sorunu iletişim eksikliği oldu. Öğrenciler pandemi dönemi sürecinde iletişime geçemediği için okulda sorunlar oluştu.”* Öğretmen yüz yüze eğitimden mahrum kalan öğrencilerin iletişim sorunu yaşadığını belirtmiştir. Benzer şekilde (K27) de çocukların iletişim sorunu yaşadığını şu şekilde ifade etmiştir: *Hiçbir şey yüz yüze, bire bir doğal iletişim kadar etkili olmaz. Çünkü aynı duyguyu yaşamak yeterli değildir. Ses, diyalog, sosyallik olarak insanlar birbirleriyle temas halinde olmalı. Bu da uzaktan zor.”* Görüldüğü gibi öğretmen uzaktan eğitim döneminde okul ortamından mahrum kalan çocuklarda iletişimin gelişemediğine değinmiştir. Benzer şekilde bazı katılımcılar da şu ifadelerle yer vermiştir:

“Eğitim yüreklere dokunma işidir. Bunun da ilk adımı göz teması ile atılır. Ekran karşısında maalesef yüz yüze iletişimin tüm artlarından mahrum kalındı. Özgüveni düşük öğrencilerin bu hali daha da arttı.” (K31)

“Uzaktan eğitim olduğu için birebir arkadaşlarıyla iletişim kuramadılar. Birlikte oynayamadılar. Birlikte vakit geçiremediler. Bu durum iletişimi olumsuz etkiledi.” (K8)

“Eğitim daha çok sanala yöneldi. Çocukları devamında telefon ve tableten uzaklaştırmak zor oldu. Oyun oynamayı bilmeyen, iletişim kurmayı bilmeyen bir grup ortaya çıktı.” (K25)

“...Sürekli ev halkıyla zaman geçiren ve daha çok telefon-tabletle oynayan çocuklarda kendini ifade edebilme, iletişim kurma isteklerini açık ve anlaşılır söyleyebilme becerileri gelişemedi.” (K22)

“İletişim becerileri gerçekten zordu. Aileler çok müdahil oldular ve çocuklarımız da ailelerine güvenerek biraz şımarık tavırlar sergilediler. Ailelerin benimkine az söz hakkı veriyorsunuz gibi tavırlar sergilediler. Ama zor da aştık ve başarılı bir şekilde eğitim-öğrenimimizi tamamladık.” (K11)

Alıntılarda da görüldüğü gibi katılımcılar pandemi döneminde okul ortamından uzak kalan öğrencilerin iletişim becerilerinin gelişemediğine vurgu yapmaktadır. Pandemi döneminde ilköğretim öğrencilerinde “**iletişim**” den sonra en fazla (18) “**iş birliği**” anlamında öğrenme kaybı yaşandığı görülmektedir. Bu konuda (K48) şu ifadeleri kullanmıştır: *“Pandemi döneminde okul ortamından mahrum kalan öğrenciler iş birliği*

yapma imkânı bulamadı. Eskiden grup ödevleri verir öğrencilerden iş birliği içinde yapmalarını isterdik. Maalesef pandemi döneminde bunu başaramadık...” Alıntıda da görüldüğü gibi öğretmen birlikte hareket etme imkânı bulamayan öğrencilerin iş birliği becerisinin geliştiremediğine vurgu yapmaktadır. Benzer şekilde (K1), “Arkadaşlık ilişkilerinde ve iş birliği gerektiren konularda sorun yaşamaları. Farklı alışkanlıklar göstermeleri, okul kurallarına uyumsuz davranışlar göstermeleri.” Şeklindeki ifadeleriyle iletişim becerisinin kazanılmadığına dikkat çekmektedir. Benzer şekilde bazı katılımcılar da şu ifadeleri kullanmışlardır:

“Becerilere dayalı kayıplar akademik kayıplardan fazla oldu. İş birliği yapamadılar, akran etkileşimi fazla olmadı, uygulamaya yönelik etkinlikler yapılamadı.” (K6)

“İletişim ve iş birliğine yönelik çalışmalar yapıldığını çocukların tedirginlikle etkinliklere katıldığı gözlemlendi...” (K17)

“Okuldan uzak bir eğitim hayatı çocukları bireyselliğe itmiştir. Bu yüzden iş birliği becerileri zayıflamıştır...” (K9)

“Sanırım en fazla kayıp iletişim ve iş birliği alanında yaşandı. Öğrencilerin aşırı derecede bencilleştiği bir dönem oldu diye düşünüyorum.” (K34)

“Bu alanda daha çok kayıplar yaşanmıştır. Uzaktan bu becerileri vermek daha zordur. İletişim, iş birliği gibi beceriler yüz yüze birlikteyken daha kolay kazanılır. Uzaktan bu becerileri kazandırmak, bu deneyimleri yaşamak oldukça zor olmuştur.” (K10)

Katılımcılar (15) **iletişim** ve **iş birliğinin** yanı sıra öğrencilerin özgüven eksikliği yaşadığına değinmektedir. Bu konuda (K3) şu ifadeleri kullanmıştır: “Sosyalleşme, arkadaşlarla ilişkilerde seviye belirlemede sıkıntılar, davranışsal olarak neler yapabileceklerine dair endişeler, kontrolsüz veya aşırı geri dönüşler, olumsuz tepkiler karşısında özgüven sorunları, buna benzer birçok sorun ortaya çıkmıştır.” Alıntıda da belirtildiği gibi sosyalleşeceği ortamı bulamayan öğrenciler endişe duymakta ve özgüven sorunu yaşamaktadır. Benzer şekilde (K30), “Çocuklar ev ortamında sosyalleşemediler. Bu durum da yaratıcılık, özgüven ve iletişimi olumsuz yönde etkiledi.” sözleriyle okul ortamından uzak kalan öğrencilerin sosyalleşemediğini, bunun neticesinde de özgüven

duygusunun gelişmediğini belirtmektedir. Diğer bazı katılımcılar da bu görüşleri destekler şekilde şu ifadeleri kullanmışlardır:

“Okul öğrencilerin aynı zamanda akranlarıyla sosyalleşeceği, kendini ifade etme ve gösterme imkânı bulacağı ortamlar sunan bir yerdir. Okul ortamından mahrum kalan çocuklarda endişeler artmış ve özgüvenleri gelişmemiştir.” (K44)

“Yaratıcılık, özgüven, iş birliği duygularının gelişmesi için sosyal bir ortamın ve akranlarıyla etkileşim içinde olması gerekir öğrencilerin. Bu ortamın sağlanmadığı durumlarda bu becerilerin gelişmesi çok zor olacaktır.” (K16)

“Özgüveni düşük öğrenciler daha fazla oldu. Canlı derslerde kamera kapatıp ödevi başkası yapıyordu.” (K33)

“Öğrencilerde özgüven eksiklikleri görüldü. Özellikle belirli gün ve haftalarda bayramlarda şiir, oyun gibi aktivitelerde yer alamayan öğrencilerin kendine güvenleri gelişemedi...” (K22)

Alıntılarda da görüldüğü gibi okullarda öğrenciler öğretimin dışında farklı etkinliklerle kendine güvenmeyi öğrenir. Görüşlere dayanarak uzaktan eğitim döneminde okul ortamından ayrı kalan öğrencilerde özgüven duygusunun gelişmedi söylenebilir. Özgüven duygusunun gelişmemesinin yanı sıra katılımcılar (7) öğrencilerde **“yaratıcılık”** duygusunun da gelişmediğine değinmektedir. Bu konuda **K16**, şunları söylemiştir. *“Pandemide derslerden çok becerilerde kayıplar olmuştur. Dersleri yaparak yaşayarak işleyemediğimizden etkinlik hazırlama, fikir öne sunma imkanı bulamayan öğrencilerde yaratıcılık duygusu da gelişmemiştir”* Alıntıda belirtildiği gibi dersleri etkinliklerle zenginleştirerek işleme imkanı bulamayan öğrencilerde **“yaratıcılık”** duygusunun gelişme ortamı da sağlanamamıştır. Benzer şekilde **K41**, *“Pandemi döneminde öğrencilerde en fazla iletişim kurma yönünde kayıplar yaşanmıştır. Evde sanal ortamda daha çok kalan öğrenciler iletişim kurmakta zorlanmıştır. Dersleri de sanal ortamda öğrendikleri için yaratıcılık duygusu gelişmemiştir. Mesela fen dersinde yapay-doğal çevre konusunu normalde bahçede işleyip öğrencilerden maketler hazırlamaları istenir. Ancak pandemide sadece görsellerle göstermekle yetindik. Oysaki öğrenciler kendi yaptıkları materyallerle yaratıcılık duygularını da geliştiriyorlardı.”* şeklindeki ifadeleriyle sınıf ortamında ders işleme imkanı bulamayan öğrencilerin etkinliklerle desteklenemediği için yaratıcılık duygusunun gelişmediğine dikkat çekmektedir.

Katılımcılar (4) Covid-19 pandemisi döneminde ilkokul öğrencilerinde beceriye dayalı yaşanan bir diğer öğrenme kaybını da “arkadaşlık ilişkilerinin gelişmemesi” ve “kendini ifade edememe” şeklinde belirtmektedir. Bu konuda **K1**, “*Arkadaşlık ilişkilerinde ve iş birliği gerektiren konularda sorun yaşamaları. Farklı alışkanlıklar göstermeleri, okul kurallarına uyumsuz davranışlar göstermeleri.*” İfadelerini kullanmıştır. Alıntıda da görüldüğü gibi pandemi döneminde öğrenciler arkadaşlık ilişkileri kurmakta zorluk yaşamaktadır. **K40**, “... Ayrıca sosyal ortamdan ayrı kalan öğrenciler kendini ifade ederken zorlandı. Sorunlarını rahat bir şekilde dile getiremediler.” şeklindeki sözleriyle öğrencilerin arkadaşlık ilişkisi kurma becerisinin gelişmediğine vurgu yapmaktadır. Değinilen örneklerin yanı sıra katılımcılar pandemi döneminde becerilere dayalı olarak özdenetim (1) ve öz yeterlilik (1) alanlarında da öğrencilerde öğrenme kayıplarının olduğunu belirtmektedir.

Bu bulgulara dayanarak Covid-19 pandemisi döneminde ilkokul öğrencilerinin becerilerine dayalı öğrenme kayıpları ele alındığında en fazla iletişim (25) alanında öğrenme kaybı yaşandığı ortaya çıkmaktadır. İletişimle birlikte katılımcılar iş birliği (18), özgüven eksikliği (15), yaratıcılık (7), arkadaşlık ilişkilerinin gelişmemesi ve kendini ifade edememe (4), öz denetim ve öz yeterlilik (1) alanlarında da öğrenme kaybı yaşandığına dair görüşler bildirmektedir. Buna dayanarak Covid-19 pandemisi döneminde ilkokul öğrencilerinde beceri anlamında birçok öğrenme kaybının yaşandığını söylemek mümkündür.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 10: Değerlere Dayalı Yaşanan Öğrenme Kayıpları

Değerler	f
Saygı	20
Yardımseverlik ve paylaşma	19
Sevgi	16
Dayanışma	11
Sabır	10
Vatanseverlik	8
Hoşgörü	3

Tablo 10 incelendiğinde, katılımcılara göre Covid-19 pandemisi döneminde ilkokul öğrencilerinde değerler açısından en fazla saygı (20) değerinde öğrenme kayıpları yaşandığı belirtilmektedir. Bu konuda **K46** şunları ifade etmektedir: “*Pandemi*

döneminde öğrenciler birbirine saygı duymayı unuttular. Hastalık yayılmasın diye arkadaşlarından yeri geldiğinde akrabalarından uzak kalan çocuklarda bencillik hâkim oldu. Büyüklere saygı, adap tam öğretilemedi...” Burada öğretmen pandemi döneminde evde kalan öğrencilerde sosyal ilişkiler gelişemediğinden saygı değerinin de öğretilemediği vurgulanmaktadır. Benzer şekilde **K35**, “*Pandemi sonrası öğrencilerde bencillik sadece oyun oynama isteği gibi durumlardan motive etmede zorluklar yaşandı. Dinleme, izin alıp konuşma, saygı vb. eksiklikler tespit edildi.*” şeklindeki aktarımıyla pandemi döneminde öğrencilerin “**saygı**” konusunda eksiklikler yaşadığını belirtmektedir. Saygı konusunda **K28**, “*kapanmalarda çocukların tablet, telefon ve internet ile aşırı ilgileri bilmedikleri platformları da görüp öğrenmelerine vesile oldu. Denetleme yapamayan velilerin çocukları da uygunsuz içeriklerle uzun süre baş başa kaldılar. Küfürlü konuşma, hürmet, saygı, vicdansızlık gibi davranışlara sahip oldular.*” sözleriyle pandemi dönemi eve kapanmaların sonucunda öğrencilerde saygı konusunda yaşanan eksikliklere dikkat çekmektedir.

Katılımcılar saygı değerinden sonra en fazla “yardımseverlik ve paylaşma” konusunda öğrenme kaybı yaşandığını belirtmektedir. Pandemi döneminde özellikle insan ilişkilerinden uzak kalınması öğrencilerin yardımlaşma ve paylaşma değerlerinden yoksun kaldığını belirten **K27** şu ifadeleri kullanmıştır: “*Covid-19 döneminde insanlar ayrı kaldı, birbirinden uzaklaştı. Herkes kendini düşünmeye başladı. Komşumuz açken tok yattık. Çünkü salgının bulaşmasından korktuk. Değerlerimizi zayıflattı. Bayramda birbirimize gidemez olduk. Ama uzaktan da olsa birbirimizin halini hatırlı sorduk. Hatta gıda yardımı yaptık.*” Alıntıdan yola çıkarak pandemi dönemi komşuluk ilişkilerimizi zayıflattığı için yardımlaşma ve paylaşma duygusunu alamayan öğrenciler de öğrenme kayıpları meydana geldiğini söylemek mümkündür. Bu ifadeyi destekler şekilde **K32**, “*Sosyalleşmenin sıkıntılı olduğu bu süreçte çocuklar paylaşmayı, yardımlaşmayı, nazik olmayı unuttular ya da öğrenemediler. Okullara döndüğümüz süreçte büyük sıkıntılara sebep oldu. Yalnızlığı tercih eden çocukları arkadaş grubuna dahil etmekte sorunlar yaşandı.*” sözlerini aktarmıştır. **K10**, yardımlaşma ve paylaşma konusuna şu şekilde değinmiştir: “*Uzaktan eğitim sürecinde bu değerlere her ne kadar değinilse de bu duygular yaparak yaşayarak bir arada daha çok açığa çıkıyor. Arkadaşlarıyla kalemini, silgisini paylaşan, beslenmesini paylaşan, karşılığında teşekkür eden öğrenciler, uzaktan eğitimde bu deneyimlerden uzak kaldı.*” Görüldüğü gibi öğretmen pandemi döneminde eve kapanmaların insan ilişkilerini olumsuz etkilediğini ve öğrencilerin paylaşma

duygusunu geliştiremediğini aktarmaktadır. Benzer şekilde **K6**, “*Bu konulardaki kayıplar bir arada bulunamamaktan kaynaklandı. Evde tek başına eğitim almaya çalışan öğrenci arkadaşlarıyla yardımlaşma, dayanışma içinde olamadı. Arkadaşının haklarına saygı duyma ihtiyacı duymadı.*” sözleriyle pandemi döneminde öğrencilerde yardımlaşma duygusunun gelişmemesinin nedenini bir arada bulunamamak olarak belirtmektedir. Buradan hareketle pandemi döneminde aynı okul ortamında bulunamayan, komşuluk ve akrabalık ilişkilerini geliştiremeyen öğrencilerde yardımlaşma ve paylaşma duygusunun eksik kaldığını söylemek mümkündür.

Katılımcılar “saygı” ve “yardımseverlik-paylaşma” değerlerinin ardından “sevgi” değerinde yaşanan öğrenme kayıplarına da vurgu yapmaktadır. Bu konuda **K49**, “*Aslında okul sevgi üzerine verimli olmaktadır. Sınıfını, öğretmenini, arkadaşlarını seven öğrenciler daha başarılı olmuştur. Maalesef pandemi döneminde okulla mesafeli olan öğrenciler dersleri, kitapları, yazı yazmayı sevme konusunda eksik kalmıştır. Pandemi akademik anlamda olduğu kadar öğrencilerimizde sevgi, saygı ve paylaşma duygusuna da zarar vermiştir. Evde yalnız kalıp sosyalleşemeyen öğrenciler bencil olmuştur.*” ifadeleriyle pandemi döneminde öğrencilerde “sevgi” konusunda yaşanan eksikliklere dikkat çekmektedir. Görüldüğü gibi pandemi döneminde sınıfla, kitaplarla, öğretmenleriyle içli dışlı olamayan öğrencilerde sevgi konusunda eksiklikler yaşanmıştır. Benzer şekilde **K33**, “*Covid-19’da herşey uzaktan olduğu için öğrencilerde sevgi-saygı-yardımseverlik gibi duygular gelişemedi. Çünkü bu yaştaki çocuklar daha çok sınıf ortamında bu duyguları alırlar.*” ifadelerini kullanmıştır. Öğretmen burada sınıf ortamından mahrum olan öğrencilerse sevgi duygusunun gelişemediğine dikkat çekmektedir. Katılımcılardan bazıları da pandemi döneminde “dayanışma” duygusunda öğrenme kayıpları yaşandığını belirtmektedir. Bu konuda **K22**, “*Öğrenciler evde kaldıkları için bazı değerlerden yoksun kaldılar. Arkadaşlık ilişkisi kurarken zorlandılar. Birbirlerine anlayışlı olmayı, hoşgörülü davranmayı unuttular...arkadaş ortamı kurulamadığından dayanışma-iş birliği gibi değerler tam verilemedi...*” ifadelerini kullanmıştır. Görüldüğü gibi öğretmen sınıf ortamından uzak kalan öğrencilerde dayanışma duygusunun eksik kaldığını belirtmektedir. **K15**, “*Sabırsız, dayanışma halinde olamayan kurallara uymayan öğrencilerin olmasına neden oldu.*” sözleriyle pandeminin yol açtığı öğrenme kaybına dikkat çekmektedir.

Katılımcılardan bazıları da pandemi döneminde “sabır” değerinde yaşanan öğrenme kayıplarını şu şekilde ifade etmektedir:

“Öğrencilerimizin genelde ben merkezli düşündüklerini, sabırsız, acele karar veren en sevdikleri arkadaşlarına bile tahammül edemediklerini gözlemledim.” (K5)

“Yardım etme zorlaştı, paylaşma bitti. Sürekli evde olma hissi sabrı da zorladı.” (K7)

Okullarda öğrencilere birçok değer öğretilmektedir. Bunlardan biri de “vatanseverlik” tir. Pandemi döneminde okuldan uzak kalan öğrencilerde vatanseverlik değerinde de öğrenme kayıplarının yaşandığını söylemek mümkündür. Bu konuda **K20**, *“Öğrenciler pandemi sürecinde özellikle bayramları kutlayamadığından vatan, bayrak sevgisi, büyüklere saygı-sevgi, ziyaret konularında eksiklik yaşıyor. Ayrıca arkadaşlık ilişkisi kurarken zorlanıyorlar...”* sözleriyle pandemi döneminde milli bayramların okullarda kutlanmaması yüzünden öğrencilerde vatanseverlik duygusunun tam verilemediğini belirtmektedir. **K37** de bu konuda şunları belirtmiştir: *“... Milli bayramların, dini bayramların kutlanmasına aktif olarak katılamadığı için bayramların hissettirdiği duyguları tam anlamıyla yaşayamamıştır...”* katılımcılardan bazıları ayrıca hoşgörü konusunda da öğrencilerde eksikliklerin yaşandığını belirtmişlerdir. Buraya kadar sunulan bulgulara dayanarak pandemi döneminde ilkökul öğrencilerinde saygı-yardımseverlik-sevgi- dayanışma-vatanseverlik-sabır ve hoşgörü değerlerinde öğrenme kayıplarının yaşandığını söylemek mümkündür.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 11: Alınan Önlemler

Önlemler	f
Veli ile iletişim ve iş birliği yapılması	32
Ödev kontrolü yapılması	27
Faydalı dijital platformlara yönlendirme	10
Tekrar etkinliklerinin yapılması	7
Öğrencilerin derslere aktif katılımının sağlanması	6
Öğrenci ile iletişim halinde kalma	5
Dersleri ilgi çekici hale getirme	4

Tablo 11 incelendiğinde, katılımcılar pandemi döneminde öğrencilerde öğrenme kaybı yaşanmaması için alınan önlemlerde en çok (32) veli ile iletişim halinde olduğunu ve iş birliği yapıldığını belirtmişlerdir. Daha sonra sırasıyla ödevlerin kontrol edildiğini, öğrencilerin derslerinde faydalı olacak dijital platformlara (EBA, morpa kampüs, okulistik vb.) yönlendirildiğini, derslerle ilgili tekrar etkinlikleri yapıldığını, öğrencilerin çevrimiçi derslere katılımının sağlandığını, gün içinde öğrencilerle konuşma, mesaj yoluyla iletişim halinde kalındığını ve dersleri uzaktan eğitimde etkili hale getirmek için farklı uygulamalar yapıldığını belirtmişlerdir. Covid-19 pandemisi döneminde ilkökul öğrencilerinde öğrenme kaybı yaşanmaması için öğretmenlerin aldıkları önlemlerden bazılarını katılımcılar şu şekilde aktarmışlardır:

- *“Canlı derslere tüm öğrencilerin katılımını sağladım.*
- *Çevrimiçi okuma saatleri düzenledim.*
- *Whatsapp üzerinden düzenli ödev kontrolü yaptım.*
- *Zoom üzerinden düzenli veli toplantısı yaptım.*
- *Öğrencilerimin tüm çalışmalarını, etkinliklerini takip ettim.*
- *Mutlaka geri dönüt verdim.*
- *Pandemi sürecinde onlarla telefon görüşmeleri yaptım.” (K5)*

Görüldüğü gibi öğretmen burada öğrencilerin aktif katılımını sağladığını, ödev kontrolleri yaptığını, velilerle ve öğrencileriyle iletişim halinde olduğunu ve derslerle ilgili geri dönüt verdiğini belirtmektedir. Benzer şekilde **K15** şunları aktarmıştır:

- *“Canlı derslere katılımın sağlanmasına dikkat ettim.*
- *Ek kaynaklar önerdim.*
- *Öğrencilerin ödevlerinin kontrolü sağlandı.*
- *Konular sürekli tekrar edildi.*
- *Kitap okumaları takip edildi.*
- *Ölçme ve değerlendirme yapıldı.*
- *Veli ile iş birliği halinde olundu.*
- *Öğrencilerin ödevleri güzel yapması için görseller istendi.*

- *TRT, EBA ve faydalanacakları bilişsel ağlar önerildi.*
- *Ek canlı dersler yapıldı.”*

Aktarılan öneriler incelendiğinde öğretmenin öğrencilerin derslere katılımı sağlamaya çalıştığı, ödev kontrolü yaptığı, veliler ile iş birliği halinde olduğu ve öğrencileri faydalanacağı dijital içeriklere yönlendirdiğini söylemek mümkündür. Diğer bazı katılımcılar da öğrencilerinde öğrenme kaybı yaşanmaması için aldıkları önlemleri şu şekilde aktarmaktadır:

- *“Derslere daha fazla hazırlıklı girdik.*
- *Tüm öğrencilere ulaşmak için büyük çaba sarf ettik.*
- *Geri bildirim almak için azami gayret gösterdik.*
- *Zamanı iyi kullanmaya gayret ettik.*
- *Ders programını düzenlerken daha özenli olduk.*
- *Resim, müzik, Beden Eğt. Derslerine de gereken önemi verdik.” (K31)*

K11 de pandemi dönemi öğrenme kaybı yaşanmaması için aldığı önlemleri şöyle aktarmıştır:

- *“Ders, canlı Ders*
- *Ekran kontrolü*
- *Ödev paylaşım, watsap*
- *Morpa kampüs, okulistik dijital kaynaklar*
- *Telefona okuma-yazma öğreniyorum indirildi.*
- *Ailelerimizle uzak-yakın ilişkisi kuruldu.*
- *Zoom çalışmalarımız çok başarılıydı.*
- *Ebadan verilen ödevler kontrol edildi.” (K11)*

Görüldüğü gibi öğretmenler pandemi döneminde öğrenme kaybı yaşanmaması için aldıkları önlemleri sıralamışlardır. Bu konuda **K22** de şunları ifade etmiştir:

- “Mümkün olduğunca tüm öğrencileri çevrimiçi eğitime dahil ettim.
- EBA TV’den ve EBA platformdan ders tekrarı konusunda teşvik ettim.
- Görüntülü aramalarla ödevlere geri bildirim verdim.
- Sürekli okumayı teşvik ettim.
- Velilerle online toplantılar yaptım.
- Öğrenciler ve velilerle sürekli iletişim halinde olmak için telefonla görüştüm.
- Online sınav yapan ve geribildirim veren sitelere teşvik ettim. (K22)

Bu önlemlerden farklı olarak K34, dersleri ilgi çekici hale getirmek için oyunlar öğrendiğini şu şekilde aktarmaktadır:

- Dijital içerikler hazırladım.
- İnternetteki dijital içeriklerden çokça yararlandım.
- Veliler ile sık iletişim kurdum.
- Özellikle uzaktan derslerde sıkılmamaları için birçok oyun öğrendim.” (K34)

Buradan hareketle pandemi döneminde öğretmenlerin dersleri ilgi çekici hale getirmek için kendilerini geliştirdiklerini de söylemek mümkündür. K28 de pandemi döneminde öğrencilerin derslere katılımını sağlamak için donanım desteği sağladığını şu şekilde anlatmaktadır:

- “Uzaktan eğitime katılım için gerekli hesap kullanıcı adı bv temininde gerek cihaz, internet gerekse teknik destek olmada
- Ödev gönderme ve kontrollerinde eğitim uygulamalarının kullandırılmasında
- Kitap okuma ve anlama çalışmaları için hikâye kitap temini ve dağıtımı.”

Bu aktarımdan hareketle öğretmenlerin öğrencilere sadece ders anlatmakla yetinmeyip gerekli her ihtiyacında destek olmaya çalıştığını söylemek mümkündür. Diğer bazı katılımcıların önerileri şu şekildedir:

- “Devamsızlığa dikkat ettim.
- Dersleri eğlenceli hale getirmeye çalıştım.
- Sadece temel derslerin yanında resim, müzik vb. derslere de önem verdim.

- *Her öğrencime söz hakkı vermeye çalıştım.*
- *Velileri daha çok ilgilenmeleri konusunda bilgilendirdim.” (K10)*
- *“Canlı derslere katılamayan öğrenciler için bireysel yönlendirmeler yapıldı.*
- *Haftanın belli bir günü matbu şeklinde ödevler ailelere ulaştırıldı.*
- *EBA TV’yi takip etmeleri sağlandı.” (K32)*
- *“Zoom, Eba gibi programlar üzerinden uzaktan eğitim yaptım.*
- *Whatsapp üzerinden sınıf velileri ile sürekli iletişim halinde kaldım.*
- *Telefon görüşmeleri ile öğrenci ve velilerle iletişim kurdum.*
- *Bunlara rağmen iletişim kuramadığım öğrenciler de oldu.” (K4)*

Bu alıntılardan hareketle öğretmenlerin pandemi döneminde öğrencilerde öğrenme kaybı yaşanmaması için gayret sarf ettiğini söylemek mümkündür. Öğretmenler en çok velilerle iletişim ve iş birliğinin üzerinde durmuşlardır. Daha sonra ödev kontrollerinin yapıldığını ve öğrencilere faydalı olacak içeriklere yönlendirme yapıldığını aktarmaktadırlar. Öğretmenler ayrıca öğrencilerin derslere katılım sağlayabilmesi için donanım desteği verdiklerini de aktarmaktadır.

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 12: Öneriler

Öneriler	f
Etkinliklere ağırlık vermek	18
Kurslar açmak	13
Telafi eğitimleri düzenlemek	9
Aile ile iş birliği yapmak	9
Rehberlik hizmetlerinden yararlanmak	5
Durum tespit sınavı yapmak	4
Tekrar etkinliği yapmak	4

Tablo 12 incelendiğinde katılımcıların Covid-19 pandemisinin yol açtığı öğrenme kayıplarının telafisinde en fazla (18) derslerde ve okul dışı ortamlarda etkinliklere (yüzme, satranç, mangala vb.) ağırlık verilmesinin gerekli olduğunu belirtmişlerdir. Bu bulgulara dayanarak öğretmenlerin pandemi döneminde öğrencilerde akademik kayıplardan çok sosyal beceri yönündeki kayıpların telafisine önem verdiğini söylemek mümkündür. Bu konuda K11, “... bol oyun aktivite yapılacak ortamlar. Yüzme, spor

kurslarının ulaşılır daha çok olması, drama, dikkat artırıcı materyaller veya bunların kursları, çocuklarımıza mangala, satranç eğitimi verilmesi, ders saatlerinin kısaltılarak spor (yüzme gibi) temel ihtiyaçlarını karşılayacak her mahallede ulaşılabilir eğitim merkezleri açılması önerimdir.” şeklindeki ifadeyle pandemi döneminde uzun bir süre evde kalan öğrencilere becerilerini geliştirecek ortamlar sunulmasının önemine değinmektedir. Benzer şekilde **K6** da “*Öğrencilerin beceri ve değerlere yönelik kayıplarını telafi için bu konularda özellikle uygulama ve etkinliklere şu an devam ettikleri sınıflarda ağırlık verilebilir.*” sözleriyle öğrencilerde oluşan beceri ve değerler yönündeki kayıpların telafisinin gerekliliğine değinmektedir.

Katılımcılar etkinliklere ağırlık vermenin ardından en çok öğrencilere kurs açılarak akademik kayıplarının telafisi yönünde öneride bulunmuşlardır. Katılımcılar daha sonra “telafi eğitimleri” ve “aile ile iş birliği yapılması” yönünde önerilerde bulunmuşlardır. Bazı katılımcılar da rehberlik hizmetlerinden yararlanmanın gerekli olduğunu belirtmiştir. Öğretmenler ayrıca durum tespit sınavı ve tekrar etkinlikleri yapmanın da pandeminin yol açtığı öğrenme kayıplarının giderilmesinde faydalı olacağı yönünde öneride bulunmuşlardır. Katılımcıların önerilerinden bazıları şu şekildedir:

- “*Kurslar açılmalı*
- *Ekran üzerinden eksikleriyle ilgili izleyecekleri videolar belirtilmeli*
- *Ders dışı zamanlarda eksiklikler giderilmeli*
- *Eksik anlaşılmayan konularla ilgili linkler atılmalı.” (K2)*

Alıntıda da belirtildiği gibi öğretmen önerilerinde öğrencilerin ders anlamında kayıplarının telafisi yönünde önerilerde bulunmuştur. **K33** ise önerilerini şu şekilde sıralamaktadır:

- “*Pandemi kalktıktan sonra eski konulara ait sık sık tekrar yapılmalı.*
- *Hatta zaman olursa o konular tekrar anlatılmalı.*
- *Yazı bozuklukları üzerinde durulup düzeltilmesine yardım edilmeli.”*

Öğretmen burada pandemi dönemindeki öğrenme kayıplarının giderilmesi için tekrar etkinliklerinin yapılması şeklinde öneride bulunmuştur. **K36** öğrenme kayıplarının giderilmesinde durum tespiti yapılması yönündeki önerilerini şu şekilde aktarmaktadır:

- “Çeşitli değerlendirmelerle eksikliklerin tanımlanması
- Kurum tarafından genel bir değerlendirme ve durum tespitinin yapılması
- Genelde bir eksikliğin tespiti halinde resmi bir program oluşturulması.”

Bir başka katılımcı da **(K37)** telafi döneminde ailelerin de sürece dahil olması gerektiği yönündeki önerilerini şu şekilde ifade etmektedir:

- “Dönem başında yapılacak bir seviye tespit değerlendirmesi ile telafi planlanabilir.
- Ailelerin bu öğrenme eksikliklerinin boyutu hakkında bilgilendirerek ailelerin de sürece katılması sağlanabilir.
- Okul içi öğrenme uygulamalarının yanı sıra evde ebeveynler ile yapacağı etkinlikler ile öğrenme kayıplarının telafisi yapılabilir.”

Öğretmenler önerilerinde en çok öğrencilerin ders dışı etkinlikler yapması gerektiğini vurgulamaktadır. Ayrıca akademik kayıpları önlemek için kursların açılmasını, telafi eğitimleri ve tekrar etkinlikleri yapılmasını önermektedir. Katılımcılar ayrıca aile ile iş birliği yapılmasını ve rehberlik hizmetlerinden faydalanılmasını pandeminin yol açtığı öğrenme kayıplarının telafî edilebilmesinde öneri olarak belirtmektedir.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmada; Covid-19 pandemisi döneminde ilkökul öğrencilerinde akademik, beceri ve değerler açısından yaşanan öğrenme kayıplarının tespiti ve öğrenme kaybı yaşanmaması için alınan önlemler ile öğrenme kayıplarının telafi edilebilmesi için sunulan önerilerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Beş alt problem doğrultusunda ulaşılan sonuçlar ilgili alan yazınla tartışılmıştır.

5.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın birinci alt problemi “Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinin akademik anlamda öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?” şeklinde ifade edilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenler pandemi döneminde öğrencilerin akademik anlamda en çok “kazanımların tamamlanamaması” yönünde öğrenme kaybı yaşadıklarını ifade eden cümleler kullandıkları görülmektedir. Bu ifadeyi sırasıyla “yavaş ve yanlış yazma” ve “yavaş okuma” yönündeki ifadelerin takip ettiği görülmektedir. Öğretmenler ayrıca öğrencilerde “Problem çözme becerilerinin gelişmemesi-Ölçme-değerlendirmede yetersizlik-Defter kullanma becerisinin gelişmemesi-Dinleme becerilerinin gelişmemesi-Çarpma ve bölme işlemlerinde yetersizlik” şeklinde de öğrenme kayıplarının yaşandığını belirten ifadeler kullanmışlardır. Sınıf öğretmenleri pandemi döneminde öğrencilerin internete ulaşamama, tablet, bilgisayarın olmaması vb. sorunlar yüzünden çevrimiçi derslere aktif katılamadığını ve kazanımların tamamlanamamasından dolayı öğrenme kayıplarının yaşandığını belirtmişlerdir. Bozkurt (2020), eğitim sisteminin fırsat eşitliği sunarak öğrencilerden hiçbir mahrum kalmayacak biçimde uygulanması gerektiğini belirtmiştir. Sınıf öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda pandemi döneminde ilkökul öğrencilerinde öğrenme kayıplarının incelendiği bu çalışmada elde edilen bulgular değerlendirildiğinde birçok alanda öğrenme kayıplarının olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar yaz tatili ve yarıyıl tatilindeki öğrenme kayıplarına benzerdir. (Arı, 2005). Ayrıca Skar, Graham ve Huebner (2021) tarafından yapılan bir araştırmada da öğrencilerde pandemi döneminde

“yavaş yazma” şeklinde yaşanan öğrenme kaybı bu araştırmada saptanan bulgularla benzerlik göstermektedir. Skar vd. pandemi başlamadan önce eğitim gören birinci sınıf öğrencileri ile pandemi sonrası aynı okullarda eğitim gören öğrencilerin yazı yazma, el yazısı yazma akıcılığı ve yazı yazmaya karşı tutumları karşılaştırılmıştır ve öğrencilerin yazma kalitesi, el yazısı akıcılığı ve el yazısı yazmaya karşı tutum puanlarının daha düşük olduğunu tespit edilmiştir. Bu durum pandemi döneminde ilkökul öğrencilerinde benzer öğrenme kayıplarının yaşandığını göstermektedir. Öğrencilerde ayrıca problem çözme becerisi ve çarpma-bölme alanlarında da öğrenme kayıplarının yaşandığı belirtilmiştir. Bu sonuçlar Coşkun ve Kara (2021) tarafından yapılan araştırma ile örtüşmektedir. Araştırmada ilkökul öğrencilerinin matematiksel düşünme becerilerinde öğrenme kayıplarının olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın ikinci alt problemi “Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinin becerilerine dayalı öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?” şeklinde ifade edilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenler öğrencilerde en çok “iletişim” “iş birliği” yönünde öğrenme kaybı yaşandığı tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmenler öğrencilerde arkadaşlık ilişkisinin gelişemediğini belirtmişlerdir. Pandemi döneminde evde kalan çocukların akranlarından uzak kalması nedeniyle sosyal yönden öğrenme kayıpları yaşadığını söylemek mümkündür. Bu sonuçlar Zhao (2021) tarafından yapılan araştırma ile benzerlik göstermektedir. Zhao (2021), öğrencilerin okuma ve matematikten çok daha önemli olan arkadaşlarla etkileşim, sosyal ve duygusal rahatlık, öğrenmeye karşı tutumları konularında kayıplar yaşadığını göstermiştir. Bu çalışmada literatürden farklı olarak öğrencilerde “yaratıcılık ve kendini ifade edememe” alanlarında da öğrenme kaybı yaşandığı tespit edilmiştir. Çalışma sonucunda öğrencilerde öz yeterlilik becerisi dahil birçok alanda öğrenme kayıplarının olduğu tespit edilmiştir. Ancak Alanoğlu ve Atalan, (2021) tarafından yapılan araştırmada öğrencilerde pandemi sebebiyle evde kalmaları yüzünden teknoloji kullanma becerilerinin ve öğretmen desteği almadan ihtiyaç duyduklarında bilgiye kendileri ulaşabildiklerinden dolayı bağımsız araştırma yapma becerilerinin arttığı sonucuna varılmıştır. Araştırmada ayrıca öğrencilerin derslerini kendileri takip etmek zorunda kalmalarının sorumluluk ve öz düzenleme becerisini geliştirdiği belirtilmiştir. Ancak teknolojik imkânsızlıklar ve rol-modellerinin olmaması gibi faktörlerin öz-düzenleme becerilerini olumsuz etkilediğini ifade etmişlerdir. Pandemi

döneminde öğrencilerde becerilere dayalı öğrenme kayıplarının belirlendiği araştırma ulaşılan sonuçlar yönüyle farklılık göstermektedir.

5.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Covid-19 pandemisi döneminde ilkökul öğrencilerinin değerlere dayalı öğrenme kayıplarına ilişkin görüşlerinin nelerdir?” şeklinde ifade edilmiştir. Araştırma sonucunda ilkökul öğrencilerinde en çok “saygı” değerinde öğrenme kaybı yaşandığı tespit edilmiştir. Daha sonra “yardımseverlik ve paylaşma” ile “sevgi” değerinde öğrenme kayıpları yaşandığı görülmektedir. Bu durum pandemi döneminde arkadaşlarından ayrı kalan öğrencilerde uygun ortamı bulamadıkları için saygı-yardımlaşma-sevgi gibi duyguları geliştiremediklerini göstermektedir. Öğrencilerde ayrıca dayanışma ve sabır gibi değerlerin de oluşmasında öğrenme kaybı yaşandığı görülmektedir. Öğretmenler ayrıca öğrencilerde vatanseverlik değerinin de gelişemediğini belirtmişlerdir. Buna dayanarak okullarda kutlanan milli bayramların, panolara asılan bayrakların öğrencilere vatan sevgisini aşıladığını söylemek mümkündür. Bu çalışma öğrenme kaybı yaşandığı tespit edilen değerler aynı zamanda 2018 yılında Sosyal Bilgiler Öğretim Programında yer verilen değerlerle örtüşmektedir. Sosyal Bilgiler Öğretim Programı’nda vatanseverlik, yardımseverlik, saygı, sevgi gibi değerlerden bahsedilmektedir (MEB, 2018). İlkokul müfredatında yer alan değerler öğrenme- öğretme sürecinde öğretmenler aracılığı ile çeşitli etkinliklerle öğrencilere kazandırılır. Pandemi sürecinde eğitim-öğretim faaliyetlerinin uzaktan yapılması ve birçok öğrencinin çeşitli sebeplerden dolayı derslere aktif katılamamasından dolayı öğrenme kayıplarının yaşandığını söylemek mümkündür. Bu konu ile ilgili Yalar ve Yelken (2011) değer eğitiminin iyileştirilmesine yönelik öğretmen görüşlerini araştırdıkları çalışmalarında öğretmenlerin değer eğitiminin iyileştirilmesi konusunda aile-öğretmen iş birliği ve öğrenci katılımını destekleyecek etkinliklerin düzenlemesi gerektiği konusunda görüş belirttikleri belirlenmiştir. Alanyazın incelendiğinde ilkökulda pandemi döneminde değerler eğitiminde yaşanan öğrenme kayıplarının araştırıldığı çalışmalara rastlanamamıştır. Bu çalışmada literatürden farklı olarak değerlere değinilmiş ve pandemi döneminde yaşanan öğrenme kayıpları tespit edilmiştir.

5.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Covid-19 pandemisi sürecinde öğrencilerinizin öğrenme kaybı yaşamaması için ne tür önlemler aldınız?” şeklinde ifade edilmiştir. Öğretmenler alınan önlemler arasında en çok veli ile iletişim ve iş birliğine değinmişlerdir. Bu sonuçlar Özgürden ve Okur (2022), tarafından yapılan araştırmada sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Özgürden ve Okur (2022), öğretmen-veli iş birliğinin sağlanması ile öğrenme kaybının azaltılabileceği vurgulanmıştır. Öğretmenler daha sonra ödev kontrolünün yapıldığını belirtmişlerdir. Bu durum öğretmenlerin öğrenme kaybı yaşanmasını engellemek için süreci kontrol altında tuttuklarını göstermektedir. Alınan önlemlerin bir diğeri de “faydalı dijital platformlara yönlendirme” olarak belirlenmiştir. (Skar vd., 2021), dijital platformların kullanımının yalnızca öğretmen becerilerine bağlı değil, ebeveynlerin yetenek ve ev dijital kaynaklarına da bağlı olduğunu söylemiştir. Bu durumda faydalı dijital platformlara yönlendirmede bilinçli ebeveynlerin önemli olduğunu söylemek mümkündür. Öğretmenler önerilerini sıra ile tekrar etkinliklerinin yapılması-öğrencilerin derslere aktif katılımının sağlanması-öğrenci ile iletişim halinde kalma- dersleri ilgi çekici hale getirme şeklinde belirtmişlerdir. Değinilen öneriler pandemi döneminde yaşanan öğrenme kayıplarını önlemede önem arz etmektedir.

5.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın beşinci alt problemi “Covid-19 pandemisi sürecinin yol açtığı öğrenme kayıplarının telafi edilebilmesi için önerileriniz nelerdir?” şeklinde ifade edilmiştir. Öğretmenler telafi için en çok okullarda ve okul dışı ortamlarda arkadaşlarıyla vakit geçirebilecekleri sosyal etkinlik (yüzme, satranç, mangala vb.) alanında çalışmalar yapılmasını önermişlerdir. Eğitimin sadece öğretim süreci olmadığı göz önüne alındığında yaşanan kayıplarının telafisinde öncelikle sosyal etkinliklere yer verilmesinin istenmesi olağandır. Bozkurt (2020), pandemi döneminde yaşanan öğrenme kayıplarını telafi etmek için öğrencilerin ders çalışma zamanını artırarak dinlenme, oyun ve diğer aktivitelerin azaltılmasının da doğru bir uygulama olmayacağını ifade etmektedir. Öğretmenler bir diğer telafi yönteminin “kurs açılması” olabileceğini belirtmişlerdir. Sulak ve Çapanoğlu (2022) tarafından yapılan araştırmada kurs/özel ders gibi etkinliklerle özellikle okuma, yazma ve matematik ağırlıklı özel ders veya kurslara önem verilmesi sınıf öğretmenlerinin önerilerinden biridir. Çalışma bu haliyle önerilerde

benzerlik göstermektedir. Öğretmenler ayrıca telafi eğitimleri düzenlenebileceğini belirtmişlerdir. Özer ve Suna (2020), pandemi sonrası dönemde salgının yaratabileceği fırsat eşitsizliklerinin toplumlarda kalıcı olmaması ve yayılmaması için özellikle dezavantajlı okullarda ek telafi eğitimi verilmesinin önemine dikkat çekmektedir. Araştırma sonuçları burada örtüşmektedir. Öğretmenler ayrıca rehberlik hizmetleri-aile ile iş birliği yapılması-tekrar etkinlikleri ve seviye belirleme sınavlarının yapılması gibi önerilerde de bulunmuşlardır. Yaşanacak olası bir uzaktan eğitim döneminde gerçekleştirilecek öğrenme kayıplarının telafisi için öğretmenlerin önerileri göz önüne alınabilir.

5.2. Öneriler

Araştırmada elde edilen veriler göz önünde bulundurularak sonuçlara dayalı öneriler ve araştırmacılara yönelik öneriler sunulmuştur.

Araştırma sonucuna dayalı öneriler şu şekildedir:

- Uzaktan eğitimde teknolojiye erişim sıkıntısı yüzünden öğrenme kayıplarının tespit edildiği bu araştırma sonuçlarına dayanarak yaşanabilecek öğrenme kayıplarını azaltmak için öğretmenlere ve öğretmen adaylarına dijital okuryazarlık ve teknolojinin etkin kullanımına yönelik eğitimler verilebilir.
- Uzaktan eğitimde veli ile iletişimin önemini vurgulayan sonuçlara dayanarak okullarda ailelere yönelik dijital öğrenmenin önemi ve teknolojinin faydalı kullanımı konusunda bilgilendirici seminerler düzenlenebilir.
- Sınıf öğretmenlerinin açıklamalarında da belirttiği gibi öğrenciler sosyal öğrenmeyi tercih etmektedir. Öğrencilere yönelik ders planlamasında akranlarıyla iletişim ve etkinlik temelli öğretim öncelikli hale gelebilir.
- Öğretmenler tarafından iletişimi ve iş birliği güçlendiren etkinlikler derslere entegre edilebilir.
- Eğitim sisteminin daha eşitlikçi, kapsayıcı ve sürdürülebilir olmasını sağlayacak mevzuat oluşturulabilir ve uygulamalar bu doğrultuda titizlikle hayata geçirilebilir.

- Uzaktan eğitimde teknolojiye erişimin yaşanan öğrenme kaybıyla paralel ilişkisi göz önüne alındığında okulların misyonları gözden geçirilebilir ve geleceğin okullarının yaratılması için planlar yapılabilir. Çağdaş eğitimin yalnızca okulla sınırlı kalmaması sağlanabilir.
- Okullarda her kademedeki eğitime yönelik uzaktan eğitim birimleri kurulabilir, bu birimler uzaktan eğitim için gerekli teknik desteği sağlayabilecek personel sağlanabilir. Böylece okullar imkanları dahilinde yaşanabilecek öğrenme kayıplarının önüne geçebilir.
- Olası bir kapanma durumunda hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin uzaktan öğrenme konusunda daha fazla deneyime sahip olması için yüz yüze eğitim ve uzaktan eğitim birleştirilebilir.

Araştırmacılara yönelik öneriler şu şekildedir:

- Yükseköğretimde öğretmen ve öğretmen adaylarına yönelik uzaktan eğitimde öğretim sürecini planlama ve etkili yönetme becerilerinin geliştirilmesi için dersler yapılabilir.
- Her ders ve sınıf seviyesi için ayrı değerlendirmeler yapılması öğrenme kaybının daha derinlemesine incelenmesine olanak sağlayabilir. Bu sayede elde edilen sonuçlar ile öğrenme kayıpları en az düzeye indirilebilir.
- Öğrenme kayıplarını önlemek için ileride çalışmalar hazırlanabilir. Bu konuda akademisyenlerden, öğretmenlerden ve çeşitli eğitim uzmanlarından görüş alınabilir.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, K.Ü. (2003). *Etkili öğrenme ve öğretme*, İzmir: Kanyılmaz Yayıncılık.
- Adıyaman, Z. (2002). “Uzaktan Eğitimle Yabancı Dil Eğitimi”, *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 1(1), 92-97.
- Akpınar, B. (2012). *Eğitim programları ve öğretim*. Ankara: Data Yayınları.
- Alanoğlu, M. ve Atalan, B. (2021). Öğretmen Gözünden Covid-19 Süreci: Öğrencilerin Bağımsız Araştırma ve Öz-Düzenleme Becerilerine İlişkin Bir Durum Çalışması. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (39), 34-47.
- Alkan N. (2022). *Uzaktan eğitim sürecinde ilkokul öğrencilerinin matematik dersi öğrenme kayıplarının öğretmen görüşlerine göre incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Alkan, N. (2022). *Covid-19 pandemi sürecinde rekreatif amaçlı spor yapan bireylerin zaman yönetimlerinin fiziksel aktivite düzeyine etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya
- Anadolu Ajansı. (2020a). Koronavirüse karşı alınan önlemler. Erişim Adresi: Türkiye koronavirüs için etkin önlemler aldı (aa.com.tr) Erişim Tarihi:10/07/2023
- Anadolu Ajansı. (AA). (2020a). A'dan Z'ye Covid-19 Rehberi. Erişim Adresi: <https://www.aa.com.tr/tr/kategori-sayfasi-manset/adanzye-kovid-19-rehberi/1777116> Erişim Tarihi: 08/07/2023
- Arı, A. (2004). Yaz tatili öğrenme kaybı konusunda öğretmen görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, (163), 91-103.
- Arı, A. (2005). *İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Yaz Tatilindeki Öğrenme Kayıpları*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aydın-Ceran, S. ve Ergül, E. (2022). Covid-19 Pandemi Sürecinde İlkokul Fen Bilimleri Dersi Kapsamında Öğrenme Kayıplarının Tespiti ve Telafi Yöntemleri. *Educational Academic Research* (45), 35-50.
- Baz, B. (2021). Covid-19 salgını sürecinde öğrencilerin olası öğrenme kayıpları üzerine bir değerlendirme. *Temel Eğitim Dergisi*, 3(1), 25-35.

- Bilen, M. (2006). Plandan uygulamaya öğretim. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 112-142.
- Budak, F. ve Korkmaz, Ş. (2020). COVID-19 pandemi sürecine yönelik genel bir değerlendirme: Türkiye örneği. *Sosyal Araştırmalar ve Yönetim Dergisi* (1), 62-79.
- Cesuroğlu T, Kölemen A. Pandemi Koşullarında Eğitim Gerçekleri – Türkiye’de okullar neden ve nasıl açılmalı? Erişim Adresi: <https://okullariacalim.org/dokuman/pandemikosullarinda-egitim-gercekleri-raporu.pdf> "https://okullariacalim.org/dokuman/pandemikosullarinda-egitim-gercekleri-raporu.pdf" Erişim Tarihi: 21/08/2023
- Coskun, K. and Kara, C. (2022) ‘The impact of the COVID-19 pandemic on primary school students’ mathematical reasoning skills: a mediation analysis’. *London Review of Education*, 20, (1).
- Demirel, Ö. (2007). *Öğretim ilke ve yöntemleri: Öğretme sanatı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Demirel, Ö., ve Kaya, Z. (2018). *Eğitime giriş*. Ankara: Pegem Akademi.
- Demiröz, S. (2022). *Sınıf Öğretmenlerinin Acil Uzaktan Eğitim Dönemine İlişkin Algılarının Dijital Öğretmen Yeterlikleri ve Hayat Boyu Öğrenme Yeterlikleri ile İlişkisinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Dewey, J. (2008). *Okul ve toplum* (Çev. H. Avni Başman- Yay. Haz. S. Kaymakçı), Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Dorn, E., Hancock, B., Sarakatsannis, J. ve Viruleg, E. (2020). Covid-19 ve öğrenme kaybı eşitsizlikleri artıyor ve öğrencilerin yardıma ihtiyacı var. McKinsey - Company, Aralık, 8. Erişim Tarihi: 01/09/2023 Erişim Adresi: <https://www.strumpfassociates.com/demo/wp-content/uploads/2021/01/COVID-19-and-learning-loss-disparities->

grow-and-students-need-help-V2-1.pdf"content/uploads/2021/01/COVID-19-and-learning-loss-disparities-grow-and-students-need-help-V2-1.pdf

EBA. (2020). EBA Ders Programı Erişim Adresi: https://www.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_03/30101920_2.hafta_program.pdf Erişim Tarihi: 15/08/2023

EBA. (2020). EBA Uygulaması kullanım programı (www.eba.gov.tr.) Erişim Adresi: EBA Canlı Sınıf Uygulaması Yayınlaştırıldı (meb.gov.tr) Erişim Tarihi:12/08/2023

Engzell, P., Frey, A., ve Verhagen, M. D. (2021). Learning loss due to school closures during the COVID-19 pandemic. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, 118, (17). Erişim Adresi: <https://doi.org/10.1073/PNAS.2022376118> Erişim Tarihi:21/08/2023

Ersoy, A. F. (2016). Fenomenoloji. Saban, A. ve Ersoy, A. (Edt.), *Eğitimde nitel araştırma desenleri*. Ankara: Anı Yayıncılık

Ertürk, S. (2016). *Eğitimde program geliştirme*, Ankara: Edge Akademi Yayıncılık

Euronews, (2020). Covid-19 Tanımı. Erişim Tarihi:22/08/2023 Erişim Adresi:

<https://tr.euronews.com/2020/05/14/covid-19-sozlugu-yeni-tip-koronavirus-icin-kullanilan-terimler-pandemi-endemik-epidemi#:~:text=Bir%20hastal%C4%B1%C4%9F%C4%B1n%20belirli%20bir%20grup,beklenenden%20daha%20fazla%20vakada%20g%C3%B6r%C3%BClmesidir.>

Ferah-Özcan, A., ve Saydam, E.N (2022). Salgın döneminde yaşanan matematik öğrenme kayıplarına yönelik sınıf öğretmenlerinin düşünceleri. *Journal of Qualitative Research in Education*, 30, 181-210.

Fidan N. (2012). *Okulda öğrenme ve öğretme*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları

Gencer, E. G., Kesbiç, K. ve Arık, B. M. (2021). *Covid-19 etkisinde Türkiye’de Eğitim*. İstanbul: TÜSİAD Yayınları, TÜSİAD-T/2021-09/623

Güngör, B. (2020). Türkiye’de Covid-19 Pandemisi Süresince Alınan Önlemlerin Kriz Yönetimi Perspektifinden Değerlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi* (4), 818-851.

- Johnson, B., ve Christensen, L. (2012). *Eğitim araştırmaları: Niceliksel, nitel ve karma yaklaşımlar*. Selçuk Beşir Demir, (Çev. Ed. 2014) Ankara: Eğiten Kitap
- Karabacak, K. (2015). Öğretim ilkeleri. S. Güven ve M. A. Özerbaş. (Editörler). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi
- Karademir, E., Sarıkahya, E. ve Altunsoy, K. (2017). Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Beceri Kavramına Yönelik Algıları: Bir Olgubilim Çalışması. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(1), 53-71.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Bilim Kitap Kırtasiye Yayınevi.
- Kemertaş, İ. (2001). *Uygulamalı genel öğretim yöntemleri*. İstanbul: Birsan Yayınevi
- Koca F. (2020a). Günlük koronavirüs tablosu. Erişim Adresi: Koronavirüs tablosu 30 Nisan 2020! Koronavirüsten bugün kaç kişi öldü? İşte yeni vaka sayıları (haberturk.com "https://www.haberturk.com/koronavirus-tablosu-30-nisan-2020-koronavirustan-bugun-kac-kisi-oldu-iste-yeni-vaka-sayilari-2664414") Erişim Tarihi:09/08/2023
- Koca F. (2020b). İllere göre haftalık vaka sayısı. Erişim Adresi: İllere göre haftalık vaka haritası açıklandı (1-7 Ocak) - Son Dakika Türkiye Haberleri | NTV Haber Erişim Tarihi:15/08/2023
- Küçükahmet, L. (2001). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Akara: Nobel Yayın Dağıtım.
- MEB. (2018). Sosyal bilgiler dersi (4-5. sınıflar) öğretim programı ve kılavuzu. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Öğretmenler Portalı web sitesinden 04.08.2023 tarihinde edinilmiştir. Erişim Adresi: T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı (meb.gov.tr)
- MEB. (2020a). Koronavirüse Karşı Eğitim Alanında Alınan Tedbirler. Erişim Adresi: https://www.meb.gov.tr/bakan-selcuk-koronaviruse-karsi-egitim-alaninda-alinan-tedbirleri-acikladi/haber/20497/tr Erişim Tarihi: 21/07/2023
- MEB. (2020b). Türkiye uzaktan eğitim istatistikleri. Erişim Adresi: http://www.meb.gov.tr/turkiye-uzaktan-egitim-istatistikleriyle-dijital-dunyanin-listelerini-zorladi/haber/21158/tr Erişim Tarihi: 15/07/2023
- MEB. (2023). Deprem sonrası eğitim faaliyetleri. Erişim Adresi: https://www.meb.gov.tr/deprem-bolgesinde-1-marttan-sonra-ilce-ve-okul-bazli-

- Murat, M., Aslantaş, H. İ., ve Özgan, H. (2006). Öğretim elemanlarının sınıf içi eğitim öğretim etkinlikleri açısından değerlendirilmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(3), 263-278.
- OECD. (2020a). Eğitimin Kesintiye Uğraması. OECD Günümüzde Eğitim ve Beceriler. <https://oecdutoday.com/coronavirus-education-digital-tools-for-learning/>
Erişim Tarihi:05/07/2023
- Ökten, C., ve Acar S. (2015). Yüksek öğretim ve yaygın eğitim iş birliği: Annemin masalı. *Sakarya University journal of education*, 5(2), 21-35.
- Özer, M., ve Suna, H. E. (2020). Covid-19 salgını ve eğitim. Küresel toplumun anatomisi: İnsan ve toplumun geleceği içinde. *Türkiye Bilimler Akademisi*, 172-192.
- Özerbaş ve Güven. (2018). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Özgürden, S. ve Okur, M. R. (2022). Pandemi dönemi acil uzaktan eğitim uygulamalarında K12 düzeyinde öğrenme kayıplarının incelenmesi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 36-54.
- Sarı, T., ve Nayır, F. (2020). Pandemi dönemi eğitim: sorunlar ve fırsatlar. *Turkish Studies*, 15(4), 959-975.
- Setyawan, F. B., ve Puspitarini, D. (2022). Potential Learning Loss to Basic Motion Ability in Elementary School Students During Physical Education Learning during a Pandemic. *Jurnal SPORTIF: Jurnal Penelitian Pembelajaran*, 8(3), 1-16
- Sidekli, S., Altıntaş, S. ve Çetin Altıntaş, E. (2021). The Future of Distance Education in Primary Schools During COVID-19 Pandemic. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 328-342.
- Skar, G. B. U., Graham, S., & Huebner, A. (2022). Learning loss during the COVID-19 pandemic and the impact of emergency remote instruction on first grade students' writing: *A natural experiment*. *Journal of Educational Psychology*, 114(7), 1553–1566.

- Sulak, S. E., ve Çapanoğlu, A. Ş. (2022). Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri Doğrultusunda Uzaktan Eğitim Sürecinde Yaşanan Öğrenme Kayıplarının İncelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 13(2), 588-603.
- Sünbül, A. M. (2011). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları
- Taşpınar, M. (2020). *Kuramdan uygulamaya öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- T.C. Sağlık Bakanlığı. (2020). Covid-19 Tanımı. Erişim Adresi: <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66300/covid-19-nedir-.html> Erişim Tarihi: 07/07/2023
- T.C. Sağlık Bakanlığı. (2020). Pandemi Tanımı. Erişim Adresi: <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66494/pandemi.html>
- Turan, M. (2007). *Eğitim-öğretim ilkeleri ve öğretim stratejileri*. A. S. Saracaloğlu ve H. H. Bahar. (Editör). Öğretim İlke ve Yöntemleri. İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- Turner, K. L., Hughes, M., ve Presland, K. (2020). Learning loss, a potential challenge for transition to undergraduate study following COVID19 school disruption. *Journal of Chemical Education*, 97(9), 3346–3352.
- UNESCO. (2020). School closures caused by Coronavirus (Covid-19). UNESCO. Erişim Adresi: <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>
- WHO, (2020a). WHO Koronavirüs Hakkında Medya Brifingi. Erişim Adresi: <https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---11-march-2020> Erişim Tarihi:02/07/2023
- WHO. (2020b). Koronavirüsün acil durum ilan edilmesi. Erişim Adresi: Dünya Sağlık Örgütü Koronavirüs Nedeniyle “Acil Durum” İlan Etti (bianet.org) Erişim Tarihi:12/07/2023
- WHO. (2020c). Koronavirüsün pandemi ilan edilmesi. Erişim Adresi: https://bilimteknik.tubitak.gov.tr/system/files/makale/12_covid.pdf Erişim Tarihi: 05/06/2023

- Yalar, T. ve Yelken, T. Y. (2011). Değerler eğitiminin iyileştirilmesi ile ilgili öğretmen görüşlerinin belirlenmesi ve bir program modülü örneğinin geliştirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(38), 79-98.
- Yalın, H. (2015). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme* (28. bs.). Ankara: Nobel Yayın Evi.
- Yeşilyurt, E. (2020). Öğretmenin Pusulası: Genel Öğretim İlkeleri. *Ekev Akademi Dergisi*, 83, 263-288.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- YÖK. (2023). Deprem sonrası alınan kararlar. Erişim Adresi: <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2023/yok-baskani-ozvar-2022-2023-egitim-ogretim-bahar-donemi-ne-iliskin-alinan-yeni-kararlari-acikladi.aspx>
Erişim Tarihi:05/09/2023
- Zhao, Y. (2022). Build back better: Avoid the learning loss trap. *Prospects*, 51, 557-561.
Erişim Adresi: <https://doi.org/10.1007/s11125-021-09544-y>

EKLER

Evrak Tarih ve Sayısı: 28.10.2022-224163

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Başkanlığı

Sayı : E-60263016-050.06.04-224163
Konu : Ayşe ERDOĞAN (Etik Kurul Kararı)

28.10.2022

Sayın Ayşe ERDOĞAN

Üniversitemiz Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kuruluna yapmış olduğunuz 01.10.2022 tarih ve 2022-10-02 no.lu başvurunuz Kurul tarafından incelenmiştir.

Kurulun 26.10.2022 tarihli toplantısında alınan 2 no.lu kararında; **"İlkokul Öğrencilerinin Covid-19 Pandemisi Döneminde Yaşadığı Öğrenme Kayıplarına Yönelik Öğretmen Görüşleri"** isimli yüksek lisans tezinin etik olarak **uygun olduğu** yönünde karar verilmiş, karar Rektör olura sunulmuş ve Rektör oluru alınmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Hilmi ATASEVEN
Rektör Yardımcısı

T.C.
SİVAS VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-92255297-605.01-64483576
Konu : Araştırma İzni (Ayşe ERDOĞAN)

29.11.2022

DAĞITIM YERLERİNE

- İlgi : a)Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğünün (Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü) 24.11.2022 tarihli ve E-50704946-044-233352 sayılı yazısı.
b)Valilik Makamının 28.11.2022 tarihli ve E-92255297-605.01-64412685 sayılı onayı.
c)Millî Eğitim Bakanlığının (Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü) 21.01.2020 tarihli ve 81576613-10.06.02-E.1563890 sayılı 2020/2 no'lu genelgesi.

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Ayşe ERDOĞAN'ın, "İlkokul Öğrencilerinin Covid-19 Pandemisi Döneminde Yaşadığı Öğrenme Kayıplarına Yönelik Öğretmen Görüşleri" konulu çalışması kapsamında, onaylı bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen veri toplama araçlarının, gönüllülük esas olmak kaydıyla ilimiz merkezinde bulunan resmi-özel ilkokullarda uygulanması valilik makamının ilgi (b) onayı ile uygun görülmüş olup onay örneği yazımız ekinde gönderilmiştir.

Söz konusu araştırma çalışmasının bitiminde, araştırma yapan kişi tarafından sonuç raporunun bir örneğinin CD ortamında müdürlüğümüze gönderilmesi hususunda;

Gereğini bilgilerinize arz ve rica ederim.

Dursun YILDIRIM
Millî Eğitim Müdür V.

Ek:

- 1-İlgi (b) Onay Örneği (1 Sayfa)
2-Veri Toplama Araçları (4 sayfa)

Dağıtım:

Gereği:

-Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğüne
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü)

Bilgi:

-Mrk. Resmi-Özel İlkokul Müd.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU

Değerli Öğretmenler;

Bu araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul kurulan yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Bu çalışma "İlkokul Öğrencilerinin Covid-19 Pandemisi Sürecinde Yaşadığı Öğrenme Kayıplarına Yönelik Öğretmen Görüşleri" adıyla Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinde derslere devam edememe, evde yeterli desteği alamama, derslere katılmama ve teknolojik koşulların elverişsizliği nedeniyle yaşanan öğrenme kayıplarına açığa çıkarmayı amaçlamaktadır. Araştırma uygulamasına katılan tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada siyaset kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamen gizli tutulacak ve sadece araştırmacı tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılmak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır. Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplara ipiri varıda bırakabilirsiniz.

Katılımı onayladıktan önce soruak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bitirdikten sonra iletişim bilgisi ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Araştırmada vereceğiniz samimi cevaplar, çalışmanın niteliğine katkı sağlayacaktır. Vereceğiniz emek için şimdiden teşekkür ederim. Saygılarımla.

Araştırmacı: Ayşe ERDOĞAN

A. Kişisel Bilgiler:

Cinsiyet: Kadın () Erkek ()

Okuduğunuz Sınıf Düzeyi: Sınıf

Mesleki Deneyim: 1-5 yıl () 5-10 yıl () 10-15 yıl () 15 ve daha çok ()

1. Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinin akademik anlamda öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

2. Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinin becerilerine dayalı (yaratıcılık, özgüven, iletişim, öz yeterlilik, iş birliği vb) öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

3. Covid-19 pandemisi sürecinde ilkokul öğrencilerinin değerlere dayalı (sevgi, saygı, yardımseverlik,sabır, dayanışma, vatanseverlik vb.) öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

4. Covid-19 pandemisi sürecinde öğrencilerinizin öğrenme kaybı yaşamaması için ne tür önlemler aldınız?

- ✓
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓

5. Covid-19 pandemisi sürecinin yol açtığı öğrenme kayıplarının telafi edilebilmesi için önerileriniz nelerdir?

- ✓
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓

ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU

K26

Değerli Öğretmenler;

Bu araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Bu çalışma "İlkokul Öğrencilerinin Covid-19 Pandemisi Döneminde Yaşadığı Öğrenme Kayıplarına Yönelik Öğretmen Görüşleri" adıyla Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinde derslere devam edememe, evde yeterli desteği alamama, derslere katılmama ve teknolojik koşulların elverişsizliği nedeniyle yaşanan öğrenme kayıplarını açığa çıkarmayı amaçlamaktadır. Araştırma uygulamasına katılım tamamen gönüllülük esasıyla olmaktadır. Çalışmada yalın kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamen gizli tutulacak ve sadece araştırmacı tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır. Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplarına işini yanda bırakabilirsiniz. Katılımı onayladıktan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra iletişim bilgisi ile ulaşılabilecek soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Araştırmada vereceğiniz samimi cevaplar, çalışmanın niteliğine katkı sağlayacaktır. Vereceğiniz emek için şimdiden teşekkür ederim. Saygılarımla.

Araştırmacı: Ayşe ERDOĞAN

A. Kişisel Bilgiler:

Cinsiyet: Kadın () Erkek (X)

Okutduğunuz Sınıf Düzeyi: ... Sınıf

Mesleki Deneyim: 1-5 yıl () 5-10 yıl () 10-15 yıl () 15 ve daha çok (X)

1. Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinin akademik alanda öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

Covid-19 pandemisi sürecinde 1.sınıf öğrencileri için derslerin ve öğrencilerin ailelerinden alınarak okutulması, öğretmenlerin yanlarında olmaları ve bakılmaları, okulların eğitim-öğretimi faaliyetleri kapanması, dersler için yarıyıl olmaları, öğrencilerin derslerini okumamaları, ebeveynlerinin kontrolünü okuma-yazma ya da başka türlü geçtikleri.

2. Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinin becerilerine dayalı (yaratıcılık, özgüven, iletişim, öz yeterlilik, iş birliği vb.) öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

Pandemisi sürecinde ebeveyn kontrolünü olan öğrenciler (1.sınıflar için) yukarıdaki becerileri biraz da olsa kontrolünü düşünmüyorlar.

3. Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinin değerkere dayalı (sevgi, saygı, yardımseverlik,sabır, dayanışma, vatanseverlik vb.) öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

Covid-19 pandemisi sürecinde öğrenciler aileleriyle hemhal olababları için aynı mizali ailede yaşadıkları ve öğrendikleri davranışları sergiletiler. Okulların davranışları değıştirmek için sıkıntılar yaşadılar.

4. Covid-19 pandemisi sürecinde öğrencilerinizin öğrenme kaybı yaşamaması için ne tür önlemler aldınız?

- ✓ Öncelikle uzaktan eğitim-öğretim birimlerini plandırdık.
- ✓ Süreci önceden ve sürekli olarak velilere (2000) toplantıları yaptık.
- ✓ Öğretimi planlanan zamanlarda (yüz yüze gibi) uyguladık.
- ✓ Her zamanlarda (sinyal olababları) okulların davranışları uyguladık.
- ✓ Her zamanlarda (5 N 1 K) değişikliklerini yaptık.
- ✓ Barışık olarak önceden okulların ilgilil davranışları kontrol ettik.
- ✓ Barışık ve barışık olan öğrenciler okulların sıkıntılarla ilgili.
- ✓ Kulübelerle uyguladık, bilgilendiklerini yaptık.

5. Covid-19 pandemisi sürecinin yol açtığı öğrenme kayıplarının telafi edilebilmesi için önerileriniz nelerdir?

- ✓ Her zamanlarda okulların için her zaman çok geç kalın-
- ✓ me olarak görülmektedir, yolumun çok çalışarak ve-
- ✓ zihniyet karışıklıkları ve davranışları karışıklığına
- ✓ çalışması ve öğrencilerin öğrencilerle yerine geti-
- ✓ rildi.
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓

ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU

K19

Değerli Öğretmenler;

Bu araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Bu çalışma "İlkokul Öğrencilerinin Covid-19 Pandemisi Sürecinde Yaşadığı Öğrenme Kayıplarına Yönelik Öğretmen Görüşleri" adıyla Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinde derslere devam edememe, evde yeterli desteği alamama, derslere katılamama ve teknolojik koşulların elverişsizliği nedeniyle yaşanan öğrenme kayıplarını açığa çıkarmayı amaçlamaktadır. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülüğe esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacı tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır. Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Katılımı onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra iletişim bilgisi ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Araştırmada vereceğiniz samimi cevaplar, çalışmanın niteliğine katkı sağlayacaktır. Vereceğiniz emek için şimdiden teşekkür ederim. Saygılarımla.

Araştırmacı: Ayşe ERDOĞAN

A. Kişisel Bilgiler:

Cinsiyet: Kadın () Erkek (x)

Okutduğunuz Sınıf Düzeyi: 3... Sınıf

Mesleki Deneyim: 1-5 yıl () 5-10 yıl () 10-15 yıl () 15 ve daha çok (x)

1. Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinin akademik anlamda öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

Pandemi döneminde öğrencilerle yüz yüze sınıf ortamındaki gibi olamadığımız için öğrenme kayıplarına, matematik ve okuma ve yazmada öğrenme kayıpları olduğunu inanıyorum. Tama becerileri kontrol zorluğundan dolayı gelişmemiştir. İyi öğrenme ortamı, eğitim öğretimin sürekli olduğu şartlarda sağlanabilir.

2. Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinin becerilerine dayalı (yaratıcılık, özgüven, iletişim, öz yeterlilik, iş birliği vb) öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

Becerilere dayalı kayıplar pandemi döneminde olduğu kadar olduğu becerilerin yüz yüze eğitimde sosyalleşmenin yoğun olduğu yerlerde etkileşim vs. şeklinde olacağı açıktır.

3.Covid-19 pandemisi sürecinde ilkokul öğrencilerinin değerlere dayalı (sevgi, saygı, yardımseverlik,sabır, dayanışma, vatanseverlik vb.) öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

Fiziksel uzaklığın öğretmenle ve diğer sosyal çevreyle yukarıdaki sözü edilen öğrenme kayıplarını (sevgi, saygı, yardımseverlik, sabır, dayanışma vs)

4.Covid-19 pandemisi sürecinde öğrencilerinizin öğrenme kaybı yaşamaması için ne tür önlemler aldınız?

- ✓ Öğrenmede uyarılara gelen olumsuzlukları, kayıpları
- ✓ Ölçme ve değerlendirme yöntemiyle tespit edildi.
- ✓ Kayıpların telafisi için taraflardan öğrencilere öneriler, yönlendirmeler yapıldı.
- ✓ Velilere ev ortamında yapılabilecekler önerildi

5.Covid-19 pandemisi sürecinin yol açtığı öğrenme kayıplarının telafi edilebilmesi için önerileriniz nelerdir?

- ✓ Zimne öğretmenlerinin durumu değerlendirilerek benzer yapılandırılabilir ve çözüm yollarına görülebilir.
- ✓ Öğrenci ile yeterli etkileşim yapılamadığı için
- ✓ veli desteğinin sağlanması telafi için önemlidir.
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓

ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU

K10

Değerli Öğretmenler;

Bu araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Bu çalışma "**İlkokul Öğrencilerinin Covid-19 Pandemisi Döneminde Yaşadığı Öğrenme Kayıplarına Yönelik Öğretmen Görüşleri**" adıyla Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinde derslere devam edememe, evde yeterli desteği alamama, derslere katılamama ve teknolojik koşulların elverişsizliği nedeniyle yaşanan öğrenme kayıplarını açığa çıkarmayı amaçlamaktadır. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacı tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır. Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz. Katılımı onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra iletişim bilgisi ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Araştırmada vereceğiniz samimi cevaplar, çalışmanın niteliğine katkı sağlayacaktır. Vereceğiniz emek için şimdiden teşekkür ederim. Saygılarımla.

Araştırmacı: Ayşe ERDOĞAN

A. Kişisel Bilgiler:

Cinsiyet: Kadın () Erkek (•)

Okutduğunuz Sınıf Düzeyi: ... Sınıf

Mesleki Deneyim: 1-5 yıl () 5-10 yıl () 10-15 yıl (•) 15 ve daha çok ()

1. Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinin akademik anlamda öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

İlkokul öğrencisi yaş ve duygusal boyut itibarıyla ~~yüz yüze~~ eğitime, göz temasına daha eğilimli. Bu nedenle bu süreçte gerek okuma-yazma öğrenimi gerekse akademik diğer öğrenimleri yeterince gerçekleşmemiştir. Uzaktan eğitimde birebir geri dönütler vermek zor olmuştur. Her öğrenciyle bireysel ilgilenmek mümkün olmamıştır.

2. Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinin becerilerine dayalı (yaratıcılık, özgüven, iletişim, öz yeterlilik, iş birliği vb) öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

Bu alanda daha çok kayıplar yaşanmıştır. Uzaktan bu becerileri vermek daha zordur. İletişim, iş birliği gibi beceriler yüz yüze, birlikteyken daha kolay kazanılır. Uzaktan bu becerileri kazandırmak, bu deneyimleri yaşamak oldukça zor olmuştur.

3.Covid-19 pandemisi sürecinde ilkokul öğrencilerinin değerlere dayalı (sevgi, saygı, yardımseverlik,sabır, dayanışma, vatanseverlik vb.) öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

Uzaktan eğitim sürecinde bu değerlere her ne kadar değinilse de bu duyguları yaparak yaşayarak bir arada daha çok aşıya çıkıyor. Arkadaşıyla kalemini, silgisini paylaşan, beslenmesini paylaşan, kısıtlığında teşekkür eden öğrenciler, uzaktan eğitimde bu deneyimlerden uzak kaldı.

4.Covid-19 pandemisi sürecinde öğrencilerinizin öğrenme kaybı yaşamaması için ne tür önlemler aldınız?

- ✓ Devamsızlığa dikkat ettim.
- ✓ Dersleri eplerceli hale getirmeye çalıştım.
- ✓ Sadece temel derslerin yanında resim, müzik vb. derslere de önem verdim.
- ✓
- ✓ Her öğrencime söz hakkı vermeye çalıştım.
- ✓ Velileri daha çok ilgilendirmek konusunda bilgilendirdim.
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓

5.Covid-19 pandemisi sürecinin yol açtığı öğrenme kayıplarının telafi edilebilmesi için önerileriniz nelerdir?

- ✓
- ✓ Tekrarlar yapmak.
- ✓ Akademik becerilerin yanı sıra duygusal becerilerini
- ✓ de artırmak için grup çalışmaları yapmak, işbirliğine
- ✓ önem vermek.
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓

ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU

K 36

Değerli Öğretmenler;

Bu araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Bu çalışma "İlkokul Öğrencilerinin Covid-19 Pandemisi Döneminde Yaşadığı Öğrenme Kayıplarına Yönelik Öğretmen Görüşleri" adıyla Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinde derslere devam edememe, evde yeterli desteği alamama, derslere katılamama ve teknolojik koşulların elverişsizliği nedeniyle yaşanan öğrenme kayıplarını açığa çıkarmayı amaçlamaktadır. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacı tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır. Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Katılımı onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra iletişim bilgisi ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Araştırmada vereceğiniz samimi cevaplar, çalışmanın niteliğine katkı sağlayacaktır. Vereceğiniz emek için şimdiden teşekkür ederim. Saygılarımla.

Araştırmacı: Ayşe ERDOĞAN

A. Kişisel Bilgiler:

Cinsiyet: Kadın () Erkek ☒

Okuttuğunuz Sınıf Düzeyi: 3.... Sınıf

Mesleki Deneyim: 1-5 yıl () 5-10 yıl () 10-15 yıl () 15 ve daha çok ☒

1. Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinin akademik anlamda öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

Öğrenme işi için planlanan süre pandemi sürecinde yeterli kadan kullanılamadı. Kazanımların verilme sinde eksiklikler yaşandı. Ölçme - değerlendirme istenilen düzeyde yapılamadı. Bilgi akışı genelde tek yönlü olarak yansıtıldı. Özellikle uzaktan eğitimi de homojen olmayan bir etleinin olduğu görüldü.

2. Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinin becerilerine dayalı (yaratıcılık, özgüven, iletişim, öz yeterlilik, iş birliği vb) öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

Öğrencilerle yüz yüze çalışmalar yapılamadığından veya sınırlı olduğundan neleri yapıp yapamadığı tam olarak gözlemlenmedi. Olaylar karışıklıdaki tavır ve davranışları izlenmedi. Öğrenci yeteneklerinin fark edilmesi güçleştirilemedi. Olumlu davranışlarla ilgili eğitim ve öğretim verilemedi.

3. Covid-19 pandemisi sürecinde ilkokul öğrencilerinin değerlere dayalı (sevgi, saygı, yardımseverlik, sabır, dayanışma, vatanseverlik vb.) öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

Öğrenciler okul kültürüne tanıyamadı. Öğrenci - öğretmen veya öğrenci - öğrenci iletişimi güçleşti. Bu yüzden pandemi sonrası yoğun bir davranış problemiyle karşılaşıldı.

4. Covid-19 pandemisi sürecinde öğrencilerinizin öğrenme kaybı yaşamaması için ne tür önlemler aldınız?

- ✓ Uzaktan eğitim kanalıyla öğretim yapılması
- ✓ ELA' daki programlara yönlendirme.
- ✓ Ders kitaplarının takibi, özdeklendirme.
- ✓ Yüz yüze eğitim fırsatlarının değerlendirilmesi.
- ✓ Yeli işbirliğinin sağlanması
- ✓ Whatsapp gibi iletişim kanallarının kullanılması
- ✓
- ✓
- ✓

5. Covid-19 pandemisi sürecinin yol açtığı öğrenme kayıplarının telafi edilebilmesi için önerileriniz nelerdir?

- ✓ Geçitli değerlendirmeyle eksikliklerin tanımlanması
- ✓ Kurum taraflardan genel bir değerlendirme
- ✓ durum tesbitinin yapılması.
- ✓ Genelde bir eksikliğin tesbiti halinde resmî
- ✓ bir program oluşturulması.
- ✓
- ✓
- ✓

ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU

K15

Değerli Öğretmenler;

Bu araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Bu çalışma "İlkokul Öğrencilerinin Covid-19 Pandemisi Döneminde Yaşadığı Öğrenme Kayıplarına Yönelik Öğretmen Görüşleri" adıyla Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinde derslere devam edememe, evde yeterli desteği alamama, derslere katılamama ve teknolojik koşulların elverişsizliği nedeniyle yaşanan öğrenme kayıplarını açığa çıkarmayı amaçlamaktadır. Araştırma uygulamasına katılımıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamen gizli tutulacak ve sadece araştırmacı tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır. Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Katılımı onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra iletişim bilgisi ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Araştırmada vereceğiniz samimi cevaplar, çalışmanın niteliğine katkı sağlayacaktır. Vereceğiniz emek için şimdiden teşekkür ederim. Saygılarımla.

Araştırmacı: Ayşe ERDOĞAN

A. Kişisel Bilgiler:

Cinsiyet: Kadın () Erkek (X)

Okuttuğunuz Sınıf Düzeyi: ..1... Sınıf

Mesleki Deneyim: 1-5 yıl () 5-10 yıl () 10-15 yıl () 15 ve daha çok (X)

1. Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinin akademik anlamda öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

Derslerin planlı ve düzenli işlenmediği için öğrenciler kazanımları tam öğrenemediler. Canlı derslere katılan öğrenciler başarılı oldular. Canlı derslere katılmayan öğrenciler derslere çok zorlandılar. Derslere katılmayan öğrenciler kazanımları tamamlayamadılar.

2. Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinin becerilerine dayalı (yaratıcılık, özgüven, iletişim, öz yeterlilik, iş birliği vb) öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

Okula gelmeyen öğrencilerin en büyük sorunu iletişim eksikliği oldu. Öğrenciler pandemi sürecinde iletişime geçemediği için okulda sorunlar oldu.

3. Covid-19 pandemisi sürecinde ilkokul öğrencilerinin değerlere dayalı (sevgi, saygı, yardımseverlik, sabır, dayanışma, vatanseverlik vb.) öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

Sabırsız, dayanışma halinde olmayan kurallara uymayan öğrencilerin olmasına neden oldu.

4. Covid-19 pandemisi sürecinde öğrencilerinizin öğrenme kaybı yaşamaması için ne tür önlemler aldınız?

- ✓ Canlı derslere katılımın sağlanmasına dikkat ettik.
- ✓ Ek kaynaklar sağladık.
- ✓ Öğrencilerin ödevlerinin kontrolü sağlandı.
- ✓ Konular sürekli tekrar edildi.
- ✓ Kitap okumaları takip edildi.
- ✓ Ökme ve değerlendirme yapıldı.
- ✓ Veli ile iletişimi halinde olundu.
- ✓ Öğrencilerin ödevleri güzel yapması için görselleri istendi.
- ✓ Etk, TKT ve faydalanacakları bilişsel ağlar sağlandı.
- ✓ Ek canlı dersler yapıldı.

5. Covid-19 pandemisi sürecinin yol açtığı öğrenme kayıplarının telafi edilebilmesi için önerileriniz nelerdir?

- ✓ Pandemi sürecindeki öğrenilmeyen konuların ~~ilgili~~ yillarda telafi edilmesi
- ✓ Ders kitaplarının ekile öğrenilmeyen konularla ilgili görülmemesi
- ✓ Sürekli tekrar yapılması
- ✓ İşyeri ve destek eğitimi gibi kursların açılması
- ✓ Kitap okuma alışkanlığının kazandırılması
- ✓ Öğrencilere öğrenimin kazandırılması
- ✓ Disiplinli çalışma alışkanlığının kazandırılması
- ✓ Velilerin evde eksiklerin giderilmesi için çalışması
- ✓ Tekrar yapılması
- ✓ Eksiklerin yıl içinde serbest etkinlikler dersinde öğrenilmesi
- ✓

ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU

K6

Değerli Öğretmenler;

Bu araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Bu çalışma "İlkokul Öğrencilerinin Covid-19 Pandemisi Döneminde Yaşadığı Öğrenme Kayıplarına Yönelik Öğretmen Görüşleri" adıyla Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinde derslere devam edememe, evde yeterli desteği alamama, derslere katılamama ve teknolojik koşulların elverişsizliği nedeniyle yaşanan öğrenme kayıplarını açığa çıkarmayı amaçlamaktadır. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacı tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır. Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Katılımı onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra iletişim bilgisi ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Araştırmada vereceğiniz samimi cevaplar, çalışmanın niteliğine katkı sağlayacaktır. Vereceğiniz emek için şimdiden teşekkür ederim. Saygılarımla.

Araştırmacı: Ayşe ERDOĞAN

A. Kişisel Bilgiler:

Cinsiyet: Kadın ☒ Erkek ☐

Okuttuğunuz Sınıf Düzeyi: 1... Sınıf

Mesleki Deneyim: 1-5 yıl ☐ 5-10 yıl ☐ 10-15 yıl ☐ 15 ve daha çok ☒

1. Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinin akademik anlamda öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

Pandemi döneminde çocuklar yaparak yaşayarak öğrenme yönteminden mahrum kaldılar. Zorlandıkları anlamadıkları konuları yüz yüze sorarak öğrenme imkânını bulamadılar.

2. Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinin becerilerine dayalı (yaratıcılık, özgüven, iletişim, öz yeterlilik, iş birliği vb) öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

Becerilere dayalı kayıplar akademik kayıplardan fazla oldu. İşbirliği yapamadılar, akran etkileşimi fazla olmadı, uygulamaya yönelik etkinlikler yapılamadı.

3.Covid-19 pandemisi sürecinde ilkokul öğrencilerinin değerlere dayalı (sevgi, saygı, yardımseverlik,sabır, dayanışma, vatanseverlik vb.) öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

Bu konulardaki kayıplar birarada bulunamaktan kaynaklandı. Evde tek başına eğitim almaya alışan öğrenci arkadaşıyla yardımlaşma, dayanışma içinde olamadı. Arkadaşının haklarına saygı duyma ihtiyacı duymadı.

4.Covid-19 pandemisi sürecinde öğrencilerinizin öğrenme kaybı yaşamaması için ne tür önlemler aldınız?

- ✓ ikinci sınıfta öğretmen tarafından uzaktan eğitim
- ✓ verilmedi, öğrenciler dersleri İbba TV'den izlediler.
- ✓ Ben öğretmen olarak whatsapp üzerinden ödev
- ✓ verdim, yapılan ödevleri kontrol ettim. Ders
- ✓ videoları çekip öğrencilerime göndererek konuları
- ✓ anlatmaya çalıştım. 3. sınıfta ise uzaktan eğitim
- ✓ ile eğitim-öğretimi devam ettirdim.

5.Covid-19 pandemisi sürecinin yol açtığı öğrenme kayıplarının telafi edilebilmesi için önerileriniz nelerdir?

- ✓ Öğrencilerin beceri ve değerlere yönelik kayıpları-
- ✓ nı telafi için bu konularda özellikle uygu-
- ✓ lama ve etkinliklere şu an devam ettikleri
- ✓ sınıflarda ağırlık verilebilir.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU

K4

Değerli Öğretmenler;

Bu araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Bu çalışma "İlkokul Öğrencilerinin Covid-19 Pandemisi Sürecinde Yaşadığı Öğrenme Kayıplarına Yönelik Öğretmen Görüşleri" adıyla Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinde derslere devam edememe, evde yeterli desteği alamama, derslere katılamama ve teknolojik koşulların elverişsizliği nedeniyle yaşanan öğrenme kayıplarını açığa çıkarmayı amaçlamaktadır. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacı tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır. Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Katılımı onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra iletişim bilgisi ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Araştırmada vereceğiniz samimi cevaplar, çalışmanın niteliğine katkı sağlayacaktır. Vereceğiniz emek için şimdiden teşekkür ederim. Saygılarımla.

Araştırmacı: Ayşe ERDOĞAN

A. Kişisel Bilgiler:

Cinsiyet: Kadın ☒ Erkek ☐

Okutduğunuz Sınıf Düzeyi: ...1... Sınıf

Mesleki Deneyim: 1-5 yıl ☐ 5-10 yıl ☐ 10-15 yıl ☒ 15 ve daha çok ☐

1. Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinin akademik anlamda öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

Pandemi sürecinin özellikle ilk zamanları, bir çok öğrenciyle uzaktan iletişim kurulamamıştır. Öğretmenlerin ve öğrencilerin teknolojik donanıma sahip olmaması büyük öğrenme kayıplarına neden olmuştur. Pandemi sürecinin ikinci yarısında teknolojik alt yapı kısmen sağlanmış olsa da, özellikle taşra bölgelerinde yaşayan öğrenciler için öğrenme kayıp devam etmiştir.

2. Covid-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinin becerilerine dayalı (yaratıcılık, özgüven, iletişim, öz yeterlilik, iş birliği vb) öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

Yeni neslin yaratıcılık, öz yeterlilik konularında zaten eksik olduğunu düşünmekteyim. Bununla birlikte pandemi süreci ile evlere kapanan öğrencilerin iletişim, iş birliği ve özgüven konularında da olumsuz etkilendiğini gözlemlemekteyim.

3. Covid-19 pandemisi sürecinde ilkokul öğrencilerinin değerlere dayalı (sevgi, saygı, yardımseverlik, sabır, dayanışma, vatanseverlik vb.) öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

Birçok alanda öğrenme kayıplarına neden olan pandemi süreci değerlere dayalı öğrenme alanlarında daolumsuz etkilerini göstermiştir. Özellikle saygı, yardımseverlik, sabır konularındaolumsuz etkileri gözlemlenmektedir.

4. Covid-19 pandemisi sürecinde öğrencilerinizin öğrenme kaybı yaşamaması için ne tür önlemler aldınız?

- ✓ Zoom, Eba gibi programlar üzerinden uzaktan eğitim yaptım.
- ✓ Whatsapp üzerinden sınıf velileri ile sürekli iletişim halinde kaldım.
- ✓ Telefon görüşmeleri ile öğrenci ve velilerle iletişim kurdum.
- ✓ Bunlara rağmen iletişim kuramadığım öğrenciler de oldu.
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓

5. Covid-19 pandemisi sürecinin yol açtığı öğrenme kayıplarının telafi edilebilmesi için önerileriniz nelerdir?

- ✓ Ek kurs, ders gibi yöntemlerle öğrenme kayıplarının telafi edilemeyeceğini düşünüyorum.
- ✓ Öğrencileri daha fazla bunaltacağı düşüncesindeyim.
- ✓ Öğrencilerin aileleri ile birlikte, diğer arkadaşlarıyla birlikte sosyal ortamlarda, daha fazla vakit geçirmesi gerekiyor.
- ✓ Akademik bilgilerin telafi edileceğini, ancak iletişim, öz yeterlilik, değerler eğitimi konularının telafisinin aile ve arkadaşlarıyla zaman geçirilerek telafi edilebileceği düşüncesindeyim.
- ✓
- ✓

ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU

K3

Değerli Öğretmenler;

Bu araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Bu çalışma "İlkokul Öğrencilerinin Covid-19 Pandemisi Döneminde Yaşadığı Öğrenme Kayıplarına Yönelik Öğretmen Görüşleri" adıyla Covid-19 pandemisi sürecinde ilkokul öğrencilerinde derslere devam edememe, evde yeterli desteği alamama, derslere katılamama ve teknolojik koşulların elverişsizliği nedeniyle yaşanan öğrenme kayıplarını açığa çıkarmayı amaçlamaktadır. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacı tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır. Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz. Katılımı onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra iletişim bilgisi ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Araştırmada vereceğiniz samimi cevaplar, çalışmanın niteliğine katkı sağlayacaktır. Vereceğiniz emek için şimdiden teşekkür ederim. Saygılarımla.

Araştırmacı: Ayşe ERDOĞAN

A. Kişisel Bilgiler:

Cinsiyet: Kadın () Erkek (X)

Okuttuğunuz Sınıf Düzeyi: 4. Sınıf

Mesleki Deneyim: 1-5 yıl () 5-10 yıl () 10-15 yıl () 15 ve daha çok (X)

1. Covid-19 pandemisi sürecinde ilkokul öğrencilerinin akademik anlamda öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

Matematik dersi barında çarpma ve bölme işlemlerini öğrenmede ciddi zaman kaybı oldu. Çocuklara bu konuları yüz yüze eğitimde tekrar vererek öğrenimlerini sağladık.

2. Covid-19 pandemisi sürecinde ilkokul öğrencilerinin becerilerine dayalı (yaratıcılık, özgüven, iletişim, öz yeterlilik, iş birliği vb) öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

Sosyalleşme, arkadaşlarla ilişkilerde seviye belirlemede sıkıntılar, davranışsal olarak neler yapabileceklerine dair endişeler, kontrolsüz veya aşırı geri dönüşler, olumsuz tepkiler karşısında özgüven sorunları, buna benzer bir çok sorun ortaya çıkmıştır.

3. Covid-19 pandemisi sürecinde ilköğrencilerinin değerlere dayalı (sevgi, saygı, yardımseverlik, sabır, dayanışma, vatanseverlik vb.) öğrenme kayıplarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

Kısıtlamaların getirmiş olduğu bireyselleşme ve içe dönük davranışların ön plana çıkması, kişilerin duygusal ihtiyaçlarının karşılıklı giderilememesi, kişiler arası öğrenilmiş sevgi, saygı ve diğer değer anlayışlarının beklentilere dönüşmesi, karşılıklı ilişkilerde sorunlara ~~götürme~~ ~~matn~~ sebep olmuştur.

4. Covid-19 pandemisi sürecinde öğrencilerinizin öğrenme kaybı yaşamaması için ne tür önlemler aldınız?

- ✓ - Ailelerle iletişimde olup, ders tekrarrının evde ciddi
- ✓ yapılması önerilerinde bulundu.
- ✓ - Ödevlerin basitten daha zora kademeleli olarak
- ✓ verilmesi.
- ✓ - Ödev kontrollerinin sosyal iletişim araçları ile
- ✓ kontrollerinin sağlanması.
- ✓

5. Covid-19 pandemisi sürecinin yol açtığı öğrenme kayıplarının telafi edilebilmesi için önerileriniz nelerdir?

- ✓ - Sosyal aktivitelerin artırılması, gezi, gezilecek yer
- ✓ ziyaretleri, kurum ziyaretleri
- ✓ - Kısa bir süreliğine de olsa kayıp zamanların
- ✓ bir üst sınıfta tekrarrına imkan sağlanması.
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓